

UNJONI EWROPEA

IL- PARLAMENT EWROPEW

IL-KUNSILL

Brussell, 12 ta' Ġunju 2009
(OR. en)

2007/0196 (COD)

PE-CONS 3649/09

ENER 171
CODEC 702

ATTI LEĠISLATTIVI U STRUMENTI OĦRA

Suġġett: Direttiva 2009/.../KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar ir-regoli komuni għas-suq intern tal-gass naturali u li tħassar id-Direttiva 2003/55/KE

Skont l-Artikolu 251(3) tat-Trattat tal-KE,
dan id-dokument mhux ser ikun soġġett għal approvazzjoni
mill-Kunsill; huwa intenzjonat biss għall-informazzjoni tad-delegati.

Direttiva 2009/.../KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill

ta'...

dwar ir-regoli komuni ghas-suq intern tal-gass naturali u li tħassar id-Direttiva 2003/55/KE

(Test b'relevanza għaż-ŻEE)

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 47(2), u l-Artikoli 55 u 95 tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew¹,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Regjuni²,

Filwaqt li jaġixxu konformement mal-proċedura stabbilita fl-Artikolu 251 tat-Trattat³,

¹ ĠU C 211, 19.8.2008, p. 23.

² ĠU C 172, 5.7.2008, p. 55.

³ Opinjoni tal-Parlament Ewropew tad-9 ta' Lulju 2008 (għadha mhijiex publikata fil-Ġurnal Uffiċjali), Pożizzjoni Komuni tal-Kunsill *tad-9 ta' Jannar 2009* (ĠU C 70E, 24.3.2009) u Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew *tat-22 ta' April 2009*.

Billi:

- (1) Is-suq intern fil-qasam tal-gass naturali, li ġie implimentat progressivament fil-Komunità kollha mill-1999, għandu l-għan li jipprovdi għazla tabilhaqq lill-konsumaturi kollha fl-Unjoni Ewropea, kemm jekk ikunu ċittadini jew negozji, opportunitajiet godda ta' negozju u aktar kummerċ transkonfinali, sabiex jinkiseb titjib fl-effiċjenza, prezzijiet kompettivi, u standards oġhla ta' servizz, u sabiex jikkontribwixxi għas-sigurtà tal-fornitura u għas-sostenibbiltà.
- (2) Id-Direttiva 2003/55/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2003 dwar ir-regoli komuni għas-suq intern fil-qasam tal-gass naturali¹ għamlet kontribut sinifikanti lejn il-holqien ta' tali suq intern fil-gass naturali.
- (3) Il-libertajiet li t-Trattat jiggwarantixxu liċ-ċittadini tal-Unjoni – inter alia, il-moviment liberu tal-merkanzija, il-libertà tal-istabbiliment u l-libertà li jiġu provduti servizzi || – ikunu ottenibbli biss i f' suq miftuħ għal kollox, li jippermetti lill-konsumaturi kollha liberament li jagħzlu lill-provdituri tagħhom u l-provdituri tagħhom liberament jikkonsenjaw lill-klijenti tagħhom.
- (4) Madankollu, bħalissa, jeżistu ostakli għall-bejgħ ta' gass taht termini ugwali u mingħajr diskriminazzjoni jew żvantagġi fil-Komunità. B'mod partikolari, aċċess mhux diskriminatorju għan-network, u livell ugwalment effettiv ta' superviżjoni regolatorja f'kull Stat Membru, għad ma jeżistux.

¹ ĠU L 176, 15.7.2003, p. 57.

- (5) Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-10 ta' Jannar 2007 intitolata "Politika dwar l-Energija għall-Ewropa" enfasizzat l-importanza li jitlestha s-suq intern tal-gass naturali, kif ukoll li jinholoq ambjent ekwu għall-kumpaniji kollha tal-gass naturali stabbiliti fil-Komunità. Il-Komunikazzjonijiet tal-Kummissjoni tal-10 ta' Jannar 2007 intitolata: "Prospetti għas-suq intern tal-gass u tal-elettriku" u "Inkjesta taħt l-Artikolu 17 tar-Regolament (KE) Nru 1/2003 dwar is-Setturi Ewropej tal-Gass u tal-Elettriku (Rapport Finali)" urewli r-regoli u l-miżuri preżenti ma jipprovdux il-qafas meħtieġ biex jinkiseb l-oġettiv ta' suq intern li jiffunzjona tajjeb.
- (6) Mingħajr is-separazzjoni effettiva tan-networks minn attivitajiet ta' produzzjoni u forniture (separazzjoni effettiva), hemm riskju ta' diskriminazzjoni mhux biss fl-operat tan-network iżda wkoll fl-inċentivi għal impriżi integrati vertikament li jinvestu b'mod adegwat fin-networks tagħhom.
- (7) Madankollu, ir-regoli dwar is-separazzjoni legali u funzjonali kif previsti fid-Direttiva 2003/55/KE ma wasslux għas-separazzjoni effettiva tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni. Għalhekk, fil-laqgħa tiegħu fit-8 u d-9 ta' Marzu 2007, il-Kunsill Ewropew stieden lill-Kummissjoni tizviluppa proposti leġislattivi għas-"separazzjoni effettiva tal-attivitajiet ta' forniture u produzzjoni mill-operazzjonijiet tan-network".

- (8) Hija biss it-tnehhija tal-incentiv għall-imprizi integrati vertikament li jiddiskriminaw kontra kompetituri fir-rigward tal-aċċess għan-network u l-investment li tista' tiżgura separazzjoni effettiva. Is-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà, li timplika l-hatra tal-proprjetarju tan-network bħala l-operatur tas-sistema u l-indipendenza tiegħu minn kwalunkwe interess ta' forniture u produzzjoni, hija b'mod ċar mezz effettiv u stabbli biex jiġi solvut il-konflitt ta' interess inerenti u biex tkun żgurata s-sigurtà tal-forniture. Għal dik ir-raġuni, il-Parlament Ewropew fir-Riżoluzzjoni tiegħu tal-10 ta' Lulju 2007 dwar Prospetti għas-suq intern tal-gass u tal-elettriku¹ rrifera għas-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà fil-livell tat-trasmissjoni bħala l-aktar għodda effettiva għall-promozzjoni tal-investimenti fl-infrastrutturi b'mod mhux diskriminatorju, l-aċċess għust għan-network għal parteċipanti godda u t-trasparenza fis-suq. Taht is-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà, l-Istati Membri għandhom għalhekk ikunu meħtieġa jiżguraw li l-istess persuna jew persuni ma jkunux intitolati jeżerċitaw kontroll fuq impriza tal-produzzjoni jew tal-forniture u, fl-istess waqt, jeżerċitaw kontroll jew kwalunkwe dritt fuq operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sistema ta' trasmissjoni. Bil-kontra, il-kontroll fuq sistema ta' trasmissjoni jew operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jipprekludi l-possibbiltà li jiġi eżerċitat kontroll jew kwalunkwe dritt fuq impriza ta' produzzjoni jew tal-forniture. F'dawk il-limiti, għandu jkun possibbli għal impriza ta' produzzjoni jew tal-forniture li jkollha sehem minoritarju f'operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sistema ta' trasmissjoni.

¹ *ĠU C 175 E, 10.7.2008, p. 206.*

- (9) Kwalunkwe sistema għas-separazzjoni għandha tkun effettiva fit-tnehhija ta' kwalunkwe kunflitt ta' interessi bejn il-produtturi, il-fornituri u l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni, sabiex jinholqu incentivi għall-investimenti meħtieġa u jkun garantit l-aċċess ta' parteċipanti godda fis-suq skont sistema regolatorja effiċjenti u trasparenti u m'għandhiex toħloq sistema regolatorja oneruża żżejjed għall-awtoritajiet regolatorji nazzjonali.
- (10) Id-definizzjoni tat-terminu "kontroll" hija meħuda mir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 139/2004 tal-20 ta' Jannar 2004 dwar il-kontroll ta' konċentrazzjonijiet bejn imprizi (ir-Regolament tal-KE dwar l-Għaqdiet)¹.
- (11) Billi s-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà teħtieġ, f'xi każi, ir-ristrutturar tal-imprizi, l-Istati Membri li jiddeċiedu li jimplimentaw separazzjoni tad-dritt tal-proprjetà għandhom jingħataw żmien addizzjonali biex japplikaw id-dispożizzjonijiet relevanti. Fi-dawl tar-rabtiet vertikali bejn is-setturi tal-gass u tal-elettriku, id-dispożizzjonijiet dwar is-separazzjoni għandhom japplikaw għaž-żewġ setturi.
- (12) Taħt is-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà, sabiex tiġi żgurata l-indipendenza sħiħa tal-operat tan-network mill-interessi tal-fornitura u l-produzzjoni u sabiex ma jkun hemm skambju ta' ebda informazzjoni kunfidenzjali, l-istess persuna ma għandhiex tkun membru tal-bordijiet tal-amministrazzjoni kemm ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sistema ta' trasmissjoni kif ukoll ta' impriża li twettaq kwalunkwe mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew forniture. Għall-istess raġuni, l-istess persuna ma għandhiex tkun intitolata taħtar membri tal-bordijiet ta' amministrazzjoni ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sistema ta' trasmissjoni u teżerċita kontroll jew kwalunkwe dritt fuq impriża ta' produzzjoni jew tal-fornitura.

¹ ĠU L 24, 29.1.2004, p. 1.

- (13) L-istabbiliment ta' operatur ta' sistema jew ta' operatur tat-trasmissjoni li jkun indipendenti mill-interessi ta' forniture u ta' produzzjoni għandu jippermetti lill-imprizi integrati vertikalment iżommu d-dritt ta' proprjetà tagħhom tal-assi tan-network filwaqt li jiżgura separazzjoni effettiva tal-interessi, sakemm tali operatur indipendenti ta' sistema jew tali operatur indipendenti tat-trasmissjoni iwettaq il-funzjonijiet kollha ta' operatur tas-sistema u sakemm jiġu attwati regolamentazzjoni ddetaljata u mekkaniżmi ta' kontroll regolatorji estensivi.
- (14) Fejn, fi...*, l-impriza li tkun proprjetarja tas-sistema ta' trasmissjoni tkun parti minn impriza integrata vertikalment, l-Istati Membri għandhom għalhekk jingħataw l-għażla bejn is-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà u l-istabbiliment ta' operatur ta' sistema jew ta' operatur tat-trasmissjoni li jkun indipendenti mill-interessi ta' forniture u ta' produzzjoni.
- (15) Sabiex l-interessi tal-azzjonisti tal-imprizi integrati vertikalment jinżammu bis-shih, l-Istati Membri għandhom ikollhom l-għażla li jimplementaw separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà jew permezz ta' zvestiment dirett jew inkella billi jinqasmu l-ishma tal-impriza integrata f'ishma tal-impriza tan-network u ishma tal-impriza residwali ta' forniture u ta' produzzjoni, sakemm ikun hemm konformità mar-reqwiziti li jirriżultaw mis-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà.

* ĠU: Daħhal id-data tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva.

- (16) L-effikaċja shiġha tas-soluzzjonijiet ta' operatur indipendenti tas-sistema jew ta' operatur indipendenti tat-trasmissjoni trid tiġi żgurata permezz ta' regoli speċifiċi addizzjonali. Ir-regoli dwar l-operatur indipendenti tat-trasmissjoni jipprovdu qafas regolatorju xieraq biex jiġu garantiti kompetizzjoni ġusta, investiment suffiċjenti, aċċess għall-partecipanti l-godda fis-suq u l-integrazzjoni tas-swieq tal-gass. Is-separazzjoni effettiva permezz tad-dispożizzjonijiet dwar l-operatur indipendenti tat-trasmissjoni għandha tkun ibbażata fuq pilastru ta' miżuri ta' organizzazzjoni u miżuri li jirrigwardaw il-governanza tal-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni, kif ukoll fuq pilastru ta' miżuri relatati mal-investiment, il-konnessjoni man-netwerk ta' kapaċitajiet godda ta' produzzjoni u l-integrazzjoni tas-suq permezz ta' koperazzjoni reġjonali. L-indipendenza tal-operatur tat-trasmissjoni għandha tiġi żgurata wkoll, inter alia, permezz ta' ċerti perijodi ta' "tregwa" ("cooling-off" periods) li matulhom, fl-Impriza Integrata Vertikalment, ma ssir l-ebda attività ta' ġestjoni jew attività rilevanti oħra li tagħti aċċess għall-istess informazzjoni li setgħet inkisbet f'pożizzjoni manigerjali. Il-mudell tal-operatur tat-trażmissjoni indipendenti tas-separazzjoni effettiva jissodisfa r-rekwiziti stabbiliti mill-Kunsill Ewropew fil-laqgħa tiegħu fit-8 u d-9 ta' Marzu 2007.
- (17) Sabiex tiġi żviluppata kompetizzjoni fis-suq intern tal-gass, il-konsumaturi mhux domestiċi kbar għandu jkollhom il-possibilità li jagħzlu l-fornituri tagħhom u li jidhlu f'kuntratti ma' bosta fornituri għall-htigijiet tal-gass tagħhom. Dawn il-konsumaturi għandhom ikunu mharsa kontra klawnsoli ta' esklussività fil-kuntratti, li l-effett tagħhom huwa li jeskludu offerti komplimentari u/jew kompetittivi.

- (18) Stat Membru għandu d-dritt li jagħzel separazzjoni sħiħa tad-dritt ta' proprjetà fit-territorju tiegħu. Fejn Stat Membru jkun eżerċita dak id-dritt, imprima ma jkollhiex id-dritt li tistabilixxi operatur indipendenti tas-sistema jew operatur indipendenti tat-trasmissjoni. Barra minn hekk, imprima li twettaq kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew provvista ma tistax tikkontrolla jew teżerċita direttament jew indirettament ebda dritt fuq operatur ta' sistema ta' trasmissjoni minn Stat Membru li għażel separazzjoni sħiħa tad-dritt ta' proprjetà.

- (19) Taht din id-Direttiva tipi differenti ta' organizzazzjoni tas-suq ser jeżistu fis-suq intern tal-gas naturali. Il-miżuri li l-Istati Membri jistgħu jieħdu biex jiżguraw livell ta' kondizzjonijiet ugwali għandhom ikunu bbażati fuq htigiet prevalenti ta' interess ġenerali. Il-Kummissjoni għandha tiġi konsultata dwar il-kompatibbiltà tal-miżuri mat-Trattat u mal-liġi tal-Komunità.
- (20) L-implimentazzjoni ta' separazzjoni effettiva għandha tirrispetta l-prinċipju ta' non-diskriminazzjoni bejn is-settur pubbliku u dak privat. Għal dan il-għan, l-istess persuna ma għandhiex tkun tista' teżerċita kontroll jew kwalunkwe dritt, bi ksur tar-regoli tas-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà jew tas-soluzzjoni tal-operatur indipendenti tas-sistema, wahidha jew b'mod kongunt, fuq il-kompożizzjoni, il-votazzjoni jew id-deċiżjoni tal-korpi kemm tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni jew tas-sistemi ta' trasmissjoni kif ukoll tal-imprizi tal-fornitura jew tal-produzzjoni. Fir-rigward tas-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà u l-alternattiva tal-operatur indipendenti tas-sistema, sakemm l-Istat Membru konċernat jista' juri li jkun qed jiġi sodisfatt ir-rekwiżit, żewġ korpi pubbliċi separati għandhom ikunu jistgħu jikkontrollaw minn naħa waħda l-attivitajiet ta' produzzjoni u ta' forniture u min-naħa l-oħra l-attivitajiet ta' trasmissjoni.

- (21) Is-separazzjoni effettiva s'ha tal-attivitajiet tan-network mill-attivitajiet ta' provvista u ta' generazzjoni għandha tapplika fil-Komunità kollha għall-imprizi Komunitarji kif ukoll għal dawk mhux Komunitarji. Sabiex jiġi żgurat li l-attivitajiet tan-network u l-attivitajiet ta' forniture u ta' produzzjoni fil-Komunità jibqgħu indipendenti minn xulxin, l-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom is-setgħa jirrifjutaw iċ-ċertifikazzjoni lill-operaturi tas-sistema tat-trasmissjoni li ma jikkonformawx mar-regoli tas-separazzjoni. Sabiex tiġi żgurata l-applikazzjoni konsistenti fil-Komunità kollha ta' dawk ir-regoli, l-awtoritajiet regolatorji għandhom iqisu bi s'ha l-opinjoni tal-Kummissjoni meta dawn tal-ewwel jieħdu deċiżjonijiet dwar iċ-ċertifikazzjoni. Sabiex jiġi żgurat ukoll ir-rispett tal-obbligi internazzjonali tal-Komunità u s-solidarjetà u s-sigurtà tal-enerġija fil-Komunità, il-Kummissjoni għandha jkollha d-dritt li tagħti l-opinjoni tagħha dwar iċ-ċertifikazzjoni fir-rigward ta' proprjetarju ta' sistema ta' trasmissjoni jew operatur ta' sistema ta' trasmissjoni li jkun ikkontrollat minn persuna jew persuni minn pajjiż terz jew minn pajjiżi terzi.

(22) Is-sigurtà tal-forniment tal-enerġija huwa element essenzjali ta' sigurtà pubblika u huwa għalhekk marbut b'mod inerenti mal-funzjonament effiċjenti tas-suq intern Komunitarju tal-gass u mal-integrazzjoni tas-swieq iżolati tal-gass tal-Istati Membri. Il-gass jista' jasal biss għand ic-ċittadini tal-Unjoni permezz tan-network. Is-swieq tal-gass miftuħin li jiffunzjonaw u b'mod partikolari n-networks u assi oħra assoċjati mal-fornitura tal-gass huma essenzjali għas-sigurtà pubblika, għall-kompetittività tal-ekonomija u għall-benesseri taċ-ċittadini tal-Unjoni. Għalhekk għandhom jiġu permessi persuni minn pajjiżi terzi sabiex jikkontrollaw sistema ta' trasmissjoni jew operatur ta' sistema ta' trasmissjoni biss jekk ikunu konformi mar-rekwiżiti ta' separazzjoni effettiva li japplikaw fil-Komunità. Mingħajr preġudizzju għall-obbligi internazzjonali tal-Komunità, il-Komunità tikkonsidra li s-settur tas-sistema tat-trasmissjoni tal-gass huwa ta' importanza kbira għall-Komunità u għalhekk jinhtiegu salvagwardji addizzjonali fir-rigward tal-preżervazzjoni tas-sigurtà tal-provvista tal-enerġija lill-Komunità sabiex jiġi mwarrab kull riskju lill-ordni pubbliku u lis-sigurtà pubblika fil-Komunità u lill-benesseri taċ-ċittadini tal-Unjoni. Is-sigurtà tal-forniment tal-enerġija lill-Komunità tehtieg, b'mod partikolari, valutazzjoni tal-indipendenza tal-operazzjoni tan-network, il-livell tad-dipendenza tal-Komunità u tal-Istati Membri individwali fuq il-forniment tal-enerġija minn pajjiżi terzi, u t-trattament ta' kemm il-kummerċ u l-investiment domestiku kif ukoll dak barrani fl-enerġija f'pajjiżi terzi partikolari. Għalhekk is-sigurtà tal-provvista għandha tiġi vvalutata fid-dawl taċ-ċirkostanzi fattwali ta' kull każ kif ukoll tad-drittijiet u l-obbligi li jkunu ġejjin mid-dritt internazzjonali, partikolarment il-ftehimiet internazzjonali bejn il-Komunità u l-pajjiżi terzi konċernat. Fejn ikun il-każ il-Kummissjoni hija mhegga tipprezenta rakkomandazzjonijiet biex jiġi nnegożjat ftehim relevanti ma' pajjiżi terzi li jindirizza s-sigurtà tal-provvista tal-enerġija lill-Komunità jew biex jiġu nklużi l-kwistjonijiet mehtieġa f'negożjati oħra ma' dawk il-pajjiżi terzi.

- (23) Għandhom jittieħdu miżuri ulterjuri sabiex jiġu żgurati tariffi trasparenti u mhux diskriminatorji għall-aċċess għat-trasport. Dawn it-tariffi għandhom japplikaw għall-utenti kollha fuq bażi mhux diskriminatorja. Fejn faċilità tal-ħżin, linepack jew servizz ancillari topera f'suq li huwa biżżejjed kompetittiv, l-aċċess jista' jiġi permess a bażi ta' mekkaniżmi bbażati fuq is-suq li jkunu trasparenti u mhux diskriminatorji.
- (24) Huwa meħtieġ li tiġi żgurata l-indipendenza ta' operaturi tas-sistemi tal-ħżin sabiex jittejjeb l-aċċess ta' partijiet terzi għall-faċilitajiet tal-ħżin li huma teknikament u/jew ekonomikament meħtieġa sabiex ikunu jistgħu effiċjentement jagħtu lill-klijenti aċċess għas-sistemi. Għaldaqstant, jixraq li l-faċilitajiet tal-ħżin jiġihaddmu permezz ta' entitajiet legalment separati li jkollhom drittijiet effettivi ta' teħid ta' deċiżjonijiet fir-rigward ta' assi meħtieġa għaž-żamma, l-operazzjoni kif ukoll l-iżvilupp ta' faċilitajiet tal-ħżin. Jeħtieġ ukoll li tiżdied it-trasparenza fir-rigward tal-kapaċità ta' ħżin li tiġi offruta lil partijiet terzi, billi l-Istati Membri jiġu obbligati li jiddefinixxu qafas pubbliku ċar u mhux diskriminatorju, li jiddetermina r-reġim regolatorju adegwat applikabbli għall-faċilitajiet ta' ħżin. Dak l-obbligu m'għandux jirrikjedi deċiżjoni ġdida dwar is-sistemi ta' aċċess iżda għandu jtejjeb it-trasparenza fir-rigward tas-sistema ta' aċċess għall-ħżin. Ir-rekwiziti ta' kunfidenzjalità għal informazzjoni kummerċjalment sensittiva huma partikolarment importanti fejn hija konċernata data ta' natura strateġika jew fejn hemm biss utent waħdieni għal faċilità ta' ħżin.

- (25) L-aċċess non-diskriminatorju għan-network ta' distribuzzjoni jiddetermina l-aċċess downstream għall-klijenti fil-livell tal-bejgħ bl-imnut. L-ambitu għad-diskriminazzjoni fir-rigward tal-aċċess u l-investment ta' parti terza huwa madankollu anqas sinifikanti fil-livell ta' distribuzzjoni milli fil-livell ta' trasmissjoni fejn il-kongestjoni u l-influwenza tal-interessi tal-ġenerazzjoni jew tal-provvista huma ġeneralment akbar mil-livell ta' distribuzzjoni. Barra minn hekk, is-separazzjoni legali u funzjonali tal-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni, kienet rikjesta, skont id-Direttiva 2003/55/KE, biss mill-1 ta' Lulju 2007 u l-effetti tagħha fuq is-suq intern tal-gas naturali għad iridu jiġu evalwati. Ir-regoli dwar is-separazzjoni legali u funzjonali li bħalissa huma fis-seħħ jistgħu jwasslu għal separazzjoni effettiva sakemm dawn jiġu definiti b'mod aktar ċar, implimentati sewwa u sorveljati mill-qrib. Sabiex jinholqu kondizzjonijiet ugwali fil-livell tal-bejgħ bl-imnut, l-attivitajiet ta' operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni għandhom għalhekk ikunu sorveljati sabiex dawn ma jithallewx japprofittaw ruħhom mill-integrazzjoni vertikali tagħhom fir-rigward tal-pożizzjoni kompetittiva tagħhom fis-suq, partikolarment fir-rigward ta' klijenti żgħar domestiċi u mhux domestiċi.
- (26) L-Istati Membri għandhom jieħdu miżuri konkreti sabiex jassistu fl-użu usa' tal-biogass u tal-gass mill-biomassa, li l-produtturi tagħhom għandhom jingħataw aċċess mhux diskriminatorju għas-sistema tal-gass, sakemm dan l-aċċess ikun kompatibbli b'mod kontinwu mar-regoli tekniċi u mal-istandards ta' sikurezza rilevanti.

- (27) Sabiex tiġi evitata l-impożizzjoni ta' piż finanzjarju u amministrattiv fuq operaturi żgħar tad-distribuzzjoni, l-Istati Membri għandhom ikunu jistgħu, fejn meħtieġ, li jeżentaw lill-kumpaniji kkonċernati mir-rekwiziti legali tal-unbundling tad-distribuzzjoni.
- (28) Fejn tintuża sistema ta' distribuzzjoni magħluqa biex tiġi żgurata l-aħjar effiċjenza possibbli ta' provvista integrata tal-enerġija li tirrikjedi standards operattivi speċifiċi, jew sistema magħluqa ta' distribuzzjoni tinżamm primarjament għall-użu tal-proprjetarju tas-sistema, għandu jkun possibbli li l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni jiġi eżentat minn obbligi li jkunu ta' piż amministrattiv mhux meħtieġ minhabba n-natura partikolari tar-relazzjoni bejn l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni u l-utenti tas-sistema. Siti industrijali, siti kummerċjali jew siti ta' servizzi użati b'mod komuni, bħall-bini tal-istazzjonijiet tal-ferroviji, l-ajruporti, l-isptarijiet, siti kbar tal-kampeġġ b'faċilitajiet integrati jew siti tal-industrija tal-kimika jistgħu jinkludu sistemi ta' distribuzzjoni magħluqa minhabba n-natura speċjalizzata tal-operazzjonijiet tagħhom.
- (29) Id-Direttiva 2003/55/KE introduċiet rekwiżit għall-Istati Membri li jistabbilixxu regolaturi b'kompetenzi speċifiċi. Madankollu, l-esperjenza turi li l-effettività tar-regolamentazzjoni hafna drabi tkun limitata bin-nuqqas ta' indipendenza ta' regolaturi mill-gvern, kif ukoll minhabba n-nuqqas ta' setgħat u diskrezzjoni. Għal din ir-raġuni, fil-laqgħa tiegħu || fit-8 u d-9 ta' Marzu 2007, il-Kunsill Ewropew stieden lill-Kummissjoni biex tizviluppa proposti legiſlattivi li jipprovdu għal aktar armonizzazzjoni tas-setgħat u t-tishih tal-indipendenza tar-regolaturi nazzjonali tal-enerġija. Għandu jkun possibbli li dawn l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jkopru kemm is-settur tal-elettriku kif ukoll dak tal-gass.

- (30) Ir-regolaturi tal-enerġija jkunu jistgħu jiehdu deċiżjonijiet fuq il-kwistjonijiet regolatorji relevanti kollha sabiex is-suq intern tal-gass naturali jiffunzjona tajjeb, u jridu jkunu indipendenti għal kollox minn kwalunkwe interess pubbliku jew privat ieħor. Dan ma tipprekludix la r-reviżjoni ġudizzjarja u lanqas is-supervizjoni parlamentari taħt il-liġi kostituzzjonali tal-Istati Membri. Addizzjonalment, l-approvazzjoni tal-baġit tar-regolatur mil-legislatur nazzjonali ma tikkostitwixxix ostakolu għall-awtonomija baġitarja. Id-dispożizzjonijiet relatati mal-awtonomija fl-implimentazzjoni tal-baġit allokat tal-awtorità regolatorja għandhom jiġu implimentati fil-qafas definit mil-liġi u r-regoli baġitarji nazzjonali. Waqt li jkunu qed jikkontribwixxu għall-indipendenza tal-awtorità regolatorja nazzjonali minn kwalunkwe interess politiku jew ekonomiku permezz ta' skema xierqa ta' rotazzjoni, għandu jkun possibbli għall-Istati Membri li jqisu kif jisthoqq id-disponibilità tar-rizorsi umani u d-daqs tal-bord.

- (31) Sabiex jiġi aċċertat aċċess effettiv għas-suq għall-partijiet kollha fis-suq inklużi partijiet godda, huma meħtieġa mekkaniżmi mhux diskriminatorji u li jibbilanċjaw l-ispejjeż. Dan għandu jintlaħaq permezz tat-twaqqif ta' mekkaniżmi trasparenti bażati fuq is-suq għall-fornitura u x-xiri tal-gass meħtieġ fil-qafas tar-rekwiżiti tal-bilanċjar. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom irwol attiv biex jaċċertaw illi t-tariffi li jibbilanċjaw mhumiex diskriminatorji u jirriflettu l-ispejjeż. Fl-istess ħin, għandu jkun hemm inċentivi xieraq biex jiġu bbilanċjati d-dhul u l-ħruġ tal-gass u sabiex is-sistema ma titqegħidx fil-periklu.
- (32) L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom ikunu jistgħu jiffissaw jew japprovaw it-tariffi, jew il-metodoloġiji taht il-kalkolu tat-tariffi, a bażi ta' proposta mill-operatur tas-sistema tat-trasmissjoni jew mill-operatur(i) tas-sistema tad-distribuzzjoni jew mill-operatur tas-sistema tal-gass naturali likwefatt (LNG), jew a bażi ta' proposta miftiehma bejn dak/dawk l-operatur(i) u l-utenti tan-networks. Fit-twettiq ta' daww il-kompiti, l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom jiżguraw li t-tariffi tat-trasmissjoni u d-distribuzzjoni jkunu non-diskriminatorju u jirriflettu tassew in-nefqa, u għandhom jikkunsidraw l-ispejjeż tan-network li jkunu għal tul ta' żmien, marginali u evitati, liema spejjeż ikunu ġejjin minn miżuri ta' amministrazzjoni li tkun tistmola d-domanda b'inċentivi u taxxi baxxi.

- (33) Ir-regolaturi tal-enerġija għandhom ikollhom is-setgħa li jadottaw deċiżjonijiet obligatorji fir-rigward tal-imprizi tal-gas naturali u li jimponu penali effettivi, proporzjonati u dissważivi fuq l-imprizi tal-gas naturali li ma jikkonformawx mal-obbligi tagħhom, jew li jipproponu li qorti kompetenti timponi dawn il-penali fuq dawk l-imprizi. Ir-regolaturi tal-enerġija għandhom jingħataw ukoll is-setgħat biex jiddeċiedu, irrispettivament mill-applikazzjoni tar-regoli ta' kompetizzjoni, dwar miżuri adatti li jiżguraw benefiċċji għall-konsumaturi permezz tal-promozzjoni tal-kompetizzjoni effettiva meħtieġa għall-funzjonament tajjeb tas-suq intern tal-gass naturali. L-istabbiliment ta' programm ta' rilaxx tal-gass hija waħda mill-miżuri possibbli li tista' tiġi wżata għall-promozzjoni ta' kompetizzjoni effettiva u l-iżguraw tal-funzjonament tajjeb tas-suq. Ir-regolaturi tal-enerġija għandhom jingħataw ukoll is-setgħat li jikkontribwixxu għall-iżguraw ta' standards għoljin ta' servizz universali u pubbliku konformement mal-ftuħ tas-suq, il-protezzjoni ta' klijenti vulnerabbli, u li l-miżuri ta' protezzjoni tal-konsumatur ikunu kompletament effettivi. Dawk id-dispożizzjonijiet għandhom ikunu mingħajr preġudizzju kemm għas-setgħat tal-Kummissjoni fir-rigward tal-applikazzjoni tar-regoli ta' kompetizzjoni inkluż l-eżami ta' mergers b'dimensjoni Komunitarja, kif ukoll għar-regoli dwar is-suq intern bħall-moviment liberu tal-kapital. Il-korp indipendenti li lili għandha d-dritt tappella parti li tintlaqat minn deċiżjoni ta' regolatur nazzjonali, jista' jkun qorti jew tribunal ieħor li jkollhom is-setgħa jwettqu revizjoni ġudizzjarja.
- (34) (30) Kwalunkwe armonizzazzjoni tas-setgħat tal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandha tinkludi s-setgħat li jingħataw incentivi għal imprizi tal-gass naturali u li jiġu imposti pieni effettivi, proporzjonati u dissważivi fuq dawk l-imprizi jew li jipproponu lil qorti kompetenti sabiex timponi dawk il-pieni. Barra minn hekk, l-awtoritajiet regolatorji għandu jkollhom is-setgħa li jitolbu informazzjoni rilevanti mill-imprizi tal-gass naturali, iwettqu investigazzjonijiet xierqa u suffiċjenti u jsolvu t-tilwimiet.

(35) Investimenti f'infrastrutturi kbar godda għandhom jiġu promossi bil-qawwa, filwaqt li jiġi żgurati il-funzjonament tajjeb tas-suq intern fil-gass naturali. Sabiex jittiejeb l-effett pożittiv ta' proġetti eżentati tal-infrastruttura fuq il-kompetizzjoni u s-sigurtà tal-fornitura, għandu jiġi ttestjat l-interess fis-suq matul il-fażi ta' ppjanar tal-proġett, u għandhom jiġu implimentati regoli għall-ġestjoni tal-kongestjoni. Meta infrastruttura tinsab fit-territorju ta' aktar minn Stat Membru wiehed, l-Agenzija għall-Koperazzjoni tar-Regolaturi tal-Energija stabbilita mir-Regolament (KE) Nru.../2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ta' ... li jistabbilixxi l-Agenzija għall-Koperazzjoni bejn ir-Regolaturi tal-Energija¹ ("l-Agenzija") għandha, bħala l-aħħar tentattiv, tiegħu hsieb it-talba għall-eżenzjoni sabiex tqis aħjar l-implikazzjonijiet transkonfinali tagħha u sabiex tiffaċilita t-ttrattament amministrattiv tagħha. Barra minn hekk, minhabba l-profil ta' riskju eċċezzjonali fil-bini ta' dawn il-proġetti kbar ta' infrastruttura eżenti, għandu jkun possibbli li tingħata deroga parzjali għall-imprezzi b'interessi fil-fornitura u l-produzzjoni fir-rigward tar-regoli tas-separazzjoni għall-proġetti konċernati. Il-possibbiltà ta' derogi temporanji għandha tapplika b'mod partikolari, minhabba raġunijiet ta' sigurtà tal-fornitura, għal pipelines godda fil-Komunità li jittrasportaw il-gass minn pajjiżi terzi sa ġewwa l-Komunità. Eżenzjonijiet mogħtija skont id-Direttiva 2003/55/KE għandhom jkomplu japplikaw sakemm id-data skedata ta' skadenza skont kif deċiża fid-deċiżjoni tal-eżenzjoni mogħtija.

¹ ĠU L...

⁺ ĠU: Daħhal in-numru, id-data u r-referenza fil-ĠU tar-Regolament li jinsab fid-dok. 3650/09.

- (36) Is-suq intern tal-gass naturali qed ibati minn nuqqas ta' likwidità u trasparenza li jxekkel l-allokazzjoni effiċjenti tar-rizorsi, il-kopertura tar-riskju tal-kreditu u d-dhul ta' parteċipanti godda. Il-fiduċja fis-suq, il-likwidità tiegħu u l-għadd ta' parteċipanti fis-suq jehtieg li jiżdiedu, u għalhekk jehtieg li tiżdied is-sorveljanza regolatorja fuq imprizi attivi fil-forniment tal-gass. Tali htigiet għandhom ikunu mingħajr preġudizzju għal, u kompatibbli mal-leġislazzjoni Komunitarja ezistenti dwar is-swieq finanzjarji. Jehtieg li r-regolaturi tal-enerġija u r-regolaturi tas-swieq finanzjarji jikkoperaw sabiex jgħinu lil xulxin ikollhom idea ġenerali tas-swieq konċernati.
- (37) Il-gass naturali huwa primarjament, u dejjem iżjed, impurtat fil-Komunità Ewropea minn pajjiżi terzi. Il-liġi Komunitarja għandha tikkunsidra l-karatteristiċi tal-gass naturali, bħal ċerti riġiditajiet strutturali li ġejjin mill-konċentrazzjoni tal-fornituri, il-kuntratti fuq perjodu twil ta' zmien jew in-nuqqas tal-likwidità fl-istadji ta' wara fil-proċess tal-produzzjoni. Għaldaqstant, hija meħtieġa aktar trasparenza, inkluż fil-formazzjoni tal-prezzijiet.
- (38) Qabel l-adozzjoni mill-Kummissjoni ta' linji gwida li jiddefinixxu aktar ir-rekwiziti għaż-żamma tar-reġistri, l-Aġenzija u l-Kumitat tar-Regolaturi ta' Titoli Ewropej "CESR" għandhom jikkoperaw u jagħtu parir lill-Kummissjoni dwar il-kontenut tal-linji gwida. L-Aġenzija u s-"CESR" għandhom jikkoperaw ukoll biex jinvestigaw aktar fil-fond u jagħtu parir dwar il-kwistjoni ta' jekk it-transazzjonijiet fil-kuntratti tal-fornitura tal-gass u d-derivattivi tal-gass għandhomx ikunu sugġetti għal htigiet ta' trasparenza ta' qabel u/jew ta' wara n-negozju u jekk iva, x'għandu jkun il-kontenut ta' dawk ir-rekwiziti.

- (39) L-Istati Membri, jew fejn Stat Membru hekk jistipula, l-awtorità regolatorja, għandhom jinkoraġġixxu l-iżvilupp ta' kuntratti ta' provvista li ma tistax tiġi interrotta,
- (40) Fl-interess tas-sigurtà tal-fornitura, il-bilanċ bejn il-fornitura u t-talbiet fl-Istati Membri individwi għandu jiġi ssorveljat, u s-sorveljanza għanda tiġi segwita minn rapport dwar is-sitwazzjoni fuq livell Komunitarju, b'kont meħud għall-kapaċità ta' interkonnessjoni bejn iż-żoni. Din is-sorveljanza għandha titwettaq kmieni biżżejjed biex jistgħu jittiehdu l-miżuri adegwati jekk is-sigurtà tal-fornitura tiġi kompromessa. Il-kostruzzjoni u l-manutenzjoni tal-infrastruttura tan-network meħtieġa, inkluża l-kapaċità tal-interkonnessjoni, għandhom jikkontribwixxu għall-aċċertament ta' forniture stabbli tal-gass.
- (41) L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, filwaqt li jqisu r-rekwiżiti ta' kwalità meħtieġa, il-biogass u l-gass mill-biomassi jew tipi oħrajn ta' gass jingħataw aċċess mhux diskriminatorju għas-sistema tal-gass, kemm-il darba dan l-aċċess huwa permanentement kompatibbli mar-regoli tekniċi rilevanti u l-istandards tas-sigurtà. Dawk ir-regoli u l-istandards għandhom jaċċertaw li dawn il-gassijiet jistgħu b'mod tekniku u sikur jiġu injettati u ttrasportati fis-sistema tal-gass naturali u għandhom jindirizzaw ukoll il-karatteristiċi kimiċi tagħhom

- (42) Il-kuntratti fit-tul jibqgħu parti importanti mill-fornitura tal-gass tal-Istati Membri u għandhom jinżammu bħala għażla għall-imprizi tal-fornitura tal-gass sa fejn ma jfixklux l-għanijiet ta' din id-Direttiva u huma kompatibbli mat-Trattat, inklużi r-regoli tal-kompetizzjoni. Huwa għalhekk meħtieġ li jitqiesu fl-ippjanar tal-kapaċità tal-fornitura u tat-trasport tal-imprizi tal-gass. Huwa għalhekk meħtieġ li l-kuntratti fil-tul jitqiesu fl-ippjanar tal-kapaċità tal-fornitura u tat-trasport tal-imprizi tal-gass naturali.
- (43) Sabiex tiġi aċċertata ż-żamma ta' standards għoljin tas-servizz pubbliku fil-Komunità, il-miżuri kollha meħudin mill-Istati Membri biex jiksbu l-għanijiet ta' din id-Direttiva għandhom jiġu notifikati b'mod regolari lill-Kummissjoni. Il-Kummissjoni għandha b'mod regolari tippubblika rapport li janalizza l-miżuri meħudin fuq livell nazzjonali biex jintlaħqu l-għanijiet tas-servizz pubbliku u bi tqabbil tal-effettività tagħhom, b' għan li jsiru rakkomandazzjonijiet rigward il-miżuri li għandhom jittiehdu fuq livell nazzjonali sabiex jintlaħqu standards għoljin fis-servizz pubbliku. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw li meta jiġu konnessi mas-sistema tal-gass, il-klijenti huma infurmati dwar id-drittijiet tagħhom li jiġu forniti b'gass naturali ta' kwalità speċifikata bi prezzijiet raġonevoli. Miżuri meħudin mill-Istati Membri biex jiproteġu lill-klijent finali jistgħu jkunu differenti skont jekk ikunux immirati lejn klijenti domestiċi jew lejn l-intrapizi zgħar u medji.

- (44) Ir-rispett tar-rekwiziti tas-servizz pubbliku huwa rekwizit fundamentali ta' din id-Direttiva u huwa important li jiġu speċifikati hawn l-istandards komuni, rispettati mill-Istati Membri kollha, li jqisu l-għanijiet tal-ħarsiet tal-konsumatur, sigurtà tal-fornitura, protezzjoni tal-ambjent u livelli ta' kompetizzjoni ekwivalenti fl-Istati Membri kollha. Huwa importanti li l-kriterji tas-servizz pubbliku jkunu jistgħu jiġu interpretati fuq bażi nazzjonali, waqt li jikkunsidraw iċ-ċirkustanzi nazzjonali u suġġett għar-rispett lejn il-liġi tal-Komunità.
- (45) Mizuri implimentati mill-Istati Membri biex jiksbu l-għanijiet tal-koeżjoni ekonomika u soċjali jistgħu jinkludu, b'mod partikolari, il-provvediment ta' incentivi ekonomiċi adegwati, bl-użu, fejn xieraq, tal-għodda kollha eżistenti nazzjonali u Komunitarji. Dawn l-għodda jistgħu jinkludu mekkaniżmi ta' responsabbiltà sabiex l-investiment neċessarju jiġi ggarantit.
- (46) Sakemm il-mizuri meħuda mill-Istati Membri biex jaderixxu l-obbligi tas-servizz pubbliku jkunu jiffurmaw għajnuna mill-Istat taħt l-Artikolu 87(1) tat-Trattat, hemm obbligu taħt l-Artikolu 88(3) tat-Trattat li dawn jinnotifikawhom lill-Kummissjoni.

(47) Ir-rekwiżiti tas-servizz pubbliku u l-istandards minimi komuni li jitnisslu minnhom jehtieg li jissahħu aktar biex jiġi żgurat li l-konsumaturi kollha, speċjalment dawk vulnerabbli, jkunu jistgħu jibbenefikaw mill-kompetizzjoni u minn prezzijiet ġusti. Ir-rekwiżiti tas-servizz pubbliku għandhom jiġu definiti fil-livell nazzjonali, filwaqt li jitqiesu ċ-ċirkostanzi nazzjonali; il-liġi Komunitarja għandha, madanakollu, tiġi rispettata mill-Istati Membri. Iċ-ċittadini tal-Unjoni u, meta l-Istati Membri jqisu li jkun xieraq, l-imprezzi ż-żgħar, għandhom ikunu jistgħu jgawdu minn obbligi ta' servizz pubbliku, b'mod partikolari fir-rigward tas-sigurtà tal-provvista u tariffi raġonevoli. Aspett prinċipali fil-fornitura lill-klijenti huwa l-aċċess għad-data oġġettiva u trasparenti dwar il-konsum. Għaldaqstant, il-konsumaturi għandhom ikollhom aċċess għad-data tal-konsum tagħhom u l-prezzijiet assoċjati u l-ispejjeż tas-servizzi sabiex ikunu jistgħu jistiednu lill-kompetituri biex jagħmlu offerta bbażata fuq din id-data. Il-konsumaturi għandhom ikollhom ukoll id-dritt li jiġu infurmati sewwa dwar il-konsum tal-enerġija tagħhom. Il-ħlasijiet minn qabel għandhom jirriflettu l-konsum probabbli tal-gass naturali u s-sistemi differenti tal-ħlas m'għandhomx ikunu diskriminatorji. L-informazzjoni dwar l-ispejjeż għall-enerġija li tingħata bi frekwenza suffiċjenti ser tohloq incentivi għat-tfaddil fl-enerġija għaliex tagħti lura lill-klijenti reazzjoni (feedback) diretta dwar l-effetti tal-investment fl-użu effiċjenti tal-enerġija u fil-bidla fid-drawwiet.

- (48) L-interessi tal-konsumatur għandhom ikunu fiċ-ċentru ta' din id-Direttiva u l-kwalità tas-servizz għandha tkun responsabilità ċentrali tal-impriżi tal-gass naturali. Id-drittijiet ezistenti tal-konsumaturi jeħtieġ li jiġu msaħħa u jiġu garantiti, u għandhom jinkludu trasparenza akbar. Il-harsien tal-konsumatur għandu jiżgura li l-klijenti kollha fil-kuntest tal-Komunità aktar wiesa' jibbenefikaw minn suq kompetittiv. Id-drittijiet tal-konsumaturi għandhom jiġu infurzati mill-Istati Membri, jew fejn Stat Membru hekk jistipula, mill-awtoritajiet regolatorji.
- (49) Għandha tkun disponibbli informazzjoni ċara u komprensiva għall-konsumaturi dwar id-drittijiet tagħhom relatati mas-settur tal-enerġija. Il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi, wara li tikkonsulta mal-partijiet interessati rilevanti, inklużi l-Istati Membri, l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali, l-organizzazzjonijiet tal-konsumaturi u l-impriżi tal-gass naturali, lista tal-konsumatur tal-enerġija li tkun aċċessibbli u faċli biex tużaha li tagħti informazzjoni Prattika lill-konsumaturi dwar id-drittijiet tagħhom. Din il-lista tal-konsumatur tal-enerġija għandha tingħata lill-konsumaturi kollha u tkun disponibbli għall-pubbliku.
- (50) Il-faqar tal-enerġija huwa problema li qed tikber fil-Komunità. L-Istati Membri li huma affettwati u li għadhom m'għamlux hekk għandhom, għaldaqstant, jiżviluppaw pjanijiet ta' azzjoni nazzjonali jew oqsfa oħra xierqa biex jindirizzaw il-faqar tal-enerġija, bl-għan li jnaqqsu n-numru ta' persuni li qed ibatu minhabba din is-sitwazzjoni. Fi kwalunkwe każ, l-Istati Membri għandhom jiżguraw il-provvista tal-enerġija meħtieġa għall-konsumaturi vulnerabbli. Meta jagħmlu dan, jista' jintuza approċċ integrat, pereżempju fil-qafas tal-politika soċjali, u l-miżuri jistgħu jinkludu politiki soċjali jew titjib fid-djar biex l-enerġija tintuza b'mod aktar effiċjenti. Mill-inqas, din id-direttiva għandha tippermetti politiki nazzjonali li jiffavorixxu l-konsumaturi vulnerabbli.

- (51) Harsien akbar tal-konsumaturi huwa garantit bid-disponibilità ta' mezzi effettivi għas-soluzzjoni tat-tilwim għall-konsumaturi kollha. L-Istati Membri għandhom jintroduċu proċeduri effettivi u li ma jiehdux hafna żmien biex jiġu indirizzati t-tilwimiet.
- (52) Għandu jkun possibbli li l-introduzzjoni ta' sistemi ta' mijters intelligenti tkun ibbażata fuq evalwazzjoni ekonomika. Jekk dik l-evalwazzjoni tikkonkludi li l-introduzzjoni ta' dawn is-sistemi ta' mijters tkun biss ekonomikament raġonevoli u effettiva meta jitqiesu l-ispejjeż għal konsumaturi b'ċertu ammont ta' konsum ta' gass, l-Istati Membri jistgħu jikkunsidraw dan meta jimpilmentaw is-sistemi ta' mijters intelligenti.
- (53) Il-prezzijiet tas-suq għandhom jipprovdu inċentivi ġusti għall-izvilupp tan-netwerk.
- (54) Il-promozzjoni ta' kompetizzjoni ġusta u aċċess faċli għall-fornituri differenti għandhom ikunu tal-akbar importanza għall-Istati Membri biex il-konsumaturi jkunu jistgħu jaħtfu b'mod shiħ l-oportunitajiet ta' suq intern liberalizzat tal-gass naturali.
- (55) Sabiex jingħata kontribut lejn is-sigurtà tal-fornitura filwaqt li jinżamm spirtu ta' solidarjetà bejn l-Istati Membri, notevolment fil-każ ta' kriżi ta' forniture tal-enerġija, huwa importanti li jkun hemm qafas għal koperazzjoni reġjonali fi spirtu ta' solidarjetà. Tali koperazzjoni fi spirtu ta' solidarjetà tista' sserraħ, jekk l-Istati Membri jiddeċiedu hekk, l-ewwel u qabel kolloxx fuq mekkaniżmi bbażati fuq is-suq. Il-koperazzjoni għall-promozzjoni tas-solidarjetà reġjonali u bilaterali m'għandhiex timponi piż sproporzjonat fuq il-parteciċipanti fis-suq jew tiddiskrimina bejniethom.

- (56) Fid-dawl tal-holqien ta' suq intern fil-gass naturali, l-Istati Membri għandhom irawmu l-integrazzjoni tas-swieq nazzjonali tagħhom u l-koperazzjoni tal-operaturi tas-sistema fil-livell Komunitarju u dak reġjonali, b'mod li jinkorporaw ukoll is-sistemi iżolati li jiffurmaw gzejjer tal-gass.
- (57) L-iżvilupp ta' suq intern Ewropew veru tal-gass naturali, permezz ta' netwerk konness mall-Komunità kollha, għandu jkun wiehed mill-għanijiet ewlenin ta' din id-Direttiva u għaldaqstant il-kwistjonijiet regolatorji dwar l-interkonnessjonijiet transkonfinali u s-swieq reġjonali għandhom ikunu wiehed mill-kompiti ewlenin tal-awtoritajiet regolatorji, f'koperazzjoni mill-qrib mal-Aġenzija fejn ikun rilevanti.
- (58) Wiehed mill-għanijiet ewlenin ta' din id-Direttiva għandu jkun ukoll li jintlahqu regoli komuni għal suq intern veru u provvista wiesgħa ta' gass. Għal dan il-għan, prezzijiet ta' suq mingħajr distorsjonijiet jipprovdu incientiv għall-interkonnessjonijiet transkonfinali filwaqt li jwasslu, fit-tul ta' żmien, għall-konvergenza tal-prezzijiet.

- (59) L-awtoritajiet regolatorji għandhom ukoll jipprovdu informazzjoni dwar is-suq sabiex jippermettu lill-Kummissjoni teżerċita r-rwol tagħha li tosserva u tissorvelja s-suq Ewropew tal-gass naturali u l-evoluzzjoni tiegħu fil-perijodu qasir, medju u fit-tul, inklużi aspetti bħall-fornitura u d-domanda, l-infrastrutturi ta' trasmissjoni u distribuzzjoni, il-kwalità tas-servizz, il-kummerċ transkonfinali, il-ġestjoni tal-kongestjoni, l-investimenti, il-prezzijiet bl-ingrossa u dawk għall-konsumatur, il-likwidità tas-suq, u t-titjib ambjentali u dak fl-effiċjenza. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom jirrapportaw lill-awtoritajiet fil-qasam tal-kompetizzjoni u lill-Kummissjoni, lil dawk l-Istati Membri li fihom il-prezzijiet ixekklu l-kompetizzjoni u t-tħaddim xieraq tas-suq.
- (60) Ladarba l-għan ta' din id-Direttiva, jiġifieri l-holqien ta' suq intern tal-gass naturali totalment operattiv, ma jistax jinkiseb b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri u għalhekk jista' jinkiseb aħjar fil-livell Komunitarju, il-Komunità tista' tadotta miżuri, konformement mal-prinċipju ta' sussidarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat. Konformement mal-prinċipju ta' proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, din id-Direttiva ma tmurx lil hinn minn dak li hu meħtieġ sabiex jinkiseb dak l-għan.
- (61) Taħt ir-Regolament (KE) Nru.../2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ta'... dwar il-kondizzjonijiet għall-aċċess għan-networks ta' trasmissjoni tal-gass naturali¹+ il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida biex tikseb il-grad ta' armonizzazzjoni meħtieġ. Dawn il-Linji gwida, li jikkostitwixxu miżuri obbligatorji ta' implimentazzjoni, huma, fir-rigward ta' ċerti dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva wkoll, għodda siewja li tista' tiġi adattata malajr fejn meħtieġ.

¹ ĠU L...

⁺ ĠU: Daħħal in-numru, u d-data u r-referenza fil-ĠU tar-Regolament li jinsab fid-dok. 3652/09.

- (62) Il-miżuri meħtieġa għall-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva għandhom jiġu adottati taħt id-Deċiżjoni tal-Kunsill 1999/468/KE tat-28 ta' Ġunju 1999 li tistabbilixxi l-proċeduri għall-eżerċizzju tas-setgħat ta' implimentazzjoni konferiti lill-Kummissjoni¹.
- (63) B'mod partikolari l-Kummissjoni għandha tingħata s-setgħa li tadotta l-Linji gwida meħtieġa għall-provvediment tal-livell minimu ta' armonizzazzjoni meħtieġ biex jinkiseb l-għan ta' din id-Direttiva. Billi dawk il-miżuri huma ta' ambitu ġenerali u huma mfassla biex jemendaw elementi li m'humiex essenzjali ta' din id-Direttiva, billi jissupplimentawha b'elementi mhux essenzjali ġodda, huma għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju prevista fl-Artikolu 5a tad-Deċiżjoni 1999/468/KE.
- (64) Konformement mal-punt 34 tal-Ftehim Interistituzzjonali dwar it-tfassil aħjar tal-liġijiet², l-Istati Membri huma mhegġa sabiex jistabbilixxu, għalihom infushom u fl-interess tal-Komunità, it-tabelli tagħhom, li juru, kemm jista' jkun possibbli, il-korrelazzjoni bejn din id-Direttiva u l-miżuri ta' traspożizzjoni, u jagħmluhom pubbliċi.
- (65) Minhabba l-ambitu tal-emendi li qegħdin isiru fid-Direttiva 2003/55/KE b' dan, huwa kunsiljabbli, għal raġunijiet ta' ċarezza u razzjonalizzazzjoni, li d-dispożizzjonijiet kunsidrati jiġu mfassla mill-ġdid billi jingabru kollha f' test wiehed f' Direttiva ġdida.
- (66) Din id-Direttiva tirrispetta d-drittijiet fundamentali, u tosserva l-prinċipji rikonoxxuti b'mod partikolari mill-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea,

ADOTTAW DIN ID-DIRETTIVA:

¹ ĠU L 184, 17.7.1999, p. 23.

² ĠU C 321, 31.12.2003, p. 1.

KAPITOLU I

Suġġett, kamp ta' applikazzjoni u definizzjonijiet

Artikolu 1

Suġġett u Kamp ta' applikazzjoni

1. Din id-Direttiva tistabbilixxi regoli komuni għat-trasmissjoni, id-distribuzzjoni, il-provvista u hażna ta' gass naturali. Hija tippreskrivi r-regoli marbuta mal-organizzazzjoni u l-funzjonament tas-settur tal-gass naturali, l-aċċess għas-suq, il-kriterji u l-proċeduri applikabbli għall-għoti ta' awtorizzazzjonijiet għat-trasmissjoni, id-distribuzzjoni, il-provvista u l-ħżin ta' gass naturali u l-operazzjoni tas-sistemi.
2. Ir-regoli stabbiliti f'din id-Direttiva għall-gass naturali, inkluż il-gass naturali likwifikat (LNG), għandhom japplikaw ukoll b'mod mhux diskriminatorju għall-biogass u gass minn biomassi jew tipi oħrajn ta' gass sa fejn dawn il-gassijiet jistgħu teknikament u b'mod sikur jiġu injettati fi, u trasportati mis-sistema tal-gass naturali.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' din id-Direttiva, għandhom japplikaw *id*-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) "impriża tal-gass naturali" tfisser kwalunkwe persuna naturali jew legali li twettaq għall-inqas waħda mill-funzjonijiet li ġejjin: produzzjoni, trasmissjoni, distribuzzjoni, forniture, xiri jew ħżin tal-gass naturali, inkluż LNG, li hija responsabbli għall-kompiti kummerċjali, tekniċi u/jew tal-manutenzjoni relatati għal dawk il-funzjonijiet, iżda m'għandhomx jinkludu l-klijenti finali;

- (2) "upstream pipeline networks" tfisser kwalunkwe pipeline jew network ta' pipelines imhaddma u/jew mibnija bhala parti minn proġett tal-prodzzjoni taż-żejt jew tal-gass, jew uzata biex jingarr il-gass naturali minn proġett wiehed jew aktar għal pjanta tal-ipproċessar jew terminali jew destinazzjoni kostali finali;
- (3) "trasmissjoni" tfisser it-trasport tal-gass naturali minn network li fiha prinċipalment pipelines ta' pressa għolja li mhix upstream pipeline network u li mhix il-parti tal-pipelines bi pressa għolja uzati primarjament fil-kuntest tad-distribuzzjoni lokali tal-gass naturali, bi skop li jiġi konsenjat lill-klijent, iżda li ma jinkludix il-fornitura;
- (4) "operatur tas-sistema ta' trasmissjoni" tfisser il-persuna naturali jew legali li twettaq il-funzjoni tat-trasmissjoni u li hija responsabbli għall-operazzjoni, bl-aċċertazzjoni tal-manutenzjoni ta', u fejn meħtieġ, tal-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni f'żona definita u, fejn japplika, l-interkonnessjonijiet tagħha ma' sistemi oħrajn, u li tiżgura l-kapaċità fit-tul tas-sistema li tilhaq talbiet raġonevoli għat-trasportazzjoni tal-gass;
- (5) "distribuzzjoni" tfisser it-trasport tal-gass naturali minn pipeline networks lokali jew reġjonali bi skop tal-konsenja tiegħu lill-klijent, iżda li ma tinkludix il-fornitura;
- (6) "operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni" tfisser il-persuna naturali jew legali li twettaq il-funzjoni tad-distribuzzjoni u li hija responsabbli għall-operat, bl-aċċertazzjoni tal-manutenzjoni, u fejn meħtieġ, tal-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni f'żona definita u, fejn japplika, l-interkonnessjonijiet tagħha ma' sistemi oħrajn, u li tiżgura l-kapaċità fit-tul tas-sistema li tilhaq talbiet raġonevoli għat-trasportazzjoni tal-gass;

- (7) "fornitura" tfisser il-bejgħ, inkluż il-bejgħ mill-ġdid, tal-gass naturali, inkluż LNG, lill-klijenti;
- (8) "impriza tal-fornitura" tfisser kwalunkwe persuna naturali jew legali li twettaq il-funzjoni tal-fornitura;
- (9) "faċilità tal-ħzin" tfisser faċilità użata għall-ħzin tal-gass naturali u proprjetà ta' u/jew operata minn impriza tal-gass naturali, inkluża l-parti tal-faċilitajiet tal-LNG użati għall-ħzin iżda eskluż is-sehem użat għall-produzzjoni, u esklużi l-faċilitajiet riservati esklussivament għall-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni fit-twettiq tal-funzjonijiet tagħhom;
- (10) "operatur tas-sistema tal-ħzin" tfisser il-persuna naturali jew legali li twettaq il-funzjoni tal-ħzin u li hija responsabbli għall-operazzjoni ta' faċilita' tal-ħzin;
- (11) "faċilità tal-LNG" tfisser terminali li tintuża għal-likwifikazzjoni tal-gass naturali jew l-importazzjoni, ħatt u gassifikazzjoni mill-ġdid tal-LNG, u għandha tinkludi servizzi ancillari u hażna temporanja meħtieġa għall-proċess tal-gassifikazzjoni mill-ġdid u l-konsenja sussegwenti sas-sistema ta' trasmissjoni, iżda m'għandha tinkludi ebda parti minn terminali ta' LNG użati għall-ħzin;
- (12) "operatur tas-sistema tal-LNG" tfisser persuna naturali jew legali li twettaq il-funzjoni tal-likwifikazzjoni tal-gass naturali, jew l-importazzjoni, ħatt u gassifikazzjoni mill-ġdid tal-LNG u li hija responsabbli li topera faċilità tal-LNG;
- (13) "sistema" tfisser networks tat-trasmissjoni, networks tad-distribuzzjoni, faċilitajiet tal-LNG u/jew faċilitajiet tal-ħzin proprjetà ta' jew imħaddma minn impriza tal-gass naturali, inkluż linepack u l-faċilitajiet tal-fornitura ta' servizzi ancillari u dawk ta' imprizi relatati meħtieġa biex jingħata aċċess għat-trasmissjoni, distribuzzjoni u LNG;

- (14) "servizzi ancillari" tfisser is-servizzi kollha meħtieġa għall-aċċess lil u operazzjoni tan-newtorks tat-trasmissjoni u/jew distribuzzjoni u/jew faċilitajiet tal-LNG u/jew faċilitajiet tal-ħżin inklużi bilanċjar, tahlit tat-tagħbijiet u injezzjoni ta' gassijiet inerti, iżda mhux inklużi faċilitajiet riservati esklussivament għal operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni li jwettqu l-funzjonijiet tagħhom;
- (15) "linepack" tfisser il-ħżin tal-gass bil-kompressjoni fis-sistemi ta' trasmissjoni u tad-distribuzzjoni tal-gass, iżda mhux inklużi l-faċilitajiet riservati għall-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni li jwettqu l-funzjonijiet tagħhom;
- (16) "sistema interkonnessa" tfisser numru ta' sistemi li huma konnessi ma' xulxin;
- (17) "interkonnettur" tfisser linja tat-trasmissjoni li taqsam jew li hi mxerrda fuq fruntiera bejn Stati Membri għall-uniku skop li tikkonnetti s-sistemi ta' trasmissjoni nazzjonali ta' dawn l-Istati Membri;
- (18) "linja diretta" tfisser pipeline tal-gass naturali li hija komplimentarja mas-sistema interkonnessa;
- (19) "impriza integrata tal-gass naturali integrata" tfisser impriza integrata vertikalment jew orizzontalment;
- (20) "impriza integrata vertikalment" tfisser impriza tal-gass naturali jew grupp ta' imprizi tal-gass naturali fejn l-istess persuna jew l-istess persuni huma intitolati, direttament jew indirettament, li jeżerċitaw kontroll, u fejn l-impriza jew il-grupp ta' imprizi jwettqu tal-inqas waħda mill-funzjonijiet ta' trasmissjoni jew distribuzzjoni, LNG jew ħżin, u mill-inqas waħda mill-funzjonijiet tal-produzzjoni jew il-provvista tal-gass;

- (21) "impriza integrata orizzontalment" tfisser impriza li twettaq għall-inqas waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni, trasmissjoni, distribuzzjoni, forniture jew ħzin tal-gass naturali, u attivita' mhux relatata mal-gass;
- (22) "impriza relatata" tfisser impriza affiljata, fis-sens tal-Artikolu 41 tas-Seba' Direttiva tal-Kunsill 83/349/KEE tat-13 ta' Ġunju 1983 abbażi tal-Artikolu 44(2)(g)* tat-Trattat dwar il-kontijiet konsolidati¹, u/jew impriza assoċjata, fis-sens tal-Artikolu 33(1) ta' dik id-Direttiva, u/jew impriza tal-istess azzjonisti;
- (23) "utent tas-sistema" tfisser ||persuna naturali jew legali li qed tforni jew li qed tiġi fornita mis-sistema;
- (24) "klijent" tfisser klijent bl-ingrossa jew finali tal-gass naturali jew impriza tal-gass naturali li jixtru l-gass naturali;
- (25) "klijent tad-dar" tfisser klijent li jixtri l-gass naturali għall-konsum tiegħu fid-dar;
- (26) "klijent mhux tad-dar" tfisser klijent li jixtri l-gass naturali li mhuwiex għall-użu tiegħu fid-dar;
- (27) "klijent finali" tfisser klijent li jixtri l-gass naturali għall-konsum tiegħu;
- (28) "klijent eliġibbli" tfisser klijent li jkun liberu li jixtru l-gass mill-provditur tal-għażla tiegħu, fis-sens tal-Artikolu 36;

* It-titolu tad-Direttiva 83/349/KEE ġie aġġustat biex jittiehed kont tar-rinumerazzjoni tal-Artikoli tat-Trattat li jistabbilixxi l-Kommunita' Ewropea taħt l-Artikolu 12 tat-Trattat ta' Amsterdam; ir-referenza originali kienet għall-Artikolu 54(3)(g).

¹ ĠU L 193, 18.7.1983, p. 1.

- (29) "klijent bl-ingrossa" tfisser persuna naturali jew legali minbarra l-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni u l-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni li tixtri l-gass naturali għall-iskop ta' bejgħ mill-gdid fis-sistema jew barra mis-sistema fejn tkun stabbilita;
- (30) "ippjanar fit-tul" tfisser ippjanar tal-kapaċità tal-fornitura u tat-trasport tal-impriża tal-gass naturali għal terminu twil bi skop li jintlaħqu t-talbiet għall-gass naturali tas-sistema, diversifikazzjoni tal-għejjun u l-aċċertar tal-provvisti lill-klijent;
- (31) "suq emergenti" tfisser Stat Membru li fih l-ewwel forniture kummerċjali tal-ewwel kuntratt tal-fornitura tal-gass naturali tiegħu sar mhux aktar minn 10 snin ilu;
- (32) "sigurtà" tfisser kemm is-sigurtà tal-fornitura tal-gass naturali kif ukoll sigurtà teknika;
- (33) "infrastruttura għda" tfisser infrastruttura li tkun għadha mhux lesta sal-...*;
- (34) "kuntratt għal forniment tal-gass" tfisser kuntratt għall-forniment tal-gass naturali, iżda ma tinkludix derivattiva tal-gass;
- (35) "derivattiva tal-gass" tfisser strument finanzjarju speċifikat fil-punti 5, 6, jew 7 fit-Taqsima C tal-Anness I mad-Direttiva 2004/39/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' April 2004 dwar swieq fi strumenti finanzjarji¹, fejn dak l-istrument għandu x'jaqsam ma' gass naturali;

* ĠU: Jekk jogħġbok dahhal id-data tad-dhul fis-sehħ tad-Direttiva 2003/55/KE.

¹ ĠU L 145, 30.4.2004, p. 1.

- (36) "kontroll" tfisser kwalunkwe drittijiet, kuntratti jew kwalunkwe mezzi oħra li, sew separatament jew flimkien, u filwaqt li jitqiesu l-fatti u l-ligijiet involuti, jagħtu l-possibbiltà li tigi eżerċitata influwenza deċiżiva fuq impriża, b'mod partikolari permezz ta':
- (a) il-proprjetà jew id-dritt li jintużaw l-assi kollha ta' impriża, jew parti minnhom;
 - (b) drittijiet jew kuntratti li jikkonferixxu influwenza deċiżiva fuq il-komposizzjoni, il-votazzjoni jew id-deċiżjonijiet tal-organi ta' impriża.

KAPITOLU II

Regoli ġenerali għall-organizzazzjoni tas-settur

Artikolu 3

Obbligazzjonijiet dwar is-servizz pubbliku u l-protezzjoni tal-klijenti

1. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw, abbażi tal-organizzazzjoni istituzzjonali tagħhom u b'kont meħud tal-prinċipju tas-sussidjarjetà, li, mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 2, impriži tal-gass naturali jigu operati konformement mal-prinċipji ta' din id-Direttiva bi skop li jinkiseb suq tal-gass naturali li jkun kompetittiv, sikur u ambjentalment sostenibbli, u m'għandhomx jiddiskriminaw bejn dawn l-impriži rigward id-drittijiet u l-obbligi tagħhom.

2. Tenut kont shiħ tad-dispożizzjonijiet relevanti tat-Trattat, b'mod partikolari l-Artikolu 86 tiegħu, l-Istati Membri jistgħu jimponu fuq impriżi operaturi fis-settur tal-gass, fl-interess ekonomiku ġenerali, obligazzjonijiet dwar is-servizz pubbliku, li jistgħu jirrelataw għas-sigurtà, inkluża s-sigurtà tal-fornitura, regolarità, kwalità u prezz tal-provvisti, u l-protezzjoni tal-ambjent, li jinkludi l-effiċjenza tal-enerġija, l-enerġija minn sorsi li jiġġeddu u protezzjoni tal-klima. Obbligi bħal dawn għandhom ikunu definiti b'mod ċar, trasparenti, mhux diskriminatorji, verifikabbli u għandhom jiggarantixxu l-ugwaljanza tal-aċċess lill-kumpaniji tal-gass tal-Kommunita' għall-konsumaturi nazzjonali. Fir-rigward tas-sigurtà tal-provvista, l-effiċjenza fl-użu tal-enerġija/il-ġestjoni tad-domanda u għall-ksib tal-għanijiet ambjentali u għanijiet għall-enerġija minn sorsi li jiġġeddu, kif imsemmi f'dan il-paragrafu, l-Istati Membri jistgħu jintroduċu l-implimentazzjoni ta' ppjanar għall-perijodu fit-tul, b'kont meħud tal-possibbiltà li terzi persuni jitolbu aċċess għas-sistema.
3. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-passi adegwati biex iħarsu l-klijenti finali, u għandhom, b'mod partikolari, jaċċertaw illi hemm salvagwardji adegwati għall-protezzjoni tal-klijenti vulnerabbli. F'dan il-kuntest, kull Stat Membru għandu jiddefinixxi l-kunċett ta' konsumaturi vulnerabbli li jista' jirreferi għall-faqar tal-enerġija u, inter alia, għall-projbizzjoni tal-iskonnessjoni tal-gass ta' konsumaturi bħal dawn fi żminijiet kritiċi. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li d-drittijiet u l-obbligi marbuta ma' konsumaturi vulnerabbli jkunu applikati. B'mod partikolari, għandhom jieħdu l-passi adegwati biex iħarsu l-klijenti finali f'żoni remoti li huma mqabbdha mas-sistema tal-gass. L-Istati Membri jistgħu jahtru provditur tal-aħħar rizort għall-klijenti mqabbdin mas-sistema tal-gass. Għandhom jaċċertaw livelli għoljin ta' protezzjoni tal-konsumatur, b'mod partikolari rigward trasparenza rigward it-termini u l-kondizzjonijiet tal-appalti, informazzjoni ġenerali u mekkaniżmi għar-risoluzzjoni ta' disputi. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw li l-klijent eliġibbli jkun fil-fatt jista' jaqleb faċilment għal fornitur ġdid. Rigward klijenti tad-dar, dawn il-miżuri għandhom jinkludu dawk stabbiliti fl-Anness I.

4. L-Istati Membri għandhom jieħdu miżuri xierqa, bħat-thejjija ta' pjani nazzjonali ta' azzjoni għall-enerġija, jagħtu benefiċċji tas-sigurtà soċjali, biex tiġi żgurata l-provvista meħtieġa tal-gass lill-konsumaturi vulnerabbli jew jagħtu appoġġ għal titjib biex l-enerġija tintuża b'mod aktar effiċjenti, biex jiġi indirizzat il-faqar tal-enerġija fejn ikun identifikat, inkluż fil-kuntest usa' tal-faqar. Miżuri bħal dawn m'għandhomx ifixklu l-ftuħ effettiv tas-suq stipulat fl-Artikolu 37 u t-tħaddim tas-suq u għandhom jiġu nnotifikati lill-Kummissjoni, fejn ikun rilevanti, skont il-paragrafu 11 ta' dan l-Artikolu. Din in-notifika m'għandhiex tinkludi miżuri fis-sistema ġenerali tas-sigurtà soċjali.
5. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-konsumaturi kollha mqabnda man-netwerk tal-gass ikunu intitolati li jkollhom il-gass tagħhom ipprovdut minn fornitur, bil-kundizzjoni li jaqbel il-fornitur, irrispettivament mill-Istat Membru li fih huwa rreġistrat il-fornitur, sakemm il-fornitur jikkonforma mar-regoli kummerċjali u tal-ibbilanċjar applikabbli u bla ħsara għar-rekwiżiti tas-sigurtà tal-provvista. F'dan ir-rigward, l-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li l-proċeduri amministrattivi ma jkunux ta' ostakolu għall-impriżi tal-forniment diġà rreġistrati fi Stat Membru ieħor.
6. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li:
 - (a) meta konsumatur, filwaqt li josserva l-kundizzjonijiet kuntrattwali, jixtieq jibdel il-fornitur, il-bidla ssir mill-operatur(i) ikkonċernat(i) fi żmien tliet ġimgħat u
 - (b) il-konsumaturi jkunu intitolati li jirċievu d-data kollha dwar il-konsum.

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li d-drittijiet imsemmija fil-punti (a) u (b) tal-ewwel subparagrafu jingħataw lill-konsumaturi b'mod li ma jkunx diskriminatorju fir-rigward tal-ispiza, l-isforz jew il-ħin.

7. L-Istati Membri għandhom jimplementaw miżuri adegwati biex jiksbu l-għanijiet tal-koeżjoni soċjali u ekonomika u, il-protezzjoni tal-ambjent, li tista' tinkludi mezzi biex jiġi megħlub tibdil fil-klima, u s-sigurtà tal-fornitura. Miżuri bħal dawn jistgħu jinkludu, b'mod partikolari, il-forniment ta' inċentivi ekonomiċi adegwati, bl-użu, meta jkun xieraq, tal-ghodod nazzjonali u Komunitarji eżistenti kollha, għall-manutenzjoni u l-bini tal-infrastruttura meħtieġa ta' networks, inkluża l-kapaċità ta' interkonnessjoni.
8. Sabiex jiġi promoss l-użu effiċjenti tal-enerġija, l-Istati Membri jew, fejn l-Istat Membru jkun stipula hekk, l-awtorità regolatorja, għandhom jirrakkomandaw b'mod qawwi li l-impriżi tal-gass naturali jtejbu kemm jistgħu l-użu tal-gass, pereżempju billi jipprovdu servizzi ta' ġestjoni tal-enerġija, jiżviluppaw formuli innovattivi tal-prezzijiet jew jintroduċu sistemi ta' mijters intelligenti jew networks intelligenti fejn ikun jixraq.
9. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jkunu disponibbli punti waħdiena ta' kuntatt sabiex il-konsumaturi jingħataw l-informazzjoni kollha neċessarja fir-rigward tad-drittijiet tagħhom, tal-leġiżlazzjoni attwali u tal-mezzi ta' soluzzjoni tat-tilwimiet disponibbli għalihom f'każ ta' tilwim. Punti ta' kuntatt bħal dawn jistgħu jkunu parti minn punti ta' informazzjoni generali għall-konsumaturi.

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jkun qed jithaddem mekkanizmu indipendenti bħal ombudsman tal-enerġija jew korp tal-konsumaturi għat-trattament effiċjenti tat-tilwimiet u għas-soluzzjoni tat-tilwimiet barra l-qrati.

10. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 4 rigward id-distribuzzjoni sa fejn l-applikazzjoni tagħhom ixekkel, fil-liġi jew fil-fatt, il-prestazzjoni tal-obbligazzjonijiet imposti fuq l-imprezzi tal-gass naturali fl-interess ekonomiku generali u sa fejn l-iżvilupp tal-kummerċ ma jiġix affettwat sal-punt li jkun kuntrarju għall-interessi tal-Komunità. L-interessi tal-Komunità jinkludu, fost l-oħrajn, il-kompetizzjoni rigward il-klijenti eligibbli taħt din id-Direttiva u l-Artikolu 86 tat-Trattat.
11. L-Istati Membri għandhom, mal-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, jinfurmaw lill-Kummissjoni dwar il-miżuri kollha adottati biex iwettqu l-obbligazzjonijiet dwar is-servizz pubbliku, inklużi l-protezzjoni tal-konsumatur u tal-ambjent, u l-effett possibbli tagħhom fuq il-kompetizzjoni nazzjonali u internazzjonali, kemm jekk dawn il-miżuri jeħtieġu deroga mid-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva jew le. Għandhom jadvokaw lill-Kummissjoni sussegwentament kull sentejn dwar kwalunkwe tibdil għal dawn il-miżuri, kemm jekk jeħtieġu deroga minn din id-Direttiva jew le.
12. Il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi, f'konsultazzjoni mal-partijiet interessati rilevanti, inklużi l-Istati Membri, l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali, l-għaqdiet tal-konsumaturi u l-imprezzi tal-gass naturali, Lista tal-Konsumatur tal-Energija li tkun ċara u konċiża rigward informazzjoni Prattika relatata mad-drittijiet tal-konsumaturi tal-enerġija. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-fornituri tal-gass jew l-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni, f'koperazzjoni mal-awtorità regolatorja, jieħdu l-passi meħtieġa biex jipprovdu lill-konsumaturi kollha tagħhom kopja tal-lista tal-konsumatur tal-enerġija u jiżguraw li ssir disponibbli pubblikament.

Artikolu 4

Proċedura għall-awtorizzazzjoni

1. F'ċirkostanzi fejn awtorizzazzjoni (eż., liċenzja, permess, konċessjoni, kunsens jew approvazzjoni) tkun meħtieġa għall-kostruzzjoni jew operazzjoni ta' faċilitajiet tal-gass naturali, l-Istati Membri jew kwalunkwe awtorità kompetenti li jinnominaw għandhom jagħtu awtorizzazzjonijiet li jinbnew u/jew jiġu operati tali faċilitajiet, pipelines u tagħmir assoċjat, konformement mal-paragrafi 2 sa 4. L-Istati Membri jew kwalunkwe awtorità kompetenti li jinnominaw jistgħu wkoll jagħtu awtorizzazzjonijiet fuq l-istess bażi għall-provvista tal-gass naturali u għall-klijenti bl-ingrossa.
2. Fejn l-Istati Membri għandhom sistema ta' awtorizzazzjoni, għandhom jistabbilixxu kriterji oġġettivi u mhux diskriminatorji li għandhom jintlaħqu minn imprezza li tapplika għal awtorizzazzjoni biex tibni u/jew topera faċilitajiet tal-gass naturali jew li tapplika għal awtorizzazzjoni biex tipprovdi l-gass naturali. Il-kriterji u l-proċeduri mhux diskriminatorji għall-ghotja ta' awtorizzazzjonijiet għandhom ikunu pubbliċi. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-proċeduri ta' awtorizzazzjoni għal faċilitajiet, pipelines u tagħmir assoċjat iqisu l-importanza tal-proġett għas-suq intern tal-gass naturali fejn ikun xieraq.
3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li r-raġunijiet għal kull każ ta' ghotja ta' xi awtorizzazzjoni huma oġġettivi u non-diskriminatorji u li jingħataw lill-applikant. Ir-raġunijiet għal kaħdiet bħal dawn għandhom jiġu notifikati fil-pront lill-Kummissjoni bħala informazzjoni. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu proċedura li tippermetti lill-applikant li jappella fuq kaħdiet bħal dawk.

4. Għall-iżvilupp ta' żoni godda tal-provvista u operat effiċjenti ġeneralment, u mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 38, l-Istati Membri jistgħu jiċċdu li jagħtu aktar awtorizzazzjonijiet għall-bini u l-operazzjoni ta' sistemi tad-distribuzzjoni tal-pipeline f'żona partikolari ladarba tali sistemi tal-pipeline inbnew jew ġew proposti li jinbnew f'dik iż-żona u jekk il-kapaċità eżistenti jew proposta ma ġietx eżawrita.

Artikolu 5

Sorveljanza tas-sigurtà tal-provvista

L-Istati Membri għandhom jiżguraw is-sorveljanza ta' kwistjonijiet ta' sigurtà tal-provvista. Fejn l-Istati Membri jqisu li huwa xieraq, jistgħu jiddelegaw dak il-kompitu lill-awtoritajiet regolatorji msemmija fl-*Artikolu 39(1)*. Tali sorveljanza għandha, b'mod partikolari, tkopri l-bilanċ bejn il-fornitura u t-talbiet fis-suq nazzjonali, il-livell ta' talbiet futur mistennija u provvisti li jkunu disponibbli, bil-kapaċità addizzjonali maħsuba ppjanata jew taħt kostruzzjoni, u l-kwalità u l-livell tal-manutenzjoni tan-networks, kif ukoll miżuri biex jiġi kopert żmien ta' talbiet kbar ħafna u biex jiġu koperti nuqqasijiet ta' provvidur wieħed jew aktar. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jipubblikaw, sal-31 ta' Lulju ta' kull sena, rapport li jiddeskrivi fil-qosor is-sejbiet li jirriżultaw mis-sorveljanza ta' dawn il-kwistjonijiet, kif ukoll kwalunkwe miżuri li ttiehdu jew maħsuba li jindirizzawhom u għandhom jibagħtu dan ir-rapport lill-Kummissjoni minnufih.

Artikolu 6

Solidarjetà reġjonali

1. Sabiex tiġi ssalvagwardata provvista sikura fis-suq intern tal-gass naturali, l-Istati Membri għandhom jikkoperaw sabiex jipromwovu s-solidarjetà reġjonali u bilaterali.

2. Tali koperazzjoni għandha tkopri sitwazzjonijiet li jirriżultaw fi, jew li x'aktarx jirriżultaw, f'perijodu qasir ta' żmien, fi xkiel serju għall-provvista b'effett fuq l-Istat Membru. Din għandha tinkludi:
 - (a) koordinazzjoni ta' miżuri nazzjonali ta' emerġenza imsemmija fl-Artikolu 8 tad-Direttiva tal-Kunsill 2004/67/KE tas-26 ta' April, 2004 dwar miżuri għas-salvagwardja tas-sigurtà tal-provvista ta' gas naturali¹;
 - (b) identifikazzjoni u, fejn meħtieġ, żvilupp jew tiġdid ta' interkonnessjonijiet ta' elettriku u ta' gass naturali; u
 - (c) kondizzjonijiet u modalitajiet prattiċi għall-assistenza reċiproka.
3. Il-Kummissjoni u l-Istati Membri l-oħra għandhom jinżammu informati dwar tali koperazzjoni.
4. Il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida għall-koperazzjoni reġjonali fi spirtu ta' solidarjetà. Dawk il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 51(3).

¹ ĠU L 127, 29.4.2004, p. 92.

Artikolu 7

Promozzjoni ta' koperazzjoni reġjonali

1. L-Istati Membri kif ukoll l-awtoritajiet regolatorji għandhom jikkoperaw bejniethom bil-għan li jintegraw is-swieq nazzjonali tagħhom fuq livell reġjonali wieħed jew aktar, bħala l-ewwel pass lejn il-ħolqien ta' suq intern kompletament liberalizzat. B'mod partikolari, l-awtoritajiet regolatorji fejn l-Istati Membri hekk jistipulaw, jew l-Istati Membri, għandhom jippromwovu u jiffaċilitaw il-koperazzjoni tal-operaturi ta' sistemi ta' trasmissjoni fil-livell reġjonali, inkluż dwar kwistjonijiet transkonfinali bl-għan li jinħoloq suq intern kompetittiv tal-gass naturali, irawmu l-konsistenza tal-qafas legali, regolatorju u tekniku tagħhom u jiffaċilitaw l-integrazzjoni tas-sistemi iżolati li jiffurmaw gzejjer tal-gass li għadhom jeżistu fil-Komunita'. Iż-żoni ġeografici koperti minn din il-koperazzjoni reġjonali għandhom jinkludu l-koperazzjoni fiż-żoni ġeografici definiti taht l-Artikolu 12(3) tar-Regolament (KE) Nru.../2009⁺. Din il-koperazzjoni tista' tkopri żoni ġeografici oħra.
2. L-Aġenzija għandha tikkopera mal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali u l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni biex tiżgura l-kompatibilità tal-oqsfa regolatorji bejn ir-reġjuni bl-għan li jinħoloq suq intern kompetittiv tal-gass naturali. Fejn l-Aġenzija tqis li huma meħtieġa regoli li jorbtu għal koperazzjoni bħal din, għandha tagħmel ir-rakkomandazzjonijiet xierqa.
3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw, permezz tal-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, li l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom sistema/i integrata/i waħda jew aktar fil-livell reġjonali li tkopri żewġ Stati Membri jew aktar għall-allokkazzjoni tal-kapaċità u għall-kontroll tas-sigurtà tan-network.

⁺ ĠU:Dahhal in-numru *tar-Regolament li jinsab fid-dok 3652/09*.

4. F'każ li operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni integrata vertikalment jieħdu sehem f'impriza kongunta stabbilita għall-implimentazzjoni tal-koperazzjoni, l-impriza kongunta għandha tistabbilixxi u timplimenta programm ta' konformità li jistabbilixxi miżuri li għandhom jittieħdu biex jiġi aċċertat li kull aġir diskriminatorju u li jmur kontra l-kompetizzjoni jiġi eskluż. Dak il-programm ta' konformità għandu jistabbilixxi l-obbligazzjonijiet speċifiċi tal-impjegati li jilhqgħu l-għan li jiġi eskluż l-aġir diskriminatorju u li jmur kontra l-kompetizzjoni. Huwa għandu jkun suġġett għall-approvazzjoni mill-Aġenzija. Il-konformità mal-programm għandha tiġi ssorveljata indipendentement minn uffiċjali għall-konformità tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni integrata vertikalment.

Artikolu 8

Regoli tekniċi

L-awtoritajiet regolatorji fejn l-Istati Membri hekk jistipulaw, jew l-Istati Membri għandhom jaċċertaw illi l-kriterji tas-sigurtà teknika jiġu definiti u li r-regoli tekniċi li jistabbilixxu r-rekwiżiti minimi tad-dizinn tekniku u dawk operattivi għat-tqabbid mas-sistema tal-faċilitajiet tal-LNG, faċilitajiet tal-ħżin, sistemi oħrajn tat-trasmissjoni jew tad-distribuzzjoni, u linji diretti, jiġu żviluppati u ppubblikati. Dawn ir-regoli tekniċi għandhom jaċċertaw l-interoperabbiltà tas-sistemi u għandhom ikunu oġġettivi u mhux diskriminatorji. L-Aġenzija tista' tagħmel rakkomandazzjonijiet xierqa bil-ħsieb li tintlaħaq il-kompatibilità ta' dawn ir-regoli, fejn ikun jixraq. Dawk ir-regoli għandhom jiġu nnotifikati lill-Kummissjoni taħt l-Artikolu 8 tad-Direttiva 98/34/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Ġunju 1998 li tistabbilixxi proċedura għall-fornitura tal-informazzjoni fil-qasam ta' standards u regolamenti tekniċi u ta' regoli dwar is-Servizzi tas-Socjetà tal-Infommazzjoni¹.

¹ ĠU L 204, 21.7.1998, p. 37.

KAPITOLU III

Trasmissjoni, ħżin u LNG

Artikolu 9

Separazzjoni tas-sistemi ta' trasmissjoni u tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li minn...* 'il quddiem:
 - (a) kull impriza li tipposjedi sistema ta' trasmissjoni tagħha taġixxi bhala operatur tas-sistema ta' trasmissjoni;
 - (b) l-istess persuna jew persuni mhumiex intitolati:
 - (i) li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll fuq impriza li twettaq kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew provvista, u li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll jew jeżerċitaw kwalunkwe dritt fuq operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew fuq sistema ta' trasmissjoni; jew
 - (ii) li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll fuq operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew fuq sistema ta' trasmissjoni, u li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll jew jeżerċitaw kwalunkwe dritt fuq impriza li twettaq kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew provvista;

* ĠU: *Dahhal id-data: 30 xahar wara d-data tad-dhul fis-seħħ ta' din id-Direttiva.*

- (c) l-istess persuna jew l-istess persuni mhumiex intitolati jaħtru membri tal-bord ta' sorveljanza, tal-bord amministrattiv jew tal-entitajiet li legalment jirrapprezentaw l-impriza, ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew tas-sistema ta' trasmissjoni, u li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll jew jeżerċitaw kwalunkwe dritt fuq impriza li twettaq kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew ta' provvista; u
 - (d) l-istess persuna jew l-istess persuni mhumiex intitolati li jkunu membri tal-bord ta' sorveljanza, tal-bord amministrattiv jew tal-entitajiet li legalment jirrapprezentaw l-impriza, kemm ta' impriza li twettaq kwalunkwe mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew ta' forniment kif ukoll ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew tas-sistema ta' trasmissjoni.
2. Id-drittijiet imsemmija fil-punti (b) u (c) tal-paragrafu 1 għandhom jinkludu, b'mod partikolari:
- (a) is-setgħa għall-eżerċizzju tad-drittijiet ta' votazzjoni; █
 - (b) is-setgħa li jiġu maħtura membri tal-bord ta' sorveljanza, tal-bord amministrattiv jew tal-entitajiet li legalment jirrapprezentaw lill-imprizi; jew
 - (c) is-sjieda ta' sehem maġġoritarju.
3. Għall-finijiet tal-punt (b) tal-paragrafu 1, il-kunċett ta' "impriza li taqdi kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet tal-produzzjoni jew tal-forniment" għandu jinkludi "impriza li taqdi kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet tal-ġenerazzjoni u l-forniment" fl-ambitu tad-Direttiva 2009/.../KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar ir-regoli komuni għas-suq intern tal-elettriku¹, u t-termini "operatur tas-sistema ta' trasmissjoni" u "sistema ta' trasmissjoni" għandhom jinkludu "operatur tas-sistema ta' trasmissjoni" u "sistema ta' trasmissjoni" fl-ambitu ta' dik id-Direttiva ||.

¹ ĠU L...

⁺ Nota għall-ĠU: Daħħal in-numru, id-data u r-referenza fil-ĠU tad-Direttiva li tinsab fid-dok. 3648/09..

4. L-Istati Membri jistgħu jippermettu derogi mill-punti (b) u (c) tal-paragrafu 1 sa...*, sakemm l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni ma jkunux jiffurmaw parti minn impriża integrata vertikament.
5. L-obbligu stipulat fil-punt (a) tal-paragrafu 1 għandu jitqies sodisfatt f'sitwazzjoni fejn żewġ impriži jew aktar li jkunu proprjetarji ta' sistemi ta' trasmissjoni joħolqu impriża kongunta li taġixxi ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni f'żewġ Stati Membri jew aktar għas-sistemi ta' trasmissjoni konċernati. L-ebda impriża oħra ma tista' tkun parti mill-impriża kongunta, sakemm ma tkunx giet approvata taħt l-Artikolu 14 bħala operatur indipendenti tas-sistema jew bħala operaturi indipendenti tat-trasmissjoni għall-finijiet tal-Kapitolu IV.
6. Għall-implimentazzjoni ta' dan l-Artikolu, fejn il-persuna msemmija fil-punti (b), (c) u (d) tal-paragrafu 1 hija l-Istat Membru jew entità pubblika oħra, żewġ entitajiet pubbliċi separati li jeżerċitaw kontroll, minn naħa waħda, fuq operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew fuq sistema ta' trasmissjoni u, min-naħa l-oħra, fuq impriża li twettaq kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' generazzjoni jew provvista, għandhom jitqiesu bħala l-istess persuna jew l-istess persuni.
7. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li la l-informazzjoni kummerċjalment sensittiva msemmija fl-Artikolu 16 mizmuma minn operatur tas-sistema ta' trasmissjoni li kienet taġmel parti minn impriża integrata vertikament u lanqas il-persunal ta' tali operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma jiġu trasferiti lil impriži li jwettqu kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni u ta' provvista.

* Nota għall-ĠU: Dahhal id-data tad-dhul: 42 xahar wara d-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva.

8. Fejn, fi...*, is-sistema ta' trasmissjoni tkun il-proprjetà ta' impriza integrata vertikalment, l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx il-paragrafu 1.
- F'tali każ, l-Istati Membri konċernati għandhom jew:
- (a) jaħtru operatur tas-sistema indipendenti taħt l-Artikolu 14, jew
 - (b) jikkonformaw mad-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu IV.
9. Fejn, fi...*, is-sistema ta' trasmissjoni tkun il-proprjetà ta' impriza integrata vertikalment u jkun hemm arrangamenti fis-seħh li jiggarantixxu indipendenza aktar effettiva tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mid-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu IV, l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx il-paragrafu 1.
10. Qabel ma impriza tiġi approvata u magħzula bhala operatur ta' sistema ta' trasmissjoni taħt il-paragrafu 9 ta' dan l-Artikolu, hija għandha tiġi ċertifikata konformement mal-proċeduri stabbiliti fl-Artikolu 10(4), (5) u (6) ta' din id-Direttiva u fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru.../ 2009+, li konformement magħhom il-Kummissjoni għandha tivverifika li l-arrangamenti eżistenti jiggarantixxu b'mod ċar indipendenza aktar effettiva tal-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni mid-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu IV.
11. Imprizi integrati vertikalment li huma proprjetarji tas-sistema ta' trasmissjoni fl-ebda każ m'għandhom jiġu mcaħħda milli jieħdu passi biex jikkonformaw mal-paragrafu 1.
12. L-imprizi li jwettqu kwalunkwe mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew provvista m'għandhom fl-ebda każ ikunu jistgħu jieħdu kontroll ta' jew jeżerċitaw direttament jew indirettament kwalunkwe dritt fuq operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni sseparata fl-Istati Membri li japplikaw il-paragrafu 1.

* ĠU: Daħħal id-data *tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva*.

+ ĠU: Daħħal in-numru *tar-Regolament li jinsab f'id-dok. 3652/09*.

Artikolu 10

Hatra u ċertifikazzjoni ta' operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni

1. Qabel ma impriza tkun approvata u mahtura bhala operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, hija ghandha tkun ċertifikata konformement mal-proċeduri stabbiliti fil-paragrafi 4, 5 u 6 ta' dan l-Artikolu u fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru.../ 2009+.
2. Imprizi proprjetarji tas-sistema ta' trasmissjoni u li ġew ċertifikati mill-awtorità regolatorja nazzjonali bhala li kkonformaw mar-rekwiziti tal-Artikolu 9, konformement mal-proċedura ta' ċertifikazzjoni aktar 'l isfel, għandhom jiġu approvati u mahtura bhala operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni mill-Istati Membri. L-għażla tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni ghandha tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni u ppubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.
3. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jinnotifikaw lill-awtorità regolatorja kwalunkwe transazzjoni ppjanata li tkun tista' teħtieġ valutazzjoni mill-ġdid tal-konformità tagħhom mar-rekwiziti tal-Artikolu 9.

⁺ ĠU: Daħhal in-numru *tar-Regolament li jinsab f'id-dok. 3652/09.*

4. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jissorveljaw il-konformità kontinwa tal-operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni mar-rekwiżiti tal-Artikolu 9. Għandhom jibdew proċedura ta' ċertifikazzjoni sabiex jiżguraw tali konformità:
 - (a) man-notifika mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni taħt il-paragrafu 3;
 - (b) fuq inizjattiva tagħhom stess fejn ikollhom tagħrif li bidla ppjanata fid-drittijiet jew fl-influwenza fuq proprjetarji ta' sistema ta' trasmissjoni jew operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni tista' twassal għal ksur tal-Artikolu 9, jew fejn ikollhom raġuni sabiex jemmnu li seta' seħħ tali ksur; jew
 - (c) fuq talba motivata tal-Kummissjoni.
5. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jadottaw deċiżjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' operatur tas-sistema tat-trasmissjoni f'perijodu ta' erba' xhur mid-data tan-notifika mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew mid-data tat-talba tal-Kummissjoni. Wara l-iskadenza ta' dak il-perjodu, iċ-ċertifikazzjoni għandha titqies bhala mogħtija. Id-deċiżjoni espliċita jew taċita tal-awtorità regolatorja għandha ssir effettiva biss wara l-konkluzjoni tal-proċedura prevista fil-paragrafu 6.
6. Id-deċiżjoni espliċita jew taċita dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandha tkun notifikata mingħajr dewmien lill-Kummissjoni mill-awtorità regolatorja, flimkien mal-informazzjoni rilevanti kollha fir-rigward tad-deċiżjoni. Il-Kummissjoni għandha taġixxi konformement mal-proċedura stabbilita fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru.../2009+.
7. L-awtoritajiet regolatorji u l-Kummissjoni jistgħu jesigū mill-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u mill-impriżi li jwettqu kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew ta' forniment kwalunkwe tagħrif rilevanti għat-twettiq tal-kompiti tagħhom konformement ma' dan l-Artikolu.

⁺ ĠU: Daħhal in-numru *tar-Regolament li jinsab fid-dok. 3652/09.*

8. L-awtoritajiet regolatorji u l-Kummissjoni għandhom jippreżervaw il-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensitiva.

Artikolu 11

Ċertifikazzjoni fir-rigward ta' pajjiżi terzi

1. Fejn tintalab ċertifikazzjoni minn proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni jew operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u li jkun kontrollat minn persuna jew persuni minn pajjiż terz jew pajjiżi terzi, l-awtorità regolatorja għanda tinnotifika lill-Kummissjoni.

L-awtorità regolatorja għandha wkoll tinnotifika lill-Kummissjoni mingħajr dewmien dwar kwalunkwe ċirkostanza li tirriżulta f'persuna jew persuni minn pajjiż terz jew pajjiżi terzi li jieħdu kontroll tas-sistema ta' trasmissjoni jew operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.

2. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jinnotifikaw lill-awtorità regolatorja dwar kwalunkwe ċirkostanza li tirriżulta f'persuna jew persuni minn pajjiż terz jew pajjiżi terzi li jieħdu kontroll tas-sistema ta' trasmissjoni jew operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.
3. L-awtorità regolatorja għandha tadotta abbozz ta' deċiżjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fi żmien erba' xhur mid-data tan-notifika mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni. Hi għandha tirrifjuta ċ-ċertifikazzjoni jekk ikun għadu ma għiex muri:

- (a) li l-entità konċernata tikkonforma mar-rekwiziti tal-Artikolu 9; u

- (b) lill-awtorità regolatorja jew lil awtorità kompetenti oħra maħtura mill-Istat Membru li l-ġhoti ta' ċertifikazzjoni mhux ser ipoġġi friskju s-sigurtà tal-forniment tal-enerġija tal-Istat Membru u l-Komunità. Fil-kunsiderazzjoni ta' din il-kwistjoni, l-awtorità regolatorja jew l-awtorità kompetenti oħra maħtura għalhekk għandhom jieħdu kont ta' dawn li ġejjin:
- (i) id-drittijiet u l-obbligi tal-Komunità fir-rigward ta' dak il-pajjiż terz li joħorġu taħt il-liġi internazzjoni, inkluż ftehim konkluż ma' pajjiż terz jew aktar li għalih il-Komunità hija parti u li indirizza l-kwistjonijiet ta' sigurtà u forniment tal-enerġija;
 - (ii) id-drittijiet u l-obbligi tal-Istat Membru fir-rigward ta' dak il-pajjiż terz li joħorġu taħt ftehim konklużi ma' dawn il-pajjiżi terzi, sakemm ikunu konformement mal-liġi Komunitarja; u
 - (iii) fatti speċifiċi oħra u ċirkostanzi tal-każ u tal-pajjiż terz konċernat.
4. Id-deċiżjoni għandha tiġi notifikata mingħajr dewmien lill-Kummissjoni mill-awtorità regolatorja, flimkien mal-informazzjoni rilevanti kollha fir-rigward ta' dik id-deċiżjoni.
5. L-Istati Membri għandhom jagħmlu provvediment sabiex l-awtorità regolatorja u/jew l-awtorità kompetenti maħtura msemmija fil-punt (b) tal-paragrafu 3, qabel ma l-awtorità regolatorja tadotta deċiżjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni, jitolbu opinjoni mill-Kummissjoni dwar jekk:
- (a) l-entità konċernata tikkonformax mar-rekwiżiti tal-Artikolu 9; u
 - (b) l-ġhoti ta' ċertifikazzjoni hux ser iqiegħed friskju jew le s-sigurtà tal-forniment tal-enerġija għall-Komunità.

6. Il-Kummissjoni għandha teżamina t-talba msemmija fil-paragrafu 5 malli tirċeviha. Fi żmien xahrejn wara li tirċievi t-talba, hi għandha tagħti l-opinjoni tagħha lill-awtorità regolatorja nazzjonali jew, jekk it-talba tkun saret mill-awtorità mahtura kompetenti, lil dik l-awtorità.

Fit-tnejn tal-opinjoni, il-Kummissjoni tista' titlob l-opinjonijiet tal-Aġenzija, l-Istat Membru konċernat, u l-partijiet interessati. Fil-każ li l-Kummissjoni tagħmel din it-talba, il-perijodu ta' xahrejn għandu jġu estiz b'xahrejn.

Fl-assenza ta' opinjoni mill-Kummissjoni fi żmien il-perijodu msemmi fl-ewwel u fit-tieni subparagrafi, il-Kummissjoni għandha titqies li mhijiex tqajjem oġġezzjonijiet kontra d-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja.

7. Meta tkun qed tivvaluta jekk il-kontroll minn persuna jew persuni minn pajjiż terz jew pajjiżi terzi ser ipoġġix friskju s-sigurtà tal-forniment tal-enerġija lill-Komunità, il-Kummissjoni għandha tiehu kont ta' dawn li ġejjin:
- (a) il-fatti speċifiċi tal-każ u l-pajjiż terz jew pajjiżi terzi konċernati; u
 - (b) id-drittijiet u l-obbligi tal-Komunità, li jkunu jeżistu taħt il-liġi internazzjoni, fir-rigward ta' dak il-pajjiż terz jew pajjiżi terzi, inkluż ftehim konkluz ma' pajjiż terz jew aktar li għalih il-Komunità hija parti u li indirizza l-kwistjonijiet ta' sigurtà tal-enerġija.

8. L-awtorità regolatorja nazzjonali għandha, f'perijodu ta' xahrejn wara l-iskadenza tal-perijodu msemmi fil-paragrafu 6, tadotta d-deċiżjoni finali tagħha dwar iċ-ċertifikazzjoni. Fl-adozzjoni tad-deċiżjoni finali tagħha l-awtorità regolatorja nazzjonali għandha tiegħu kont massimu tal-opinjoni tal-Kummissjoni. Fi kwalunkwe każ l-Istati Membri għandhom ikollhom id-dritt li jirrifjutaw iċ-ċertifikazzjoni fejn l-għoti ta' ċertifikazzjoni jpoġġi friskju s-sigurtà tal-forniment tal-enerġija tal-Istat Membru jew is-sigurtà tal-forniment tal-enerġija ta' Stat Membru ieħor. Fejn l-Istat Membru jkun hatar awtorità regolatorja oħra biex tivvaluta l-punt (b) tal-paragrafu 3, dan jista' jesiġi li l-awtorità regolatorja nazzjonali tadotta d-deċiżjoni finali tagħha konformement mal-valutazzjoni ta' dik l-awtorità kompetenti. Id-deċiżjoni finali tal-awtorità regolatorja u l-opinjoni tal-Kummissjoni għandhom jiġu ppubblikati flimkien. Meta d-deċiżjoni finali ma tkunx taqbel mal-opinjoni tal-Kummissjoni, l-Istat Membru kkonċernat għandu jipprovdi u jipubblika, flimkien ma' dik id-deċiżjoni, ir-raġunament għal dik id-deċiżjoni.
9. Xejn f'dan l-Artikolu m'għandu jaffettwa d-dritt tal-Istati Membri li jeżerċitaw, konformement mal-liġi Komunitarja, kontrolli legali nazzjonali biex jiproteġu interessi ta' sigurtà pubblika legittimi.
10. Il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida li jistabbilixxu d-dettalji tal-proċedura li għandha tiġi segwita għall-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu. Dawk il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 51(3).
11. Dan l-Artikolu, bl-eċċezzjoni tal-punt (a) tal-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu, għandu japplika wkoll għall-Istati Membri li huma suġġetti għal derogi taħt l-Artikolu 49.

Artikolu 12

Hatra ta' operaturi tal-ħżin u tas-sistema tal-LNG

L-Istati Membri għandhom jaħtru, jew jesigū li, impriżi tal-gass naturali li jkunu proprjetarji ta' faċilitajiet tal-ħżin jew tal-LNG li jaħtru, għal perijodu li għandu jiġi ddeterminat mill-Istati Membri b'kont meħud tal-kwistjonijiet ta' effiċjenza u bilanċ ekonomiku, operatur, jew aktar, tas-sistema tal-ħżin jew tal-LNG.

Artikolu 13

Kompiti tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, tal-ħżin u/jew tal-LNG

1. Kull operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, tal-ħżin u/jew tal-LNG għandu:
 - (a) jopera, jagħti manutenzjoni u jiżviluppa taht kondizzjonijiet ekonomiċi, it-trasmissjoni, il-ħżin u/jew il-faċilitajiet tal-LNG sikuri, affidabbli u effiċjenti biex jiġi żgurati suq miftuħ, b'kont dovut għall-ambjent, u jiżgura li jkun hemm mezzi adegwati biex jiġu ssodisfati l-obbligi tas-servizz;
 - (b) iżomm lura milli jiddiskrimina bejn utenti tas-sistema jew klassijiet ta' utenti tas-sistema, b'mod partikolari favur l-impriżi relatati tiegħu;
 - (c) jagħti lil kull operatur ieħor tas-sistema ta' trasmissjoni, operatur ieħor tas-sistema tal-ħżin, operatur ieħor tas-sistema tal-LNG u/jew kull operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni, biżżejjed informazzjoni sabiex jaċċerta li t-trasport u l-ħżin tal-gass naturali jistgħu jsiru b'mod kompatibbli mal-operat sikur u effiċjenti tas-sistema interkonnessa; u
 - (d) jagħti lill-utenti tas-sistema l-informazzjoni li jeħtieġu għall-aċċess effiċjenti għas-sistema.

2. Kull operatur ta' sistema ta' trasmissjoni għandu jibni l-kapaċità transkonfinali suffiċjenti biex tiġi integrata l-infrastruttura ta' trasmissjoni Ewropea li takkomoda t-talbiet kollha għall-kapaċità li jkunu ekonomikament raġonevoli u teknikament fattibbli u filwaqt li titqies is-sigurtà tal-provvista tal-gass.
3. Ir-regoli adottati mill-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni biex jibbilanċjaw is-sistemi ta' trasmissjoni tal-gass għandhom ikunu oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji, inklużi regoli għat-tariffi għall-utenti tas-sistema tan-networks tagħhom għall-iskwilibrju tal-enerġija. It-termini u l-kondizzjonijiet, inklużi regoli u tariffi, għall-fornitura ta' dawn is-servizzi minn operaturi tas-sistemi tat-trasmissjoni għandhom jiġu stabbiliti skont metodoloġija kompatibbli mal-Artikolu 41(6) b' mod mhux diskriminatorju u li jirrefletti l-ispejjeż u għandhom jiġu ppubblikati.
4. L-awtoritajiet regolatorji, fejn l-Istati Membri hekk jistipulaw, jew l-Istati Membri jistgħu jesigū li l-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni josservaw standards minimi għall-manutenzjoni u l-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni, inkluża l-kapaċità tal-interkonnessjoni.
5. Operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni għandhom jipprokuraw l-enerġija li jużaw għat-tweqqif tal-funzjonijiet tagħhom skont proċeduri bbażati fuq is-suq li huma trasparenti u mhux diskriminatorji.

Artikolu 14

Operaturi ta' sistemi indipendenti

1. Fejn is-sistema ta' trasmissjoni tkun il-proprjetà ta' impriża integrata vertikalment fi...*, l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx l-Artikolu 9(1) u jaħtru operatur ta' sistema indipendenti fuq proposta mill-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni. Din il-ħatra għandha tkun sugġetta għall-approvazzjoni mill-Kummissjoni.

* ĠU: *Dahħal id-data tad-dhul fis-seħħ ta' din id-Direttiva.*

2. L-Istat Membru jista' japprova u jahtar biss operatur indipendenti tas-sistema, meta:
- (a) l-operatur kandidat wera li jikkonforma mar-rekwiżiti tal-Artikolu 9(1)(b), (c) u (d);
 - (b) l-operatur kandidat ikun wera li għandu għad-dispożizzjoni tiegħu r-rizorsi finanzjarji, tekniċi, fiżiċi u umani meħtieġa biex iwettaq il-kompiti tiegħu taħt l-Artikolu 13;
 - (c) l-operatur kandidat ikun intrabat li jikkonforma ma' pjan, għall-operatur indipendenti tas-sistema, ta' għaxar snin għall-iżvilupp tan-network b'sorveljanza mill-awtorità regolatorja;
 - (d) il-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni jkun wera l-kapaċità tiegħu li jikkonforma mal-obbligi tiegħu taħt il-paragrafu 5. Għal dan il-għan, għandu jipprovdi abbozz tal-arrangamenti kuntrattwali kollha mal-imprezza kandidata u ma' kwalunkwe entità oħra relevanti; u
 - (e) l-operatur kandidat ikun wera l-abbiltà tiegħu li jikkonforma mal-obbligi tiegħu taħt ir-Regolament (KE) Nru.../2009+ inkluża l-koperazzjoni tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni fil-livell Ewropew u reġjonali.
3. L-imprezzi li jkunu ġew ċertifikati mill-awtorità regolatorja bħala li kkonformaw mar-rekwiżiti tal-Artikolu 11 u tal-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu għandhom jiġu approvati u maħtura bħala operaturi tas-sistema indipendenti mill-Istati Membri. Għandha tkun applikabbli l-proċedura ta' ċertifikazzjoni fl-Artikolu 10 ta' din id-Direttiva u fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru.../2009⁺ jew dik fl-Artikolu 11 ta' din id-Direttiva.

⁺ ĠU: Daħhal in-numru *tar-Regolament li jinsab fid-dok. 3652/09.*

4. Kull operatur indipendenti tas-sistema, għandu jkun responsabbli għall-għoti u l-ġestjoni tal-aċċess għal partijiet terzi, inkluż il-ġbir ta' hlasijiet ta' aċċess u ta' kongestjoni, għall-operazzjoni, il-manutenzjoni u l-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni, kif ukoll għall-iżgurar tal-kapaċità fit-tul tas-sistema li tilqa' domanda raġonevoli permezz ta' ppjanar ta' investiment. Fl-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni, l-operatur tas-sistema indipendenti għandu jkun responsabbli għall-ippjanar (inkluża l-proċedura tal-awtorizzazzjoni), il-bini, u l-kuntrattar tal-infrastruttura l-ġdida. Għal dan il-għan, l-operatur tas-sistema indipendenti għandu jaġixxi bħala operatur tas-sistema ta' trasmissjoni konformement ma' dan il-Kapitolu. Il-proprjetarji ta' sistemi ta' trasmissjoni m'għandhomx ikunu responsabbli għall-approvazzjoni u l-ġestjoni ta' aċċess mill-partijiet terzi, u lanqas għall-ippjanar tal-investment.
5. Meta jinhatar operatur tas-sistema indipendenti, il-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni għandu:
 - (a) jipprovdi l-koperazzjoni u l-appoġġ kollha rilevanti lill-operatur tas-sistema indipendenti għat-twettiq tal-kompiti tiegħu, inkluż b'mod partikolari t-tagħrif kollu rilevanti;
 - (b) jiffinanzja l-investimenti deċiżi mill-operatur tas-sistema indipendenti u approvati mill-awtorità regolatorja, jew jaċċetta li jiġu ffinanzjati minn kwalunkwe parti interessata, inkluż l-operatur tas-sistema indipendenti. L-arranġamenti ta' finanzjament rilevanti għandhom ikunu suġġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja. Qabel din l-approvazzjoni, l-Awtorità Regolatorja għandha tikkonsulta lill-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni flimkien mal-partijiet interessati l-oħrajn;
 - (c) jipprovdi għall-kopertura ta' responsabbiltà relatata mal-assi tan-network, bl-eskluzjoni tar-responsabbiltà marbuta mal-kompiti tal-operatur indipendenti tas-sistema; u

- (d) jipprovdi garanziji biex jiġi ffaċilitat il-finanzjament ta' kwalunkwe espansjonijiet tan-network bl-eċċezzjoni ta' dawk l-investimenti fejn, taħt il-punt (b), jkun ta l-approvazzjoni tiegħu għal finanzjament minn kwalunkwe parti interessata, inkluż l-operatur tas-sistema indipendenti.
6. F'koperazzjoni mill-qrib mal-awtorità regolatorja, l-awtorità nazzjonali rilevanti fuq il-kompetizzjoni għandha tingħata s-setgħat kollha rilevanti sabiex tissorvelja b'mod effettiv il-konformità tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni mal-obbligi tiegħu taħt il-paragrafu 5.

Artikolu 15

Separazzjoni tal-proprjetarji tas-sistema ta' trasmissjoni u tal-operaturi tas-sistema ta' ħzin

1. Il-proprjetarju ta' sistema ta' trasmissjoni, meta jkun inħatar operatur indipendenti tas-sistema, u l-operatur ta' sistema ta' ħzin li jiffurmaw parti minn impriži integrati vertikament, għandhom ikunu indipendenti, għall-anqas f'termini tal-forma ġuridika tagħhom, tal-organizzazzjoni u tat-teħid tad-deċiżjonijiet tagħhom, minn attivitajiet oħrajn li ma jkunux relatati mat-trasmissjoni, distribuzzjoni u ħzin.

Dan l-Artikolu għandu japplika biss għall-faċilitajiet tal-ħzin li huma teknikament u/jew ekonomikament meħtieġa għall-aċċess effiċjenti fis-sistema għall-forniment ta' klijenti taħt l-Artikolu 33.

2. Sabiex tiġi aċċertata l-indipendenza tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u tal-operatur tas-sistema ta' ħzin imsemmija fil-paragrafu 1, għandhom japplikaw il-kriterji minimi li ġejjin:
- (a) dawk il-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u l-operatur tas-sistema ta' ħzin ma jistgħux jiehdu sehem fl-istrutturi korporattivi tal-impriża integrata tal-gass naturali li hija responsabbli, direttament jew indirettament, għall-operat ta' kuljum tal-produzzjoni u l-forniment tal-gass naturali;

- (b) għandhom jittieħdu miżuri adegwati biex jiġi aċċertat illi l-interessi professjonali tal-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u l-operatur tas-sistema ta' hżin jitqiesu b'mod li jiżgura li huma kapaci li jaġixxu b'mod indipendenti;
- (c) l-operatur tas-sistema ta' hżin għandu jkollu drittijiet effettivi ta' teħid tad-deċiżjonijiet, indipendentement mill-impriza integrata tal-gass naturali, rigward l-assi meħtieġa għall-operazzjoni, il-manutenzjoni jew l-iżvilupp tal-faċilitajiet tal-hżin. Dan m'għandux jeskludi l-eżistenza ta' mekkaniżmi adegwati ta' koordinazzjoni biex jiġi aċċertat li jiġu protetti d-drittijiet ta' sorveljanza ekonomika u ta' amministrazzjoni tal-kumpanija prinċipali rigward prospetti fuq assi regolati indirettament taħt l-Artikolu 41(6) f'kumpanija sussidjarja. B'mod partikolari, dan għandu jippermetti lill-kumpanija prinċipali tapprova l-pjan finanzjarju ta' kull sena, jew kwalunkwe strument ekwivalenti, tal-operatur tas-sistema ta' hżin kif ukoll li tistabbilixxi limiti globali fuq il-livelli ta' dejn tas-sussidjarja tagħha. Dan m'għandux jippermetti lill-kumpanija prinċipali tagħti xi struzzjonijiet dwar l-operazzjoni ta' kuljum, u lanqas dwar deċiżjonijiet individwali marbuta mal-bini jew mat-tiġdid tal-faċilitajiet tal-hżin, li ma jkunux jeċċedu t-termini tal-pjan finanzjarju approvat, jew kwalunkwe strument ekwivalenti ieħor; u
- (d) il-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u l-operatur tas-sistema ta' hżin għandhom ifasslu programm ta' konformità, li jistabbilixxi l-miżuri meħuda biex ikun żgurat li ma jkun hemm l-ebda kondotta diskriminatorja, u biex ikun żgurat li l-osservanza tiegħu tkun sorveljata tajjeb. Il-programm ta' konformità għandu jistabbilixxi l-obbligazzjonijiet speċifiċi tal-impjegati li jiksbu dawk l-għanijiet. Rapport annwali, li jindika l-miżuri meħuda, għandu jiġi ppreżentat mill-persuna jew l-entità responsabbli għas-sorveljanza tal-programm ta' konformità lill-awtorità regolatorja u għandu jiġi ppubblikat.

3. Il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida biex taċċerta l-konformità sħiħa u effettiva mal-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u tal-operatur tas-sistema tal-ħażna. Dawk il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 51(3).

Artikolu 16

Kunfidenzjalità għall-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni u proprjetarji tas-sistemi ta' trasmissjoni

1. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 30 jew kwalunkwe obbligu legali ieħor għall-iżvelar ta' informazzjoni, kull operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, ħżin u/jew LNG, u proprjetarji tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom iżommu l-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensittiva miksuba matul it-tweġġ tal-attivitajiet tagħhom, u għandhom jipprevjenu li informazzjoni dwar l-attivitajiet proprji tagħhom li tista' tkun kummerċjalment vantaġġuża tiġi żvelata b'mod diskriminatorju, u b'mod partikolari m'għandhom jiżvelaw l-ebda informazzjoni kummerċjalment sensittiva lill-partijiet li jkun baqa' tal-impriza, ħlief jekk dan ikun meħtieġ għat-tweġġ ta' transazzjoni ta' negozju. Sabiex tiġi żgurata konformità sħiħa mar-regoli dwar is-separazzjoni tal-informazzjoni, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-proprjetarju tas-sistema tat-trasmissjoni, anke fil-każ ta' operatur magħqud, l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni, u l-parti l-oħra li jifdal tal-impriza ma jużax servizzi kongunti, bħas-servizzi legali kongunti, minbarra funzjonijiet purament amministrattivi jew tal-IT.
2. L-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni, tal-ħżin u/jew tal-LNG m'għandhomx, fil-kuntest ta' bejgħ jew xiri tal-gass naturali minn impriza relatata, jużaw skorrettament informazzjoni kummerċjalment sensittiva miksuba minn terzi fil-kuntest tal-għoti jew tan-negozjar tal-aċċess għas-sistema.

3. L-informazzjoni meħtieġa għall-kompetizzjoni effettiva u t-tħaddim effiċjenti tas-suq għandha ssir pubblika. Dan l-obbligu huwa bla ħsara għall-ħarsien ta' informazzjoni kummerċjalment sensittiva.

KAPITOLU IV

Operatur ta' trasmissjoni indipendenti

Artikolu 17

Assi, tagħmir, persunal u identità

1. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom ikunu mgħammra bir-riżorsi umani, tekniċi, fiżiċi u finanzjarji kollha biex jaqdu l-obbligi tagħhom taħt din id-Direttiva u jwettqu l-attività ta' trasmissjoni tal-gass, partikolarment:
 - (a) assi li huma meħtieġa għall-attività ta' trasmissjoni tal-gass, inkluża s-sistema ta' trasmissjoni, għandhom ikunu l-proprjetà tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni;
 - (b) persunal meħtieġ għan-negozju ta' trasmissjoni tal-gass, inkluża l-prestazzjoni tal-kompiti korporattivi, għandhom jiġu impjegati mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni;

- (c) it-twellija ta' persunal u l-għoti ta' servizzi, lil u minn kwalunkwe parti oħra tal-impriza integrata vertikament għandha tiġi projbita. L-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni jista' madankollu jagħti servizzi lill-impriza integrata vertikament sakemm:
 - (i) l-għoti ta' dawn is-servizzi ma jiddiskriminax kontra utenti tas-sistema, huwa disponibbli lil utenti kollha tas-sistema taħt l-istess termini u kondizzjonijiet u ma jirrestingix, jgħawweġ jew jipprevjeni kompetizzjoni fil-produzzjoni jew il-forniment, u
 - (ii) it-termini u l-kondizzjonijiet tal-għoti ta' dawn is-servizzi jkunu approvati mill-awtorità regolatorja;
- (d) mingħajr preġudizzju għad-deċizzjonijiet tal-Korp ta' Sorveljanza taħt l-Artikolu 20, rizersi finanzjarji xierqa għal proġetti futuri ta' investiment u/jew għas-sostituzzjoni ta' assi eżistenti għandhom ikunu disponibbli għall-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni fiż-żmien dovut mill-impriza integrata vertikament wara talba adatta mill-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni.

2. L-attività tat-trasmissjoni tal-gass għandha għall-anqas tinkludi l-kompiti li ġejjin flimkien ma' dawk elenkati fl-Artikolu 13:

- (a) rappreżentanza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u kuntatti lil partijiet terzi u l-awtoritajiet regolatorji;
- (b) rappreżentanza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fin-Network Ewropew tal-Operaturi tas-Sistemi ta' Trasmissjoni tal-Gass (European Network of Transmission System Operators) (ENTSO tal-Gass);

- (c) l-għoti ta' aċċess lil partijiet terzi u l-ġestjoni tiegħu fuq bażi mhux diskriminatorja bejn l-utenti tas-sistema jew il-klassijiet tal-utenti tas-sistema;
 - (d) il-ġbir tal-ispejjeż kollha relatati mas-sistema ta' trasmissjoni inklużi l-ispejjeż ta' aċċess, l-ispejjeż ta' kumpens għal servizzi anċillari bħat-trattament tal-gass, ix-xiri ta' servizzi (l-ispejjeż ta' bilanċ, enerġija għal telf);
 - (e) l-operazzjoni, manutenzjoni u żvilupp tas-sistema sikura, effikaċi u ekonomika ta' trasmissjoni;
 - (f) ippjanar fl-investiment li jiżgura l-kapaċità fit-tul tas-sistema li tlaħħaq mad-domanda raġonevoli u tiggarrantixxi s-sigurtà tal-provvista;
 - (g) l-istabbiliment ta' imprizi kongunti adegwati, anke ma' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni wiehed jew aktar, skambji tal-gass, u attivitajiet oħra rilevanti bil-għan tal-iżvilupp tal-holqien tas-swieq reġjonali jew jiġi ffaċilitat il-proċess ta' liberalizzazzjoni; u
 - (h) is-servizzi korporattivi kollha, inklużi s-servizzi legali, il-kontabbiltà u s-servizzi tal-IT.
3. L-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni għandhom ikunu organizzati f'forma legali kif imsemmija fl-Artikolu 1 tad-Direttiva tal-Kunsill 68/151/KEE1.
4. L-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni m'għandux, fl-identità, il-komunikazzjonijiet u l-użu tal-marka (branding) u l-lokazzjoni korporattiva tiegħu, johloq konfużjoni fir-rigward tal-identità separata tal-impriza integrata vertikalment jew kwalunkwe parti tagħha.

¹ L-Ewwel Direttiva tal-Kunsill 68/151/KEE tad-9 ta' Marzu 1968 dwar il-koordinament ta' salvagwardji li, għall-finijiet tal-protezzjoni tal-interessi tal-membri u ta' oħrajn, huma meħtieġa mill-Istati Membri mingħand kumpaniji fis-sens tat-tieni paragrafu tal-Artikolu 58 tat-Trattat, bil-għan li dawn is-salvagwardji *jsiru* ekwivalenti mal-Komunità kollha (ĠU L 65, 14.3.1968, p. 8).

5. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni m'għandux jikkondividi sistemi tal-IT jew tagħmir, bini u sistemi ta' aċċess ta' sigurtà ma' kwalunkwe parti tal-impriza integrata vertikalment, u lanqas juża l-istess konsulenti jew kuntratturi esterni għal sistemi jew tagħmir tal-IT, u s-sistemi ta' aċċess tas-sigurtà.
6. Il-kontijiet tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni għandhom jiġu vverifikati minn awditur li ma huwiex dak li jivverifika l-impriza integrata vertikalment jew xi parti minnha.

Artikolu 18

Indipendenza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni

1. Mingħajr preġudizzju għad-deċiżjonijiet tal-membri tal-Korp ta' Sorveljanza taħt l-Artikolu 20, l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jkollu:
 - (a) drittijiet deċiżjonali reali, indipendenti mill-impriza integrata vertikalment, fejn għandhom x'jaqsmu l-assi meħtieġa biex jopera, iżomm jew jiżviluppa s-sistema ta' trasmissjoni; u
 - (b) is-setgħa li jsib fondi fis-suq kapitali b'mod partikolari billi jissellef u permezz ta' zieda kapitali.
2. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu fi kwalunkwe hin jaġixxi biex jiżgura li huwa jkollu r-rizorsi li jeħtieġ sabiex iwettaq korrettament u b'mod effiċjenti l-attività ta' trasmissjoni u jiżviluppa u jzomm sistema ta' trasmissjoni li tkun effiċjenti, sikura u ekonomika.

3. Is-sussidjarji tal-impriza integrata vertikalment li twettaq funzjonijiet ta' produzzjoni jew provvista m'għandu jkollhom ebda sehem dirett jew indirett fl-ishma fl-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni m'għandu jkollu la sehem dirett u lanqas indirett fl-ishma ta' xi sussidjarja tal-impriza integrata vertikalment li twettaq funzjonijiet ta' produzzjoni jew provvista, u lanqas jirċievi dividendi jew xi benefiċċju finanzjarju ieħor min dik is-sussidjarja.
4. L-istruttura ġenerali tal-ġestjoni u l-istatuti korporattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jiżguraw l-indipendenza effettiva tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni konformement ma' dan il-Kapitolu. L-impriza integrata vertikalment m'għandhiex tiddetermina direttament jew indirettament l-imġiba kompetittiva tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fir-rigward tal-attivitajiet ta' kuljum tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u l-ġestjoni tan-network, jew fir-rigward tal-attivitajiet mehtieġa għat-thejjija tal-pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin żviluppat taħt l-Artikolu 22.
5. Fit-twettiq tal-kompiti tagħhom fl-Artikolu 13 u fl-Artikolu 17(2) ta' din id-Direttiva, u konformement mal-Artikolu 13(1), l-Artikolu 14(1)(a), l-Artikolu 16(2), (3) u (5), l-Artikolu 18(6) u l-Artikolu 21(1) tar-Regolament (KE) Nru.../2009+, l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni m'għandhomx jiddiskriminaw kontra persuni jew entitajiet differenti u m'għandhomx jirrestringu, joħolqu distorsjonijiet jew jipprevjenu l-kompetizzjoni fil-produzzjoni jew il-provvista.
6. Kull relazzjoni kummerċjali u finanzjarja bejn l-impriza integrata vertikalment u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, inkluż is-self mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni lill-impriza integrata vertikalment, għandha tkun konformi mal-kondizzjonijiet tas-suq. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jzomm rekords iddetaljati ta' dawn ir-relazzjonijiet kummerċjali u finanzjarji u jagħmilhom disponibbli lill-awtorità regolatorja hekk kif issirli t-talba.

⁺ ĠU: Daħhal in-numru *tar-Regolament li jinsab fid-dok. 3652/09.*

7. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jippreżenta għall-apporvazzjoni mill-awtorità regolatorja kull ftehim kummerċjali u finanzjarju mal-impriza integrata vertikament.
8. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jinforma lill-awtorità regolatorja bir-riżorsi finanzjarji, imsemmija fl-Artikolu 17(1)(d), disponibbli għal proġetti futuri ta' investiment u/jew għas-sostituzzjoni ta' assi eżistenti.
9. L-impriza integrata vertikament għandha tastjeni minn kwalunkwe azzjoni li timpedixxi jew tippregudika l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni milli jikkonforma mal-obbligi tiegħu f'dan il-Kapitolu u m'għandhiex tesigi li l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jitlob il-permess mill-impriza integrata vertikament biex jikkonforma ma' dawn l-obbligi.
10. Impriza li tkun giet ċertifikata mill-awtorità regolatorja bhala konformi mar-rekwiżiti ta' dan il-Kapitolu għandha tkun approvata u nnominata bhala operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mill-Istat Membru konċernat. Għandha tapplika l-proċedura ta' ċertifikazzjoni fl-Artikolu 10 ta' din id-Direttiva u fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru.../2009+ jew dik fl-Artikolu 11 ta' din id-Direttiva.

Artikolu 19

Indipendenza tal-persunal u tal-amministrazzjoni

tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni

1. Id-deċiżjonijiet fir-rigward ta' ħatriet u tiġdid, kondizzjonijiet ta' xogħol inkluża r-remunerazzjoni u t-terminazzjoni tal-kariga tal-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jittiehdu mill-Korp ta' Sorveljanza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mahtur taht l-Artikolu 20.

⁺ ĠU: Daħhal in-numru *tar-Regolament li jinsab f'id-dok. 3652/09.*

2. L-identità u l-kondizzjonijiet li jirregolaw il-mandat, it-tul ta' żmien u t-terminazzjoni tal-kariga tal-persuni nnominati mill-Korp ta' Sorveljanza għall-hatra jew tiġdid bhala persuni responsabbli mill-ġestjoni eżekuttiva u/jew bhala membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, u r-raġunijiet għal kull deċiżjoni proposta li tittermina tali kariga, għandhom jiġi nnotifikati lill-awtorità regolatorja. Dawn il-kondizzjonijiet u d-deċiżjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1 għandhom jorbtu biss jekk, fi żmien tliet ġimgħat wara n-notifika, l-awtorità regolatorja ma tkunx oġġezzjonat għalihom.

L-awtorità regolatorja tista' toġġezzjona għad-deċiżjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1:

- (a) jekk iqumu dubji dwar l-indipendenza professjonali ta' persuna nnominata responsabbli mill-ġestjoni u/jew membru tal-korpi amministrattivi; jew
 - (b) fil-każ ta' terminazzjoni prematura ta' kariga, jekk jeżistu dubji rigward il-ġustifikazzjoni ta' tali terminazzjoni prematura.
3. L-ebda pożizzjoni jew responsabbiltà professjonali, relazzjoni ta' interess jew ta' negozju, direttament jew indirettament, mal-impriża integrata vertikalment jew kwalunkwe parti jew l-azzjonisti li jikkontrollawha għajr l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, m'għandha tiġi eżerċitata għal perijodu ta' tliet snin qabel il-hatra tal-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew il-membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni li huma suġġetti għal dan il-paragrafu.
4. Il-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi, u l-impjegati tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma jridx ikollhom xi pożizzjoni jew responsabbiltà professjonali, relazzjoni ta' interess jew negozju, direttament jew indirettament, ma' xi parti oħra tal-impriża integrata vertikalment jew mal-azzjonisti li jikkontrollawha.

5. Il-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi, u l-impjegati tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma jridx ikollhom xi interess fi jew jirċievu xi benefiċċju finanzjarju, direttament jew indirettament, minn xi parti tal-impriza integrata vertikament li mhuwiex l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni. Ir-remunerazzjoni tagħhom m'għandhiex tiddependi mill-attivitajiet jew mir-rizultati tal-impriza integrata vertikament jekk mhux dawk tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.
6. Id-drittijiet effettivi għal appell lill-awtorità regolatorja għandhom ikunu ggarantiti għal kwalunkwe lment mill-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni kontra terminazzjonijiet prematuri tal-kariga tagħhom.
7. Wara t-terminazzjoni tal-kariga fl-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, il-persuni responsabbli mill-ġestjoni tiegħu u/jew membri tal-korpi amministrattivi tiegħu ma jridx ikollhom xi pożizzjoni jew responsabbiltà professjonali, relazzjoni ta' interess jew negozju ma' xi parti tal-impriza integrata vertikament jew xi parti minnha jekk mhux l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, jew mal-azzjonisti li jikkontrollawha għal perijodu ta' mhux anqas minn erba' snin.
8. Il-paragrafu 3 għandu japplika għall-maġġoranza tal-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni.

Il-persuni responsabbli għall-ġestjoni u/jew il-membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni li mhumiex sugġetti għall-paragrafu 3, ma għandhomx ikunu eżerċitaw l-ebda attività ta' ġestjoni jew attività rilevanti oħra fl-impriza integrata vertikament għal perijodu ta' mill-anqas sitt xhur qabel il-ħatra tagħhom.

L-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu u l-paragrafi 4 sa 7 għandhom ikunu applikabbli għall-persuni kollha li jappartjenu għall-ġestjoni eżekuttiva u għal dawk kollha li jirrappurtaw għalihom direttament dwar materji relatati għall-operat, il-ġestjoni jew l-iżvilupp tan-network.

Artikolu 20

Korp ta' Sorveljanza

1. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jkollu Korp ta' Sorveljanza li jkun inkarigat mit-teħid ta' deċiżjonijiet li jista' jkollhom impatt sinifikattiv fuq il-valur tal-assi tal-azzjonisti fl-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, partikolarment deċiżjonijiet rigward l-approvazzjoni tal-pjanijiet finanzjarju annwali u dawk fuq perijodu itwal, il-livell ta' djun tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u l-ammont ta' dividendi mqassma lill-azzjonisti. Id-deċiżjonijiet li jaqgħu taħt il-kompetenza tal-Korp ta' Sorveljanza għandhom jeskludu lil dawk li huma relatati mal-attivitajiet ta' kuljum tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u l-ġestjoni tan-network, u fir-rigward tal-attivitajiet neċessarji għat-tnejjija tal-pjan ta' ħidma ta' 10 snin għall-iżvilupp tan-network żviluppat taħt l-Artikolu 22.
2. Il-Korp ta' Sorveljanza għandu jkun magħmul minn membri li jirrappreżentaw l-impriza integrata vertikalment, membri li jirrappreżentaw l-azzjonisti li huma parti terza u, fejn il-leġislazzjoni rilevanti ta' Stat Membru tipprevedi hekk, membri li jirrappreżentaw partijiet oħra interessati bħal impjegati tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.
3. L-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 19(2) u l-Artikolu 19(3) sa (7) għandhom japplikaw għall-anqas għal nofs il-membri tal-Korp ta' Sorveljanza barra wiehed.

Il-punt (b) tat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 19(2) għandu japplika għall-membri kollha tal-Korp ta' Sorveljanza.

Artikolu 21

Programm ta' konformità u uffiċjal għall-konformità

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni jistabbilixxu programm ta' konformità li jistabbilixxi l-miżuri meħudin biex jiġi żgurat li kull aġir diskriminatorju jiġi eskluż, u jaċċerta li l-konformità ma' dan il-programm hija ssorveljata b'mod xieraq. Il-programm ta' konformità għandu jistabbilixxi l-obbligazzjonijiet speċifiċi tal-impjegati li jiksbu dawk l-għanijiet. Huwa għandu jkun suġġett għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja. Mingħajr preġudizzju għas-setgħat tar-regolatur nazzjonali, il-konformità mal-programm għandha tiġi ssorveljata indipendentement minn uffiċjal għall-konformità.
2. L-uffiċjal għall-konformità għandu jinhatar mill-Korp ta' Sorveljanza, suġġett għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja. L-awtorità regolatorja tista' tirrifjuta l-approvazzjoni tal-uffiċjal għall-konformità biss għal raġunijiet ta' nuqqas ta' indipendenza jew ħila professjonali. L-uffiċjal għall-konformità jista' jkun persuna fizika jew ġuridika. L-Artikolu 19(2) sa (8) għandu japplika għall-uffiċjal għall-konformità.
3. L-uffiċjal għall-konformità għandu jkun inkarigat milli:
 - (a) jissorvelja l-implimentazzjoni tal-programm ta' konformità;
 - (b) jelabora rapport annwali, li juri l-miżuri meħuda għall-implimentazzjoni tal-programm ta' konformità u jipprezentah lill-awtorità regolatorja;
 - (c) jirrapporta lill-Korp ta' Sorveljanza u joħroġ rakkomandazzjonijiet dwar il-programm ta' konformità u l-implimentazzjoni tiegħu;

- (d) jinnotifika lill-awtorità regolatorja dwar kwalunkwe ksur sostanzjali fir-rigward tal-implimentazzjoni tal-programm ta' konformità; u
 - (e) jirrapporta lill-awtorità regolatorja dwar kwalunkwe relazzjoni kummerċjali u finanzjarja bejn l-impriża integrata vertikalment u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.
4. L-uffiċjal għall-konformità għandu jipprezenta d-deċiżjonijiet proposti dwar il-pjan ta' investiment jew dwar investimenti individwali fin-network lill-awtorità regolatorja. Dan għandu jsehh l-aktar tard meta t-tmexxija u/jew il-korp amministrattivi kompetenti tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jipprezentahom lill-Korp ta' Sorveljanza.
 5. Meta l-impriża integrata vertikalment, fl-assemblea generali jew permezz tal-vot tal-membri tal-Korp ta' Superviżjoni li hija tkun ħatret, tkun evitat l-adozzjoni ta' deċiżjoni bl-effett li ma jithallewx isiru jew jiġu ttardjati investimenti fin-network, li skont il-pjan ta' għaxar snin għall-iżvilupp tan-networkkellu jitwettaq fit-tliet snin ta' wara, l-uffiċjal għall-konformità għandu jirrapporta dan lill-awtorità regolatorja, li mbagħad għandha taġixxi b'konformità mal-Artikolu 22.
 6. Il-kondizzjonijiet li jiggvernaw il-mandat jew il-kondizzjonijiet ta' impjeg tal-uffiċjal għall-konformità, inkluż id-dewmien tal-mandat tiegħu, għandhom ikunu suġġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja. Dawn il-kondizzjonijiet għandhom jiżguraw l-indipendenza tal-uffiċjali għall-konformità, anke billi jingħata r-rizorsi kollha meħtieġa biex jaqdi dmirijietu. Matul il-mandat tiegħu, l-uffiċjal għall-konformità m' għandu jkollu l-ebda pożizzjoni, responsabilità jew interess professjonali, b' mod dirett jew indirett, f'kumpanija integrata vertikalment jew f'xi parti minnha jew mal-azzjonisti li jikkontrollawha.

7. L-uffiċjal għall-konformità għandu jirrapporta regolarment, bil-fomm jew bil-kitba, lill-awtorità regolatorja u għandu jkollu d-dritt li jirrapporta regolarment, bil-fomm jew bil-kitba, lill-Korp ta' Sorveljanza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.
8. L-uffiċjal għall-konformità jista' jattendi għal-laqgħat kollha tat-tmexxija jew tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, u dawk tal-Korp ta' Sorveljanza u l-assemblya ġenerali. L-uffiċjal għall-konformità għandu jattendi l-laqgħat kollha li jindirizzaw il-materji li ġejjin:
 - (a) il-kondizzjonijiet ta' aċċess għan-network, kif definiti fir-Regolament (KE) Nru.../2009 +, partikolarment fir-rigward tat-tariffi, is-servizzi ta' aċċess għal partijiet terzi, l-allokazzjoni tal-kapaċità u l-ġestjoni tal-kongestjoni, it-trasparenza, l-ibbilanċjar u s-swieq sekondarji;
 - (b) proġetti mibdija sabiex tiġi operata, tiġi mantenuta u żviluppata s-sistema ta' trasmissjoni, inkluż investimenti f'konnessjonijiet ta' trasport godda, fl-espansjoni tal-kapaċità u l-ottimizzazzjoni tal-kapaċità eżistenti;
 - (c) xiri jew bejgħ tal-enerġija meħtieġa biex tiġi operata s-sistema ta' trasmissjoni.
9. L-uffiċjal għall-konformità għandu jissorvelja l-konformità tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni mal-Artikolu 16.
10. L-uffiċjal għall-konformità għandu jkollu aċċess għad-data kollha rilevanti u għall-uffiċċji tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u għall-informazzjoni kollha meħtieġa biex jaqdi l-kompiti tiegħu.

⁺ ĠU: Daħhal in-numru *tar-Regolament li jinsab f'id-dok. 3652/09.*

11. Wara l-approvazzjoni minn qabel tal-awtorità regolatorja, il-Korp ta' Sorveljanza jista' jneħhi mill-kariga lill-uffiċjal għall-konformità. Huwa għandu jneħhi lill-uffiċjali għall-konformità għal raġunijiet ta' nuqqas ta' indipendenza jew kapacità professjonali fuq talba tal-awtorità regolatorja.
12. L-uffiċjal għall-konformità għandu jkollu aċċess għall-uffiċċji tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mingħajr avviz minn qabel.

Artikolu 22

Żvilupp fin-netwerk u setgħat sabiex jittieħdu deċiżjonijiet ta' investiment

1. Kull sena, l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jipprezentaw lill-awtorità regolatorja pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin ibbażat fuq il-provvista u d-domanda eżistenti u previsti wara konsultazzjoni mal-partijiet interessati kollha relevanti. Dak il-pjan tal-iżvilupp tan-network għandu jkun fih miżuri effiċjenti sabiex jiggarrantixxu l-adeqgatezza tas-sistema u s-sigurtà tal-provvista.
2. Il-pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin għandu, b'mod partikolari:
 - (a) jindika lill-parteciċipanti fis-suq l-infrastruttura ewlenija ta' trasmissjoni li jeħtieġ li tinbena jew tiġi mmodernizzata matul l-għaxar snin li ġejjin;
 - (b) ikun fih l-investimenti kollha diġà deċiżi u jidentifika investimenti godda li jridu jiġu eżegwiti fit-tliet snin li ġejjin; u
 - (c) jipprovdi skeda ta' zmien għall-proġetti kollha ta' investiment.

3. Waqt l-elaborazzjoni tal-pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin, l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jagħmel suppożizzjonijiet raġjonevoli dwar l-evoluzzjoni tal-produzzjoni, il-provvista, il-konsum u l-iskambji ma' pajjiżi oħrajn, b'kont meħud tal-pjani ta' investiment għan-networks reġjonali u fil-Komunità kollha, kif ukoll għall-pjani ta' investiment għall-ħżin u l-faċilitajiet ta' gassifikazzjoni mill-ġdid ta' LNG.
4. L-awtorità regolatorja għandha tikkonsulta mal-utenti kollha effettivi u potenzjali tan-network dwar il-pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin b'mod miftuħ u trasparenti. Il-persuni jew imprizi li jiddikjaraw li huma utenti potenzjali tas-sistema jistgħu jintalbu jissostanzjaw tali pretensjonijiet. L-awtorità regolatorja għandha tippubblika r-rizultat tal-proċess ta' konsultazzjoni, partikolarment il-htigijiet possibbli għal investimenti.
5. L-awtorità regolatorja għandha teżamina jekk il-pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin ikoprix il-htigijiet kollha tal-investimenti identifikati matul il-proċess ta' konsultazzjoni, u jekk hux konformi mal-pjan mhux vinkolanti ta' żvilupp tan-network (Pjan ta' żvilupp tan-network għall-Komunità kollha) fuq għaxar snin għall-Komunità kollha msemmi fl-Artikolu 8(3)(b) tar-Regolament (KE) Nru.../2009+. Jekk ikun hemm xi dubju dwar il-koformità mal-pjan ta' żvilupp tan-network għall-Komunità kollha, l-awtorità regolatorja għandha tikkonsulta mal-Aġenzija. L-awtorità regolatorja tista' titlob lill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni sabiex jemenda l-pjan ta' għaxar snin ta' żvilupp tan-network tiegħu.
6. L-awtorità regolatorja għandha tissorvelja u tevalwa l-implimentazzjoni tal-pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin.

⁺ ĠU: Daħhal in-numru *tar-Regolament li jinsab fid-dok. 3652/09.*

7. F'cirkostanzi fejn l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, jekk mhux għal raġunijiet imperattivi mhux fil-kontroll tiegħu, ma jeżegwixxix investment, li, konformement mal-pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin, suppost kellu jiġi eżegwit fis-snin ta' wara, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtorità regolatorja għandha l-obbligu li tiegħu għall-anqas waħda mill-miżuri li ġejjin biex tiżgura li l-investment in kwistjoni jsehh jekk tali investment ikun għadu relevanti abbażi tal-pjan l-aktar reċenti ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin:

- (a) tesigi mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni li jeżegwixxi l-investimenti in kwistjoni;
- (b) torganizza proċedura għal sejha ta' offerti miftuħa għal kull investitur għall-investment in kwistjoni; jew
- (c) tobbliga lill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jaċċetta żieda fil-kapital biex jiffinanzja l-investimenti meħtieġa u jippermetti l-investituri indipendenti jippartecipaw fil-kapital.

Fejn l-awtorità regolatorja tkun għamlet uzu mis-setgħat tagħha taht il-punt (b) tal-paragrafu 7, hija tista' tobbliga lill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jaqbel ma' element wieħed jew iżjed minn dawn li ġejjin:

- (a) il-finanzjament minn xi parti terza;
- (b) il-kostruzzjoni minn xi parti terza;
- (c) il-bini minnu stess tal-assi koncernati, jew
- (d) l-operazzjoni minnu istess tal-ass koncernat.

L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jipprovdi lill-investituri bl-informazzjoni kollha meħtieġa biex iwettqu l-investment, għandu jikkollega l-assi l-godda man-network ta' trasmissjoni u għandu jagħmel l-aħjar li jista' biex jiffacilita l-implimentazzjoni tal-proġett ta' investment.

L-arrangamenti finanzjarji relevanti għandhom ikunu suġġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja.

8. Fejn l-awtorità regolatorja tkun għamlet użu mis-setgħat tagħha taht l-ewwel subparagrafu tal-paragrafu 7, ir-regolamenti tariffarji relevanti għandhom ikopru l-ispejjeż tal-investimenti in kwistjoni.

Artikolu 23

Setgħat decizjonali fir-rigward tal-konnessjoni ta' faċilitajiet ta' ħzin, faċilitajiet ta' gassifikazzjoni mill-ġdid ta' LNG u kljenti industrijali mas-sistema ta' trasmissjoni

1. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jistabilixxu u jipubblikaw proċeduri u tariffi trasparenti u effiċjenti għall-konnessjoni mhux diskriminatorja tal-faċilitajiet ta' ħzin, tal-faċilitajiet għall-konverżjoni mill-ġdid f'gass ta' l-LNG, u tal-konsumaturi industrijali man-network ta' trasmissjoni. Il-proċeduri għandhom ikunu suġġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja.
2. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni m'għandhomx ikunu intitolati li jirrifjutaw il-konnessjoni ta' faċilità ġdida ta' ħzin, faċilità ta' gassifikazzjoni mill-ġdid ta' LNG jew kljenti industrijali għal raġunijiet ta' limitazzjonijiet possibbli futuri fil-kapaċitajiet tan-network disponibbli jew spejjeż addizzjonali relatati maż-żieda neċessarja tal-kapaċità. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jkun obligat jiżgura biżżejjed kapaċità ta' dhul u hrug għall-konnessjoni l-ġdida.

KAPITOLU V

Distribuzzjoni u forniment

Artikolu 24

Il-ħatra tal-operaturi tas-sistema tad-distribuzzjoni

L-Istati Membri għandhom jinnominaw, jew jesig li l-imprizi li għandhom jew li huma responsabbli għal sistemi ta' distribuzzjoni jinnominaw, għal perijodu li għandu jiġi determinat mill-Istati Membri, wara li jkunu kkunsidraw kwistjonijiet ta' effikaċja u bilanċ ekonomiku, operatur tas-sistemi ta' trasmissjoni wiehed jew aktar, u għandhom jaċċertaw li daww l-operaturi jaġixxu taħt l-Artikoli 25, 26 u 27.

Artikolu 25

Il-kompiti tal-operaturi tas-sistema tad-distribuzzjoni

1. Kull operatur ta' sistema tad-distribuzzjoni għandu jkun responsabbli sabiex jara li s-sistema tibqa' għal żmien twil kapaċi tlaħħaq ma' domandi raġonevoli tad-distribuzzjoni tal-gass, u biex jibqa' jhaddem, imantni u jiżviluppa, taħt kundizzjonijiet ekonomiċi, sistema tad-distribuzzjoni sikura, dipendibbli u effiċjenti fiż-żona tiegħu filwaqt li jitqiesu l-ambjent u l-effiċjenza rigward l-enerġija.
2. F'kull każ l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni m'għandux jiddiskrimina bejn utenti tas-sistema jew klassijiet ta' utenti, b'mod partikolari favur l-imprizi relatati tiegħu.
3. Kull operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jipprovdi kull operatur ieħor tas-sistema tad-distribuzzjoni u/jew operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew tal-LNG, u/jew operatur tas-sistema tal-ħżin b'informazzjoni biżżejjed biex jiġi aċċertat li t-trasport u l-ħażna tal-gass naturali jsiru b'mod kompatibbli mal-operazzjoni sikura u effiċjenti tas-sistema interkonnessa.

4. Kull operatur ta' sistema tad-distribuzzjoni għandu jipprovdi lill-utenti tas-sistema bl-informazzjoni li jeħtieġu għall-aċċess effiċjenti għas-sistema, anke għall-użu tagħha.
5. Fejn l-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni huma responsabbli għall-bilancjar tas-sistema tad-distribuzzjoni, ir-regoli adottati minnhom għal dak l-iskop għandhom ikunu oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji, inkluzi regoli għat-tariffi imposti lill-utenti tas-sistema għall-iskwilibriju tal-enerġija. It-termini u l-kondizzjonijiet, inkluzi r-regoli u t-tariffi, għall-proviżjoni ta' tali servizzi minn operaturi tas-sistemi ta' distribuzzjoni għandhom jiġu stabbiliti skont metodoloġija kompatibbli mal-Artikolu 41(6) b'mod mhux diskriminatorju u li jirrefletti l-ispejjeż u għandhom jiġu ppubblikati.

Artikolu 26

Is-separazzjoni tal-operaturi tas-sistema tad-distribuzzjoni

1. Fejn l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni huwa parti minn impriża integrata vertikament, huwa għandu jkun indipendenti minn attivitajiet oħra mhux relatati mad-distribuzzjoni mill-inqas f'termini tal-forma legali tiegħu, l-organizzazzjoni tiegħu u t-teħid tad-deċiżjonijiet tiegħu. Dawk ir-regoli m'għandhomx jikkreaw obbligazzjoni li l-proprjetà tal-assi tas-sistema tad-distribuzzjoni tiġi sseparata mill-impriża integrata vertikament.
2. Minbarra r-rekwiziti tal-paragrafu 1, fejn l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni huwa parti minn impriża integrata vertikament, huwa għandu jkun indipendenti minn attivitajiet oħra mhux relatati mad-distribuzzjoni f'termini tal-organizzazzjoni tiegħu u t-teħid tad-deċiżjonijiet tiegħu. Sabiex jintlaħaq dan, għandhom japplikaw l-kriterji minimi li ġejjin:
 - (a) dawk il-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni ma jistgħux jieħdu sehem fl-istrutturi tad-distribuzzjoni tal-impriża integrata tal-gass naturali responsabbli, direttament jew direttament, għall-operazzjoni ta' kuljum tal-produzzjoni, trasmissjoni u forniture tal-gass naturali;

- (b) għandhom jittiehdu miżuri adegwati biex jiġi aċċertat illi l-interessi professjonali tal-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni jitqiesu b'mod li jaċċerta li huma kapaci li jaġixxu b'mod indipendenti;
- (c) l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jkollu drittijiet deċiżjonali effettivi, indipendentement mill-impriża integrata tal-gass naturali, rigward l-assi meħtieġa għall-operazzjoni, il-manutenzjoni jew żviluppar tan-networks. Sabiex jitwettqu dawn il-kompiti, l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni għandu jkollu għad-dispożizzjoni tiegħu r-rizorsi meħtieġa, inklużi r-rizorsi umani, tekniċi, finanzjarji u fiżiċi. Dan m'għandux jipprevjeni l-eżistenza ta' mekkanizmi ta' koordinazzjoni adatti biex jiġi żgurat li d-drittijiet ta' superviżjoni ekonomiċi u amministrattivi tal-kumpanija ewlenija fir-rigward tal-qlieġ mill-assi, regolati indirettament taħt l-Artikolu 41(6), f'sussidjara jiġu protetti. B'mod partikolari, dan għandu jippermetti lill-kumpanija ewlenija tapprova l-pjan finanzjarju annwali, jew kwalunkwe strument ekwivalenti, tal-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni u tistabbilixxi limiti globali fuq il-livelli ta' dejn tas-sussidjarja tagħha. Dan m'għandux jippermetti l-kumpanija ewlenija biex tagħti struzzjonijiet dwar il-ħidma ta' kuljum, u lanqas dwar deċiżjonijiet individwali dwar il-bini jew l-immodernizzar tal-linji ta' distribuzzjoni, li ma jkunux jaqbżu t-termini tal-pjan finanzjarju approvat, jew kwalunkwe strument ekwivalenti; u

(d) L-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni għandu jistabbilixxi programm ta' konformità, li jistabbilixxi miżuri li għandhom jittiehdu biex jiġi żgurat li tkun eskluża mgħiba diskriminatorja, u jiżgura li l-osservanza tiegħu tkun adegwatament sorveljata. Il-programm ta' konformità għandu jistabbilixxi l-obbligazzjonijiet speċifiċi tal-impjegati li jiksbu dak il-għan. Għandu jiġi pprezentat rapport annwali, li jistabbilixxi l-miżuri meħuda, mill-persuna jew l-entità responsabbli għas-sorveljanza tal-programm ta' konformità, l-uffiċjal għall-konformità tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni, lill-awtorità regolatorja msemmija fl-Artikolu 39(1) u għandu jiġi ppubblikat. L-uffiċjal għall-konformità tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jkun kompletament indipendenti u għandu jkollu aċċess għall-informazzjoni kollha neċessarja dwar l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni u dwar kwalunkwe impriża affiljata sabiex iwettaq il-kompitu tiegħu.

3. Fejn l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni jiffirma parti minn impriża integrata vertikalment, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-attivitajiet tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni jiġi sorveljat minn awtoritajiet regolatorji jew minn korpi kompetenti oħra sabiex ma jkunx jista' japprofitta ruħu mill-integrazzjoni vertikali tiegħu biex ixekkel il-kompetizzjoni. B'mod partikolari, l-operaturi tas-sistemi ta' distribuzzjoni li huma integrati vertikalment m'għandhomx, fil-komunikazzjoni u l-branding, joħolqu konfużjoni fir-rigward tal-identità separata tal-fergħa ta' provvista tal-impriża integrata vertikalment.
4. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx il-paragrafi 1, 2 u 3 lil impriži integrati tal-gass naturali li jservu inqas minn 100 000 klijent imqabbad.

Artikolu 27

Obbligi ta' kunfidenzjalità għall-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni

1. Minghajr preġudizzju għall-Artikolu 30 jew kwalunkwe dmir legali biex l-informazzjoni tiġi żvelata, kull operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jippreżerva l-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensittiva miksuba fil-kors tat-twettiq tal-kummerċ tiegħu, u għandu jipprevjeni informazzjoni dwar l-attivitajiet proprji li tista' tkun kummerċjalment vantaġġuza milli tiġi żvelata b'mod diskriminatorju.
2. L-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni m'għandhomx, fil-kuntest ta' bejgħ jew xiri tal-gass naturali minn impriži relatati, jabbużaw informazzjoni kummerċjalment sensittiva miksuba minn terzi fil-kuntest tal-fornitura jew negozjar tal-aċċess għas-sistema.

Artikolu 28

Sistemi ta' distribuzzjoni magħluqa

1. L-Istati Membri jistgħu jieħdu dispożizzjonijiet sabiex l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jew awtoritajiet kompetenti oħra jikklassifikaw sistema li tiddistribwixxi l-gass fi ħdan sit geografikament magħluq industrijali, kummerċjali jew ta' servizzi komuni u li, bla ħsara għall-paragrafu 4, ma tfornix lill-klijenti fid-djar, bħala sistema ta' distribuzzjoni magħluqa jekk:
 - (a) għal raġunijiet speċifiċi tekniċi jew ta' sikurezza, l-operat jew il-proċess tal-utenti ta' dik is-sistema jkunu integrati; jew
 - (b) dik is-sistema tiddistribwixxi l-gass primarjament lis-sid jew lill-operatur tas-sistema jew lill-impriži konnessi tagħhom.

2. L-Istati Membri jistgħu jieħdu dispożizzjonijiet sabiex l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jeżentaw lill-operatur ta' sistema ta' distribuzzjoni magħluqa mir-rekwiziit fl-Artikolu 32(1) li t-tariffi, jew il-metodoloġiji li jsejsu l-kalkolu tagħhom, ikunu approvati qabel ma jidhlu fis-seħħ b'konformità mal-Artikolu 41.
3. Meta tingħata eżenzjoni kif imsemmi fil-paragrafu 2 it-tariffi applikabbli, jew il-metodoloġiji li jsejsu l-kalkolu tagħhom, għandhom ikunu riveduti u approvati b'konformità mal-Artikolu 41 fuq talba minn utent tas-sistema ta' distribuzzjoni magħluqa.
4. L-użu aċċidentali minn għadd żgħir ta' djar b'impjeg jew konnessjonijiet simili mas-sid tas-sistema ta' distribuzzjoni u li jinsabu fl-inħawi fornuti minn sistema ta' distribuzzjoni magħluqa m'għandux jeskludi li jingħataw eżenzjonijiet taht il-paragrafu 2.

Artikolu 29

Operatur kombinat

L-Artikolu 26(1) m'għandux jipprevjeni l-hidma ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, LNG, ħzin u ta' distribuzzjoni kombinati sakemm dan l-operatur jikkonforma mal-Artikoli 9(1) jew, 14 u 15 jew mal-Kapitolu IV jew jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-*Artikolu 49(6)*.

KAPITOLU VI

Separazzjoni u trasparenza tal-kontijiet

Artikolu 30

Id-dritt ta' aċċess għall-kontijiet

1. L-Istati Membri jew kwalunkwe awtorità kompetenti li huma jaħtru, inklużi l-awtoritajiet regolatorji msemmija fl-Artikolu 39(1) u l-awtoritajiet tar-risoluzzjoni ta' dispużi msemmija fl-Artikolu 34(3), għandhom, sa fejn meħtieġ biex iwettqu l-funzjonijiet tagħhom, ikollhom dritt ta' aċċess għall-kontijiet tal-imprizi tal-gass naturali kif stabbilit fl-Artikolu 31.
2. L-Istati Membri u kwalunkwe awtorità kompetenti nominata, inklużi awtoritajiet regolatorji msemmija fl-Artikolu 39(1) u l-awtoritajiet tar-risoluzzjoni ta' dispużi, għandhom jippreżervaw il-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensittiva. L-Istati Membri jistgħu jipprovdu għall-iżvelar ta' din l-informazzjoni fejn dan huwa meħtieġ sabiex l-awtoritajiet kompetenti jwettqu l-funzjonijiet tagħhom.

Artikolu 31

Separazzjoni tal-kontijiet

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-passi meħtieġa sabiex jaċċertaw li l-kontijiet tal-imprizi tal-gass naturali jinżammu taħt il-paragrafi 2 sa 5 ta' dan l-Artikolu. Fejn l-imprizi tal-gass naturali jibbenifikaw minn deroga minn din id-dispożizzjoni abbażi tal-Artikolu 49(2) u (4), għandhom għall-inqas iżommu l-kontijiet interni tagħhom konformement ma' dan l-Artikolu.

2. L-impriżi tal-gass naturali, irrispettivament mis-sistema ta' proprjetà jew forma legali tagħhom, għandhom ifasslu, jissottomettu għall-verifika u jippubblikaw il-kontijiet annwali tagħhom konformement mar-regoli tal-liġi nazzjonali dwar il-kontijiet annwali ta' kumpaniji b'respondabbiltà limitata adottata konformement mar-Raba' Direttiva tal-Kunsill 78/660/KEE tal-25 ta' Lulju 1978 ibbażata fuq l-Artikolu 44(2)(g)* tat-Trattat dwar il-kontijiet annwali ta' ċerti tipi ta' kumpaniji¹.

L-impriżi li mhumiex legalment obbligati li jippubblikaw il-kontijiet ta' kull sena tagħhom għandhom iżommu kopja tagħhom għad-dispożizzjoni tal-pubbliku fl-uffiċċju ewlieni tagħhom.

3. L-impriżi tal-gass naturali għandhom, fil-kontijiet interni tagħhom, iżommu kontijiet separati għal kull waħda mill-attivitajiet tagħhom tat-trasmissjoni, tad-distribuzzjoni, tal-LNG u tal-ħzin kif ikunu meħtieġa li jagħmlu kieku l-attivitajiet in kwistjoni kellhom jidwettqu minn impriżi separati, bl-iskop li jiġu evitati d-diskriminazzjoni, is-sussidji inkroċati u distorsjoni tal-kompetizzjoni. Għandhom ukoll iżommu kontijiet, li jistgħu jkunu konsolidati, għal attivitajiet oħrajn tal-gass li ma jirrelatawx għat-trasmissjoni, distribuzzjoni, LNG u ħzin. Sal-1 ta' Lulju 2007, għandhom iżommu kontijiet separati għall-attivitajiet tal-fornitura għall-klijenti eliġibbli u għall-attivitajiet tal-fornitura tal-klijenti mhux eliġibbli. L-introjtu minn proprjetà tan-network tat-trasmissjoni/tad-distribuzzjoni għandu jiġi speċifikat fil-kontijiet. Fejn xieraq, għandhom iżommu kontijiet konsolidati għal attivitajiet oħrajn mhux tal-gass. Il-kontijiet interni għandhom jinkludi balance sheet u kont ta' qligħ u telf għal kull attività.

4. Il-verifika, imsemmija fil-paragrafu 2, għandha, b'mod partikolari, tivverifika li l-obbligazzjoni li jiġu evitati d-diskriminazzjoni u s-sussidji inkroċati imsemmija fil-paragrafu 3, hija mharsa.

* It-Titolu tad-Direttiva 78/660/KEE ġie aġġustat biex jikkunsidra n-numerazzjoni mill-ġdid tal-Artikoli tat-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea skont l-Artikolu 12 tat-Trattat ta' Amsterdam; ir-referenza originali kienet għall-Artikolu 54(3).

¹ ĠU L 222, 14.8.1978, p. 11.

5. L-imprizi għandhom jispeċifikaw fil-kontijiet interni tagħhom ir-regoli għall-allokkazzjoni ta' assi u djun, spejjeż u introjtu kif ukoll għad-deprezzament, mingħajr preġudizzju għal regoli nazzjonali applikabbli dwar il-kontijiet, li jsegwi fl-għamla tal-kontijiet separati msemmija fil-paragrafu 3. Dawn ir-regoli interni jistgħu jiġu emendati biss f'kazijiet eċċezzjonali. Dawn l-emendi għandhom jissemew u jiġu debitament sostanzjati.
6. Il-kontijiet ta' kull sena għandhom jindikaw fin-noti kwalunkwe transazzjoni ta' ċertu daqs effettwata ma' imprizi relatati.

KAPITOLU VII

Organizzazzjoni ta' aċċess għas-sistema

Artikolu 32

L-aċċess għal partijiet terzi

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw l-implimentazzjoni tas-sistema ta' aċċess għal parti terza għas-sistemi ta' trasmissjoni u ta' distribuzzjoni, u faċilitajiet tal-LNG abbażi ta' tariffi ppubblikati, applikabbli għall-klijenti eliġibbli kollha, inklużi l-imprizi ta' forniment u applikati b'mod oġġettiv u mingħajr diskriminazzjoni bejn l-utenti tas-sistema. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li dawn it-tariffi, jew il-metodoloġiji li jkunu sottostanti l-kalkoli tagħhom, ikunu approvati qabel id-dhul tagħhom fis-seħh konformement mal-Artikolu 41 minn awtorità regolatorja msemmija fl-Artikolu 39(1) u li dawk it-tariffi – u l-metodoloġiji, fejn il-metodoloġiji biss ikunu approvati – jiġu ppubblikati qabel id-dhul fis-seħh tagħhom.

2. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom ikollhom aċċess għan-network ta' operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni oħrajn, jekk dan ikun meħtieġ għall-fini tat-twertiq tal-funzjonijiet tagħhom inkluż f'relazzjoni ma' trasmissjoni transkonfinali.
3. Id-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva m'għandhomx jipprevjenu l-konkluzjoni ta' appalti fit-tul sa fejn dawn iħarsu r-regoli Komunitarji dwar il-kompetizzjoni.

Artikolu 33

L-aċċess għall-ħżin

1. Għall-organizzazzjoni tal-aċċess għall-faċilitajiet tal-ħżin u linepack fejn teknikament u/jew ekonomikament meħtieġa għall-provvedimnt ta' aċċess effiċjenti għas-sistema għall-fornitura tal-klijenti, kif ukoll għall-organizzazzjoni tal-aċċess għas-servizzi ancillari, l-Istati Membri jistgħu jagħzlu waħda mill-proċeduri msemmija fil-paragrafi 3 u 4 jew it-tnejn li huma. Dawn il-proċeduri għandhom joperaw skont kriterji ogġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji. L-awtoritajiet regolatorji fejn l-Istat Membri hekk jistipulaw, jew l-Istati Membri, għandhom jiddefinixxu u jippubblikaw il-kriterji skont liema jista' jiġi ddeterminat liema sistema ta' aċċess għandha tapplika għall-faċilitajiet tal-ħżin u l-linepack. Għandhom joħroġu fil-pubbliku, jew inkella jobbligaw lill-operaturi tas-sistema ta' ħżin u lill-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni li jagħmlu pubbliku, liema faċilitajiet tal-ħżin u liema linepack huma offruti konformement mal-proċeduri differenti msemmija fil-paragrafi 3 u 4.

Dawk l-obbligazzjonijiet għandhom ikunu bla ħsara għad-dritt tal-għażla mogħti lill-Istati Membri fl-ewwel subparagrafu.

2. Id-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 1 m'għandhomx japplikaw għal servizzi anċillari u hażna temporanja relatati ma' faċilitajiet tal-LNG u huma meħtieġa għall-proċess tal-gassifikazzjoni mill-ġdid u konsenja sussegwenti għas-sistema tat-trasmissjoni.
3. Fil-każ ta' aċċess negozjat, l-Istati Membri, jew meta l-Istati Membri hekk ikunu stipulaw, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jieħdu l-mizuri kollha meħtieġa għall-imprizi tal-gass naturali u l-klijenti eliġibbli kollha kemm ġewwa jew barra mit-territorju kopert mis-sistema interkonnessa biex ikunu jistgħu jinnegozjaw aċċess għall-faċilitajiet ta' hażna u l-linepack, meta teknikament u/jew ekonomikament meħtieġa għall-provvediment ta' aċċess effiċjenti għas-sistema, kif ukoll għall-organizzazzjoni tal-aċċess għal servizzi oħrajn anċillari. Il-partijiet għandhom jiġu obbligati li jinnegozjaw, bona fide, l-aċċess għall-hażna, linepack u servizzi oħrajn anċillari.

Appalti għall-aċċess għall-hażna, linepack u servizzi oħrajn anċillari għandhom jiġu negozjati mal-operatur relevanti tas-sistema tal-ħżin jew mal-impriza relevanti tal-gass naturali. L-awtoritajiet regolatorji fejn l-Istati Membri hekk jistipulaw, jew l-Istati Membri, għandhom jesigu li l-operaturi tas-sistemi tal-ħżin u l-imprizi tal-gass naturali jipublikaw il-kondizzjonijiet kummerċjali ewlenin għall-użu tal-hażna, linepack u servizzi oħrajn anċillari sa...* u fuq bażi annwali kull sena wara.

Meta jfasslu l-kundizzjonijiet imsemmija fit-tieni subparagrafu, l-operaturi tal-ħżin u l-imprizi tal-gass naturali għandhom jikkonsultaw lill-utenti tas-sistema.

* ĠU: *Dahħal id-data*: sitt xhur wara l-iskadenza għall-implimentazzjoni msemmija fl-Artikolu 33(1) tad-Direttiva 2003/55/KE.

4. Fil-każ ta' aċċess regolat, l-awtoritajiet regolatorji fejn l-Istat Membri hekk jistipulaw, jew l-Istati Membri, għandhom jieħdu l-passi meħtieġa biex jagħtu lill-impriżi tal-gass naturali u lill-klijenti eliġibbli kemm ġewwa kif ukoll barra mit-territorju kopert mis-sistema interkonnessa dritt għall-aċċess għall-ħażniet, linepack u servizzi oħrajn anċillari, a bażi ta' tariffi u/jew termini u obbligazzjonijiet oħrajn pubblikati għall-użu ta' dawk il-ħażniet u l-linepack, fejn teknikament u/jew ekonomikament meħtieġa biex jingħata aċċess effiċjenti għas-sistema, kif ukoll għall-organizzazzjoni tal-aċċess għal servizzi oħrajn anċillari. L-awtoritajiet regolatorji fejn l-Istat Membri hekk jistipulaw, jew l-Istati Membri, għandhom jikkonsultaw lill-utenti tas-sistema meta jfasslu dawn it-tariffi jew il-metodoloġiji għall-kalkolu ta' dawn it-tariffi. Dan id-dritt ta' aċċess għall-klijenti eliġibbli jista' jingħata billi jiġu permessi li jidhru fkontratti ta forniment ma impriżi tal-gass naturali li huma kompetituri minbarra l-proprjetarju u/jew l-operatur tas-sistema u/jew impriża relatata.

Artikolu 34

Aċċess għall-upstream pipeline networks

1. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa sabiex jaċċertaw illi l-impriżi tal-gass naturali u l-klijenti eliġibbli, kull fejn jinsabu, jistgħu jiksibu aċċess għall-upstream pipeline networks, li jinkludu faċilitajiet li jipprovdu servizzi tekniċi incidentali għal tali aċċess, konformement ma' dan l-Artikolu, ħlief għall-partijiet ta' dawn in-networks u l-faċilitajiet li jintużaw għall-operazzjonijiet ta' produzzjoni lokali fil-post ta' kamp fejn il-gass jiġi prodott. Il-miżuri għandhom jiġu nnotifikati lill-Kummissjoni konformement mad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 54.

2. L-aċċess imsemmi fil-paragrafu 1 għandu jingħata b'mod determinat mill-Istat Membru konformement mal-istrumenti legali rilevanti. L-Istati Membri għandhom japplikaw l-għanijiet ta' aċċess imparzjali u miftuħ, il-kisba ta' suq kompetittiv fil-gass naturali u l-evitar ta' kwalunkwe abbuż minn pożizzjoni dominanti, filwaqt li jqisu is-sigurtà u r-regolarità tal-provvisti, il-kapaċità li raġonevolment tista' tkun disponibbli u l-protezzjoni tal-ambjent. Dawn li ġejjin jistgħu jiġu meqjusa:
- (a) il-htieġa li jiġi rrifjutat l-aċċess fejn hemm inkompatibilità ta' speċifikazzjonijiet tekniċi li ma jistgħux jiġu meġhluba b'mod raġonevoli;
 - (b) il-htieġa li jiġu evitati diffikultajiet li ma jistgħux jiġu meġhluba b'mod raġonevoli u jistgħu jippreġudikaw il-produzzjoni effiċjenti, preżenti u ppjanata fil-futur tal-hydrocarbons, inklużi dawk minn oqsma ta' vijabbiltà ekonomika marginali;
 - (c) il-htieġa li ttrispetta l-htigijiet raġjonevoli u debitament sostanzjati tal-proprietarju jew operatur tan-network ta' linji ta' pajpijiet upstream għat-trasport u l-proċessar ta' gass u l-interessi tal-utenti l-oħra kollha tar-retikolat ta' linji ta' pajpijiet upstream jew faċilitajiet rilevanti ta' proċessar jew maniġġjar li jistgħu jiġu effettwati; u
 - (d) il-htieġa li japplikaw il-liġijiet u l-proċeduri amministrattivi tagħhom, konformement mal-liġi Komunitarja, għall-għotja ta' awtorizzazzjoni għall-produzzjoni jew għall-iżvilupp upstream.

3. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw illi għandhom arrangamenti għar-risoluzzjoni ta' disputi, li jinkludu awtorità indipendenti mill-partijiet li għandha aċċess għall-informazzjoni rilevanti kollha, biex id-disputi rigward l-aċċess għall-upstream pipeline networks jistgħu jiġu riżolti malajr, filwaqt li jittiehed kont tal-kriterji fil-paragrafu 2 u n-numru ta' partijiet li jistgħu jkunu involuti fin-negozjar tal-aċċess għal dawn in-networks.
4. F'każ ta' disputa transkonfinali, għandhom jiġu applikati l-arrangamenti ta' risoluzzjoni ta' disputi għall-Istat Membru li għandu ġurisdizzjoni fuq l-upstream pipeline network li jiċċad aċċess. Fejn, f'disputa transkonfinali, aktar minn Stat Membru wieħed ikopri n-network konċernat, l-Istat Membru konċernat għandu jikkonsulta bil-ħsieb li jiżgura li d-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva jiġu applikati b'mod konsistenti.

Artikolu 35

Rifjut tal-aċċess

1. L-impriżi tal-gass naturali jistgħu jirrifjutaw l-aċċess għas-sistema abbażi ta' nuqqas ta' kapacità jew fejn l-aċċess għas-sistema ma tħallihomx iwettqu l-obbligazzjonijiet tas-servizz pubbliku msemmija fl-Artikolu 3(2) li ġew assenjati lilhom jew a bażi ta' diffikultajiet gravi ekonomiċi u finanzjarji b'kuntratti "take-or-pay" wara li jkunu kkunsidraw il-kriterji u l-proċeduri stabbiliti fl-Artikolu 48 u l-alternattiva magħzula mill-Istat Membru taht il-paragrafu 1 ta' dak l-Artikolu. Għandhom jingħataw raġunijiet debitament sostanzjati għal tali rifjut.

2. L-Istati Membri jistgħu jiehdu l-mizuri meħtieġa biex jiżguraw li l-impriza tal-gass naturali li tiċhad l-aċċess għas-sistema fuq il-bażi ta' nuqqas ta' kapaċità jew nuqqas ta' konnessjoni tagħmel it-titjib meħtieġ, sakemm dan ikun vijabbli ekonomikament, jew meta klijent potenzjali huwa lest li jhallas għalih. L-Istati Membri jistgħu jiehdu l-passi meħtieġa sabiex jaċċertaw illi l-impriza tal-gass naturali li tirrifjuta l-aċċess għas-sistema abbażi ta' nuqqas ta' kapaċità jew nuqqas ta' konnessjoni tagħmel it-titjib meħtieġ sa fejn huwa ekonomiku li tagħmel dan jew fejn klijent potenzjali huwa lest li jhallas għalihom. F'ċirkostanzi fejn l-Istati Membri japplikaw l-Artikolu 4(4), l-Istati Membri għandhom jiehdu tali mizuri.

Artikolu 36

Infrastruttura ġdida

1. Infrastrutturi magħguri godda tal-gass, jiġifieri interkonnetturi, faċilitajiet ta' hżin u ta' LNG jistgħu, fuq talba, jiġu eżentati, għal perijodu definit ta' zmien, mid-dispożizzjonijiet tal-Artikoli 9, 32, 33 u 34, u l-Artikoli 41(6), (8) u (10) taħt il-kondizzjonijiet li ġejjin:
- (a) l-investiment għandu jtejjeb il-kompetizzjoni fil-fornitura tal-gass u jtejjeb is-sigurtà tal-fornitura;
 - (b) il-livell tar-riskju għall-investiment huwa tali li l-investiment ma jsirx kemm-il darba ma tingħatax eżenzjoni;
 - (c) l-infrastruttura għandha tkun il-proprjetà ta' persuna naturali jew legali li hija separata għall-inqas f'termini tal-forma legali tagħha, mill-operatur tas-sistema li fis-sistemi tiegħu sejra tinbena dik l-infrastruttura;
 - (d) id-drittjiet jiġu imposti fuq l-utenti ta' dik l-infrastruttura; u
 - (e) l-eżenzjoni m'hix detrimentali għall-kompetizzjoni jew għall-funzjonament effettiv tas-suq intern tal-gass naturali jew il-funzjonament effettiv tas-sistema regolata li l-infrastruttura hija mqabbdha magħha.

2. Il-paragrafu 1 għandu japplika ukoll għal żidiet sinifikanti fil-kapaċità ta' infrastrutturi eżistenti u għal modifiki ta' tali infrastrutturi li jippermettu l-iżvilupp ta' sorsi godda tal-fornitura tal-gass.
3. L-awtorità regolatorja msemmija fil-Kapitolu VIII tista', fejn ikun il-każ, tiddeċiedi dwar l-eżenzjonijiet imsemmija fil-paragrafi 1 u 2.
4. Fejn l-infrastruttura konċernata tkun tinsab fit-territorju ta' aktar minn Stat Membru wieħed, l-Aġenzija tista' tressaq opijoni konsultattiva quddiem l-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri konċernati, li tista' tintuża bħala sies għad-deċiżjoni tagħhom, fi żmien xahrejn mid-data li fiha giet irċevuta t-talba għal eżenzjoni mill-aħħar minn fost dawk l-awtoritajiet regolatorji.

Meta l-awtoritajiet regolatorji konċernati kollha jkunu laħqu ftehim dwar it-talba għal eżenzjoni fi żmien sitt xhur mid-data li fiha giet irċevuta t-talba għal eżenzjoni mill-aħħar minn fost dawk l-awtoritajiet regolatorji, għandhom jinfurmaw lill-Aġenzija dwar dik id-deċiżjoni.

L-Aġenzija għandha teżercita l-kompiti konferiti lill-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri konċernati minn dan l-Artikolu ■ :

- (a) meta l-awtoritajiet regolatorji konċernati kollha ma jkunx irnexxehom jilhqgħu ftehim fi żmien perijodu ta' sitt xhur mid-data li fiha giet irċevuta t-talba għal eżenzjoni mill-aħħar minn fost dawk l-awtoritajiet regolatorji; jew
- (b) fuq talba kongunta mill-awtoritajiet regolatorji konċernati.

L-awtoritajiet regolatorji konċernati kollha jistgħu jitolbu konguntament li l-perijodu msemmi fit-tielet subparagrafu jkun estiż b'perijodu massimu ta' tliet xhur.

5. Qabel ma tiehu deċiżjoni, l-Agenzija għandha tikkonsulta lill-awtoritajiet regolatorji rilevanti u lill-applikanti.
6. Eżenzjoni tista' tkopri l-kapaċità kollha jew parti minnha tal-infrastruttura l-ġdida, jew tal-infrastruttura eżistenti b'kapaċità miżjuda b'mod sinifikanti.

Meta tittiehed deċiżjoni li tingħata eżenzjoni, għandu jitqies, fuq bażi ta' kull każ individwalment, għall-htieġa li jiġu imposti l-kondizzjonijiet rigward id-durata tal-eżenzjoni u l-aċċess mhux diskriminatorju għall-infrastruttura. Meta tittiehed deċiżjoni rigward dawk il-kondizzjonijiet, għandhom jitqiesu b'mod partikolari l-kapaċità żejda li għandha tinbena jew il-modifika tal-kapaċità eżistenti, il-medda ta' żmien prevista għall-proġett u ċ-ċirkostanzi nazzjonali.

Qabel tagħti eżenzjoni l-awtorità regolatorja għandha tiddeċiedi dwar ir-regoli u l-mekkanizmi għall-ġestjoni u l-allokazzjoni tal-kapaċità. Ir-regoli għandhom jesigū li l-utenti kollha potenzjali tal-infrastruttura jkunu mistidnin jindikaw l-interess tagħhom fil-kapaċità tal-kuntrattar qabel ma tiġi allokata l-kapaċità għall-infrastruttura l-ġdida, inkluż għall-użu proprju. L-awtorità regolatorja għandha tesigi li r-regoli għall-ġestjoni tal-kongestjoni jinkludu l-obbligu li tinbiegħ kapaċità ġdida fis-suq, u għandha tesigi li l-utenti tal-infrastruttura jkunu intitolati jikkummerċjalizzaw il-kapaċitajiet kuntrattati tagħhom fuq is-suq sekondarju. Fl-analiżi tagħha tal-kriterji msemmija fil-punti (a), (b) u (e) tal-paragrafu 1, l-awtorità regolatorja għandha tqis ir-rizultati tal-proċedura tal-allokazzjoni ta' kapaċità.

Id-deċiżjoni dwar l-eżenzjoni, li tinkludi kwalunkwe mill-kondizzjonijiet imsemmija fit-tieni subparagrafu ta' dan il-paragrafu, għandha tkun motivata u ppubblikata kif jixraq.

7. Minkejja l-paragrafu 3, l-Istati Membri jistgħu jipprovedu li l-awtorità regolatorja jew l-Aġenzija, fejn ikun il-każ, għandha tissottometti, għal deċiżjoni formali, lill-korp relevanti fl-Istat Membru l-opinjoni tagħhom dwar it-talba għal eżenzjoni. Din l-opinjoni għandha tiġi pubblikata flimkien mad-deċiżjoni.
8. L-awtorità regolatorja għandha tibgħat lill-Kummissjoni minnufih kopja ta' kull talba għal eżenzjoni. Id-deċiżjoni għandha tiġi notifikata mingħajr dewmien, mill-awtorità kompetenti lill-Kummissjoni, flimkien mal-informazzjoni relevanti kollha rigward id-deċiżjoni. Din l-informazzjoni tista' tingħata lill-Kummissjoni f'forma aggregata, li tippermetti lill-Kummissjoni tasal għal deċiżjoni fuq bażi tajba. B'mod partikolari, l-informazzjoni għandu jkun fiha:
- (a) ir-raġunijiet dettaljati li abbażi tagħhom l-awtorità regolatorja, jew l-Istat Membru, taw jew irrifjutaw eżenzjoni flimkien ma' referenza għall-paragrafu 1 inklużi l-punt jew punti relevanti ta' dak il-paragrafu li fuqhom tkun ibbażata din id-deċiżjoni, inkluża l-informazzjoni finanzjarja li tiggustifika l-htieġa għall-eżenzjoni;
 - (b) l-analizi li tikun saret dwar l-effett fuq il-kompetizzjoni u l-operat effettiv tas-suq intern tal-gass li jirriżultaw mill-għotja tal-eżenzjoni;
 - (c) ir-raġunijiet għall-perijodu ta' żmien u s-sehem tal-kapaċità totali tal-infrastruttura tal-gass in kwistjoni li għaliha ngħatat l-eżenzjoni;
 - (d) f'każ li l-eżenzjoni turrigwarda interkonnettur, ir-riżultat tal-konsultazzjoni mal-awtoritajiet regolatorji konċernati; u
 - (e) il-kontribut tal-infrastruttura għad-diversifikazzjoni tal-fornitura tal-gass.

9. Fi żmien xahrejn mill-jum tar-riċezzjoni tan-notifika, il-Kummissjoni tista' tiegħu deċiżjoni li tesigi li l-awtorità regolatorja temenda jew tirtira d-deċiżjoni li tingħata eżenzjoni. Dak il-perijodu ta' xahrejn jista' jiġi estiż b'perijodu addizzjonali ta' xahrejn fejn il-Kummissjoni teħtieġ informazzjoni addizzjonali. Dak il-perijodu addizzjonali għandu jibda l-għada tar-riċezzjoni tal-informazzjoni kompleta. Il-perijodu inizjali ta' xahrejn jista' jiġi estiż ukoll bil-kunsens kemm tal-Kummissjoni kif ukoll tal-awtorità regolatorja.

Meta l-informazzjoni mitluba ma tkunx giet provvduta fil-perijodu stipulat fit-talba, in-notifika għandha titqies li giet irtirata jekk, sakemm qabel l-iskadenza ta' dak il-perijodu, dan ma jkunx gie estiż bil-kunsens kemm tal-Kummissjoni kif ukoll tal-awtorità regolatorja, u sakemm l-awtorità regolatorja, fi stqarrija debitament raġunata, ma tkunx informat lill-Kummissjoni li tikkunsidra li n-notifika hija kompluta.

L-awtorità regolatorja għandha tikkonforma mad-deċiżjoni tal-Kummissjoni biex temenda jew tirtira d-deċiżjoni ta' eżenzjoni fi żmien xahar, u għandha tinforma lill-Kummissjoni kif ikun meħtieġ.

Il-Kummissjoni għandha tippreżerva l-kunfidenzjalità ta' informazzjoni sensittiva kummerċjalment.

L-approvazzjoni tal-Kummissjoni ta' deċiżjoni dwar eżenzjoni m'għandhiex tibqa' fis-seħh sentejn wara l-adozzjoni tagħha jekk, sa dak iż-żmien, il-bini tal-infrastruttura ma jkunx għadu beda, u hames snin wara l-adozzjoni tagħha jekk, l-infrastruttura ma tkunx saret operattiva sakemm il-Kummissjoni ma tiddeċidix li xi dewmien ikun kawża ta' ostakli kbar li ma jkunux fil-kontroll tal-persuna li tkun ingħatat l-eżenzjoni.

10. Il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida għall-applikazzjoni tal-kondizzjonijiet stabbiliti fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu u tistipula l-proċedura li għandha tkun segwita għall-applikazzjoni tal-paragrafi 3, 6, 8 u 9 ta' dan l-Artikolu. Dawk il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 51(3).

Artikolu 37

Ftuħ tas-suq u reċiproċità

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti eliġibbli huma:
- (a) sal-1 ta' Lulju 2004, il-klijenti eliġibbli kif speċifikat fl-Artikolu 18 tad-Direttiva 98/30/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Ġunju 1998 dwar regoli komuni għas-suq intern tal-gass naturali¹. L-Istati Membri għandhom jipubblikaw sal-31 ta' Jannar kull sena il-kriterji għad-definizzjoni ta' dawn il-klijenti eliġibbli;
 - (b) mill-1 ta' Lulju 2004, il-klijenti mhux domestiċi kollha;
 - (c) mill-1 ta' Lulju 2007, il-klijenti kollha.
2. Biex jiġi evitat l-iskwilibrju fil-ftuħ tas-swieq tal-gass:
- (a) appalti għall-fornitura ma' klijent eliġibbli f'sistema ta' Stat Membru ieħor m'għandhomx jiġu pprojbiti jekk il-klijent huwa eliġibbli fiż-żewġ sistemi involuti; u

¹ ĠU L 204, 21.7.1998, p. 1.

- (b) fejn it-transazzjonijiet kif deskritti fil-punt (a) jigu rifjutati minhabba li l-klijent huwa eligibbli biss f'wahda miż-żewġ sistemi, il-Kummissjoni tista', filwaqt li tqis is-sitwazzjoni fis-suq u l-interess komuni, tobbliga lill-parti li qed jirrifujta li tesegwwixxi t-talba għall-fornitura, fuq it-talba ta' wiehed mill-Istati Membri taż-żewġ sistemi.

Artikolu 38

Linji diretti

1. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-passi meħtieġa biex jippermettu:
 - (a) lill-imprizi tal-gass naturali stabbiliti fit-territorji tagħhom li jipprovdu lill-klijenti eligibbli permezz ta' linja diretta; u
 - (b) kwalunkwe minn dawn il-klijenti eligibbli fit-territorju tagħhom li jigi pprovdut permezz ta' linja diretta minn imprizi tal-gass naturali.
2. F'ċirkostanzi fejn hija meħtieġa awtorizzazzjoni (eż. liċenzja, permess, konċessjoni, kunsens jew approvazzjoni) għall-kostruzzjoni jew l-operazzjoni ta' linji diretti, l-Istati Membri jew l-awtoritajiet kompetenti li jinnominaw għandhom jistabbilixxu l-kriterji għall-għotja ta' awtorizzazzjonijiet għall-kostruzzjoni jew l-operazzjoni ta' tali linji fit-territorju tagħhom. Dawn il-kriterji għandhom ikunu oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji.
3. L-Istati Membri jistgħu jagħtu awtorizzazzjoni, għall-kostruzzjoni ta' linja diretta, li tkun suġġetta għar-rifjut tal-aċċess għas-sistema abbażi tal-*Artikolu 35* jew għall-ftuħ ta' proċedura għar-risoluzzjoni ta' disputi taħt l-*Artikolu 41*.

KAPITOLU VIII

AWTORITAJIET REGOLATORJI NAZZJONALI

Artikolu 39

Hatra u indipendenza tal-awtoritajiet regolatorji

1. Kull Stat Membru għandu jahtar awtorità regolatorja nazzjonali waħda fil-livell nazzjonali.
2. Il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu għandu jkun mingħajr preġudizzju għall-hatra ta' awtoritajiet regolatorji oħrajn fil-livell reġjonali fl-Istati Membri, sakemm ikun hemm rappreżentant għall-finijiet ta' rappreżentanza u kuntatt fil-livell Komunitarju fil-Bord tar-Regolaturi tal-Aġenzija għall-Koperazzjoni tar-Regolaturi tal-Energija konformement mal-Artikolu 13(1) tar-Regolament (KE) Nru.../2009+.
3. B'deroga mill-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, Stat Membru jista' jahtar awtoritajiet regolatorji għal sistemi żgħar fuq reġjun ġeografikament separat li fis-sena 2008 jkollu konsum ta' anqas minn 3 % tal-konsum totali tal-Istat Membru li minnu jagħmel parti. Din id-deroga għandha tkun mingħajr preġudizzju għall-hatra ta'rappreżentant wieħed għall-finijiet ta' rappreżentanza u kuntatt fil-livell Komunitarju fil-Bord tar-Regolaturi tal-Aġenzija konformement mal-Artikolu 13(1) tar-Regolament (KE) Nru.../2009+.

⁺ ĠU: Daħhal in-numru tar-Regolament *li jinsab fir-dok. 3650/09*.

4. L-Istati Membri għandhom jiggarrantixxu l-indipendenza tal-awtoritajiet regolatorji u jiżguraw li dawn jeżerċitaw is-setgħat tagħhom b'mod imparzjali u trasparenti. Għal dan il-ghan, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li, fit-twettiq tal-kompiti regolatorji mogħtija lilha minn din id-Direttiva u mil-legislazzjoni relatata, l-awtorità regolatorja:
- (a) tkun legalment distinta u funzjonalment indipendenti minn kwalunkwe entità pubblika jew privata oħra;
 - (b) tiżgura li l-persunal tagħha u l-persuni responsabbli għall-ġestjoni tagħha:
 - (i) jaġixxu b'mod indipendenti minn kwalunkwe interess tas-suq; u
 - (ii) ma jitolbu jew jieħdu struzzjonijiet diretti mill-ebda gvern jew entità pubblika jew privata oħra fit-twettiq tal-kompiti regolatorji. Dan ir-rekwiżit huwa mingħajr preġudizzju għall-koperazzjoni mill-qrib, fejn ikun il-każ, ma' awtoritajiet nazzjonali oħra rilevanti jew għal linji gwida generali ta' politika mahruġa mill-gvern li ma jkunux relatati mad-dmirijiet u setgħat regolatorji taħt l-*Artikolu 41*.
5. Sabiex tkun protetta l-indipendenza tal-awtoritajiet regolatorji, l-Istati Membri għandhom b'mod partikolari jiżguraw li:
- (a) l-awtoritajiet regolatorji jistgħu jieħdu deċiżjonijiet awtonomi, b'mod indipendenti minn kwalunkwe entità politika, u jkollhom allokazzjonijiet annwali baġitarji separati, b'awtonomija fl-implimentazzjoni tal-baġit allokati, u riżorsi umani u finanzjarji adegwati biex iwettqu l-kompiti tagħhom, u
 - (b) il-membri tal-bord tal-awtorità regolatorja jew, fin-nuqqas ta' bord, il-manigers ewlenin tal-awtorità regolatorja, jinhatru għal perjodu fiss ta' hames sa seba' snin, li jiġgedded darba.

Fir-rigward tal-punt (b) tal-ewwel subparagrafu, l-Istati Membri għandhom jiżguraw skema ta' rotazzjoni xierqa għall-bord jew għall-manigers ewlenin. Il-membri tal-bord jew, fin-nuqqas ta' bord, il-manigers ewlenin jistgħu jitnehhew mill-inkarigu tagħhom matul il-mandat tagħhom biss jekk ma jibqgħux jissodisfaw il-kundizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu jew jekk kienu ħatja ta' kondotta ħażina taħt il-liġi nazzjonali.

Artikolu 40

Objettivi generali tal-awtoritajiet regolatorji

Fit-twettiq tal-kompiti regolatorji speċifikati f'din id-Direttiva, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jiehdu l-mizuri raġonevoli kollha biex jinkisbu l-objettivi li ġejjin fil-qafas tal-kompiti u s-setgħat tagħhom kif stabbilit fl-Artikolu 41, f'konsultazzjoni mill-qrib ma' awtoritajiet nazzjonali rilevanti oħra, inklużi l-awtoritajiet tal-kompetizzjoni, fejn ikun il-każ, u mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi tagħhom:

- (a) il-promozzjoni, f'koperazzjoni mill-qrib mal-Aġenzij, l-awtoritajiet regolatorji ta' Stati Membri oħra u l-Kummissjoni, ta' suq intern tal-gass naturali li jkun kompetittiv, sikur u ambjentalment sostenibbli fi ħdan il-Komunità, u ftuħ effettiv tas-suq għall-konsumaturi u l-fornituri kollha tal-Komunità, u li jiġu żgurati kundizzjonijiet xierqa biex in-netwerks tal-gass joperaw b'mod effettiv u ta' min joqgħod fuqhom, filwaqt li jitqiesu l-objettivi għall-futur imbiegħed;
- (b) l-iżvilupp ta' swieq reġjonali kompetittivi u li jiffunzjonaw tajjeb fil-Komunità sabiex jinkiseb l-għan imsemmi fil-punt (a);
- (c) l-eliminazzjoni ta' restrizzjonijiet fuq il-kummerċ tal-gass naturali bejn l-Istati Membri, inkluż l-iżvilupp ta' kapacitajiet adatti ta' trasmissjoni transkonfini biex tiġi sodisfatta d-domanda u tittejjeb l-integrazzjoni tas-swieq nazzjonali li jistgħu jiffacilitaw il-flussi tal-gass naturali fil-Komunità;

- (d) li jgħinu biex jintlaħaq, bl-aktar mod effettiv fejn jidhlu spejjeż, l-iżvilupp ta' sistemi mhux diskriminatorji li jkunu sikuri, affidabbli u effiċjenti li jkunu orjentati lejn il-konsumatur, r, u tippromwovi l-adegwatezza tas-sistema u, f'konformità mal-għanijiet generali tal-politika tal-enerġija, l-effiċjenza enerġetika kif ukoll l-integrazzjoni tal-produzzjoni fuq skala kbira u fuq skala żgħira ta' gass minn sorsi ta' enerġija li jiġġeddu u produzzjoni mqassma kemm fin-networks ta' trasmissjoni u kif ukoll ta' distribuzzjoni;
- (e) il-faċilitazzjoni tal-aċċess għan-netwerk għall-kapaċità ta' produzzjoni ġdida ■ , b'mod partikolari t-tneħħija ta' ostakoli li jistgħu jipprevjenu l-aċċess għal parteċipanti godda fis-suq u tal-gass minn sorsi ta' enerġija li jiġġeddu;
- (f) li jiġi żgurat li l-operaturi u l-utenti tas-sistema jingħataw incentivi adegwati, kemm għall-perijodu qasir kif ukoll għal dak fit-tul, sabiex tiżdied l-effiċjenza fil-prestazzjoni tas-sistemu titrawwem l-integrazzjoni tas-suq;
- (g) li jiżguraw li l-klijenti jibbenefikaw permezz tal-funzjonament effiċjenti tas-suq nazzjonali tagħhom, u li tiġi promossa kompetizzjoni effettiva kif ukoll li jgħinu biex tkun żgurata l-protezzjoni tal-konsumatur;
- (h) li jgħinu fil-kisba ta' standards għoljin tas-servizz pubbliku għall-gass naturali, jagħtu kontribut favur il-protezzjoni ta' klijenti vulnerabbli u jikkontribwixxu għall-kompatibilità tal-proċessi ta' skambju ta' data neċessarja għall-qlib tal-klijenti bejn il-fornituri.

Artikolu 41

Dmirijiet u setgħat ta' l-awtorità regolatorja

1. L-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom id-dmirijiet li ġejjin:
 - (a) li jiffissaw jew japprovaw, b'konformità ma' kriterji trasparenti, tariffi ta' trasmissjoni regolata jew ta' distribuzzjoni jew il-metodologiji tagħhom;
 - (b) li jiżguraw il-konformità tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u distribuzzjoni, u, meta dan ikun relevanti, il-proprjetarji tas-sistema, kif ukoll kwalunkwe impriza tal-gass naturali, mal-obbligi tagħhom taħt din id-Direttiva u taħt leġiżlazzjoni relevanti oħra tal-Komunità, inkluż f'dak li jirrigwarda l-kwistjonijiet transkonfinali;
 - (c) li jikkooperaw dwar kwistjonijiet transkonfinali mal-awtorità jew l-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri kkonċernati u mal-Aġenzija;
 - (d) jikkonformaw ma', u jimplimentaw, kwalunkwe deċiżjoni legalment obligatorja relevanti tal-Aġenzija u tal-Kummissjoni;
 - (e) jirrapportaw kull sena lill-awtoritajiet relevanti tal-Istati Membri, lill-Aġenzija u lill-Kummissjoni dwar l-attività tagħhom u dwar il-qadi ta' dmirijiethom. Dan ir-rapport għandu jkopri l-passi kollha li ttiehdu u r-rizultati li nkisbu fir-rigward ta' kull wieħed mill-kompiti elenkati f'dan l-Artikolu;
 - (f) jiżguraw li ma jkunx hemm sussidji inkroċati bejn it-trasmissjoni, id-distribuzzjoni, il-ħżin, l-LNG u l-attivitajiet tal-forniment;

- (g) jissorveljaw il-pjanijiet ta' investment tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni, u jipprovdu fir-rapport annwali tagħhom valutazzjoni tal-pjan ta' investment tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni fir-rigward tal-konsistenza tiegħu mal-pjan għall-iżvilupp fil-Komunità kollha tan-network taht l-Artikolu 8(3)(b) tar-Regolament (KE) Nru.../2009⁺; evalwazzjoni ta' dan it-tip tista' tinkludi rakkomandazzjonijiet biex jiġu emendati dawn il-pjanijiet ta' investment;
- (h) jissorveljaw il-konformità u jivverifikaw il-prestazzjoni tal-imghoddi tar-regoli dwar is-sigurtà u l-affidabbiltà tan-network kif ukoll jistabilixxu jew japprovaw l-istandards u r-rekwiziti għall-kwalità tas-servizz ■ u tal-provvista u jagħtu kontribut għal dan flimkien ma' awtoritajiet kompetenti oħra;
- (i) jissorveljaw il-livell ta' trasparenza, inklużi l-prezzijiet bl-ingrossa, u jiżguraw il-konformità mal-obbligi ta' trasparenza min-naħa tal-impriżi tal-gass naturali;
- (j) jissorveljaw il-livell u l-effettività ta' ftuħ tas-suq u ta' kompetizzjoni fil-livelli tal-bejgħ bl-ingrossa u bl-imnut, inklużi l-iskambji tal-gass naturali, il-prezzijiet għall-klijenti domestiċi inklużi sistemi ta' hlas minn qabel, ir-rati għall-bdil, ir-rati ta' skonnessjoni, il-hlas u l-eżekuzzjoni ta' servizzi ta' manutenzjoni u lmenti ta' klijenti domestiċi, kif ukoll kwalunkwe distorsjoni jew restrizzjoni tal-kompetizzjoni, anke billi jipprovdu kull informazzjoni rilevanti, filwaqt li jgħaddu kwalunkwe każ rilevanti ■ lill-awtoritajiet kompetenti dwar il-kompetizzjoni;
- (k) jimmonitorjaw l-okkorrenza tal-prattiki kontrattwali restrittivi, inklużi l-klawżoli ta' esklussività li jistgħu jipprevjenu klijenti kbar mhux domestiċi milli jagħmlu kuntratt simultanju ma' aktar minn fornitur wiehed jew jillimitaw l-għażla tagħhom biex jagħmlu dan, u, fejn xieraq għandhom jinfurmaw lill-awtoritajiet nazzjonali tal-kompetizzjoni dwar Prattiki ta' dan it-tip;

⁺ ĠU: Daħhal in-numru *tar-Regolament li jinsab fid-dok. 3652/09.*

- (l) jirrispettaw il-libertà kuntrattwali fir-rigward ta' kuntratti ta' provvista interrompibbli kif ukoll fir-rigward ta' kuntratti fit-tul sakemm dawn ikunu kompatibbli mal-liġi Komunitarja u konformi mal-politika tal-Komunità;
- (m) jissorveljaw iż-żmien li jittiehed mill-operaturi ta' trasmissjoni u ta' distribuzzjoni biex isiru konnessjonijiet u tiswijiet;
- (n) tissorvelja u tirrevedi l-kundizzjonijiet ta' l-aċċess għall-ħżin, linepack u servizzi oħrajn anċillari kif previst fl-Artikolu 33. F'każ li r-reġim ta' aċċess għall-ħażna jiġi definit taħt l-Artikolu 33(3), dan il-kompitu għandu jinkludi l-modifika tat-tariffi;
- (o) jgħin biex jiġi żgurat, flimkien ma' awtoritajiet rilevanti oħra, li l-miżuri tal-protezzjoni tal-konsumatur, inklużi dawk stabbiliti fl-Anness I, huma effettivi u infurzati;
- (p) jipubblikaw rakkomandazzjonijiet, għall-anqas kull sena, dwar il-konformità tal-prezzijiet tal-provvista mal-Artikolu 3, u jgħadduhom lill-awtoritajiet dwar il-kompetizzjoni, fejn xieraq;
- (q) jiżguraw l-aċċess għad-data dwar il-konsum tal-klijent, il-forniment għal użu fakultattiv, ta' format armonizzat li jiftiehem faċilment fil-livell nazzjonali għad-data dwar il-konsum u l-aċċess pront għall-klijenti kollha għad-data ta' dan it-tip taħt il-punt (h) tal-Anness I;
- (r) jissorveljaw l-implimentazzjoni tar-regoli marbuta mar-rwoli u r-responsabbiltajiet tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni, tal-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni, il-fornituri u l-klijenti u ta' partijiet oħrajn fis-suq konformement mar-Regolament (KE) Nru.../2009+;

⁺ ĠU: Daħhal in-numru *tar-Regolament li jinsab f'id-dok. 3652/09.*

- (s) jissorveljaw l-applikazzjoni tajba tal-kriterji li jiddeterminaw jekk faċilità ta' hżin taqax taht l-Artikolu 33(3) jew (4); u
- (t) jissorveljaw l-implimentazzjoni ta' miżuri ta' salvagwardja kif imsemmi fl-Artikolu 46;
- (u) jikkontribwixxu għall-kompatibilità tal-proċessi għall-iskambju ta' data għall-aktar proċessi importanti tas-suq fuq livell reġjonali.

2. Meta Stat Membru jagħmel provvedimenti għal dan, id-dmirijiet ta' sorveljanza msemmija fil-paragrafu 1 jistgħu jitwettqu minn awtoritajiet oħra diversi mill-awtorità regolatorja. F'tali każ, l-informazzjoni li tirriżulta minn din is-sorveljanza għandha titqiegħed għad-dispożizzjoni tal-awtorità regolatorja kemm jista' jkun malajr.

Filwaqt li jzommu l-indipendenza tagħhom, mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi speċifiċi tagħhom stess u b'mod konsistenti mal-principji ta' regolamentazzjoni aħjar, l-awtoritajiet regolatorji għandhom, fejn ikun il-każ, jikkonsultaw mal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u, fejn ikun il-każ, jikkoperaw mill-qrib ma' awtoritajiet nazzjonali rilevanti oħra fit-twettiq tad-dmirijiet stabbiliti fil-paragrafu 1.

Kwalunkwe approvazzjoni mogħtija minn awtorità regolatorja jew mill-Aġenzija taht din id-Direttiva hija mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe użu futur debitament ġustifikat tas-setgħat tagħhom mill-awtoritajiet regolatorji taht dan l-Artikolu jew għal kwalunkwe penali imposta minn awtoritajiet rilevanti oħra jew mill-Kummissjoni.

3. Addizzjonalment għad-dmirijiet mogħtija lilhom taħt il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, meta operatur ta' sistema indipendenti jkun gie maħtur taħt l-Artikolu 14, l-awtoritajiet regolatorji għandhom:
- (a) jissorveljaw il-konformità tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u tal-operatur tas-sistema indipendenti mal-obbligi tagħhom taħt dan l-Artikolu, u jimponu penali għan-nuqqas ta' konformità taħt il-punt (d) tal-paragrafu 4;
 - (b) jissorveljaw ir-relazzjonijiet u l-komunikazzjonijiet bejn l-operatur tas-sistema indipendenti u l-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni sabiex tiġi żgurata l-konformità tal-operatur tas-sistema indipendenti mal-obbligi tiegħu, u b'mod partikolari għandhom japprovaw kuntratti u jaġixxu bhala l-awtorità għar-risoluzzjoni ta' disputi bejn l-operatur tas-sistema indipendenti u l-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni fir-rigward ta' kwalunkwe lment imressaq minn kwalunkwe wieħed minnhom taħt il-*paragrafu 11*;
 - (c) mingħajr preġudizzju għall-proċedura taħt l-Artikolu 14(2)(c), għall-ewwel pjan ta' għaxar snin għall-iżvilupp tan-network, japprovaw l-ippjanar tal-investimenti u l-pjan pluriennali għall-iżvilupp tan-network preżentati fuq bażi annwali mill-operatur tas-sistema indipendenti;
 - (d) jiżguraw li t-tariffi tal-aċċess għan-network miġbura minn operaturi tas-sistema indipendenti jkunu jinkludu remunerazzjoni għall-proprjetarju jew proprjetarji tan-network li jipprevedu remunerazzjoni adegwata tal-użu tal-assi tan-network u ta' kwalunkwe investiment ġdid fihom, sakemm ikunu magħmula ekonomikament u b'mod effiċjenti; u
 - (e) ikollhom s-setgħat li jwettqu ispezzjonijiet, inklużi uħud mhux imħabbra fil-bini tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u tal-operatur tas-sistema indipendenti.

4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet regolatorji jingħatawllhom is-setgħat li jippermettulhom iwettqu l-kompiti msemmija fil-paragrafi 1, 3 u 6 b' mod effiċjenti u mingħajr dewmien. Għal dan il-għan, l-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom għall-anqas dawn is-setgħat:
- (a) li jimponu deċiżjonijiet obligatorji fuq l-imprizi tal-gass naturali;
 - (b) li jwettqu investigazzjonijiet fil-funzjonament tas-swieq tal-gass, u li jiddeċiedu u jimponu kwalunkwe miżura neċessarja u proporzjonata għall-promozzjoni ta' kompetizzjoni effettiva u tiżgura l-funzjonament tajjeb tas-suq. Fejn ikun opportun, l-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom ukoll is-setgħa li jikkoperaw mal-awtorità nazzjonali tal-kompetizzjoni u r-regolaturi tas-suq finanzjarju jew mal-Kummissjoni fit-tweġiq ta' investigazzjoni relatata mal-liġi tal-kompetizzjoni;
 - (c) li jitolbu għal kwalunkwe informazzjoni mill-imprizi tal-gass naturali li tkun rilevanti għall-qadi tad-dmirijiet tagħhom, inkluża l-gustifikazzjoni għal kwalunkwe rifjut li jingħata aċċess għal partijiet terzi, u kwalunkwe informazzjoni dwar miżuri meħtieġa għat-tishih tan-netwerk;
 - (d) li jimponu penali effettivi, proporzjonati u dissważivi fuq imprizi tal-gass naturali li ma jikkonformawx mal-obbligi tagħhom taht din id-Direttiva jew kwalunkwe deċiżjoni rilevanti legalment obligatorja tal-awtoritajiet regolatorji jew tal-Aġenzija, jew li jipproponu lil qorti kompetenti li timponi dawn is-sanzjonijiet. Dan għandu jinkludi s-setgħa li jimponu, jew li jipproponu l-impożizzjoni ta' penali sa 10 % tal-fatturat annwali tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fuq l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sa 10% tat-turnover annwali tal-impriza integrata vertikalment fuq l-impriza integrata vertikalment, fejn ikun il-każ, għal non-konformità mal-obbligi rispettivi tagħhom taht din id-Direttiva; u

- (e) drittijiet xierqa ta' investigazzjonijiet u setgħat rilevanti ta' istruzzjonijiet għar-risoluzzjoni ta' tilwim taħt il-paragrafi 11 u 12.
5. Addizzjonalment għad-dmirijiet mogħtija u s-setgħat konferiti lilhom taħt il-paragrafi 1 u 4 ta' dan l-Artikolu, meta operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jkun inħatar taħt il-Kapitolu V, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jingħataw għall-anqas id-dmirijiet u s-setgħat li ġejjin:
- (a) li jimponu penali taħt il-punt (d) tal-paragrafu 4 għal kondotta diskriminatorja favur l-impriza integrata vertikalment;
- (b) jissorveljaw il-komunikazzjonijiet bejn l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u l-impriza integrata vertikalment sabiex tkun żgurata l-konformità tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mal-obbligi tiegħu;
- (c) jaġixxu bħala awtoritajiet għar-risoluzzjoni ta' dispuți bejn l-impriza integrata vertikalment u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fir-rigward ta' kull ilment preżentat taħt il-paragrafu 11;
- (d) jissorveljaw ir-relazzjonijiet kummerċjali u finanzjarji inkluż is-self bejn l-impriza integrata vertikalment u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni;
- (e) japprovaw kull relazzjoni kummerċjali u finanzjarja bejn l-impriza integrata vertikalment u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni bil-kondizzjoni li dawn jikkonformaw mal-kondizzjonijiet tas-suq;

- (f) jesigü gustifikazzjoni mill-impriza integrata vertikament meta jigu notifikati mill-uffiċjal għall-konformità taht l-Artikolu 21(4). Din il-gustifikazzjoni għandha tinkludi partikolarment l-evidenza li ma sehhet ebda kondotta diskriminatorja għall-vantaġġ tal-impriza integrata vertikament;
 - (g) iwettqu ispezzjonijiet, inkluzi dawk mhux imħabbra, fuq il-post tal-impriza integrata vertikament u tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni; u
 - (h) jassenjaw il-kompiti kollha jew dawk speċifiċi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni lil operatur tas-sistema indipendenti mahtur taht l-Artikolu 14 f'każ ta' ksur persistenti mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni tal-obbligi tiegħu taht din id-Direttiva, partikolarment fil-każ ta' kondotta diskriminatroja ripetuta għall-benefiċċju tal-impriza integrata vertikament.
6. L-awtoritajiet regolatorji għandhom ikunu responsabbli biex jistipulaw jew japprovaw biżżejjed qabel id-dhul fis-sehħ tagħhom, mill-inqas il-metodoloġiji użati għall-kalkolu jew l-istabbiliment tat-termini u l-kondizzjonijiet għal:
- (a) il-konnessjoni u l-aċċess għan-networks nazzjonali, inkluzi tariffi tat-trasmissjoni u tad-distribuzzjoni, u pattijiet, kondizzjonijiet u tariffi għall-aċċess għall-faċilitajiet LNG. Dawk it-tariffi, jew metodoloġiji għandhom jippermettu l-investimenti meħtieġa fin-networks u faċilitajiet LNG li jsiru b'mod li jippermetti lil dawn l-investimenti li jaċċertaw il-vijabbiltà tan-networks u tal-faċilitajiet LNG;
 - (b) il-forniment ta' servizzi ta' bilanċjar li għandhom jitwettqu bl-iktar mod ekonomiku possibbli u jipprovdi incentivi xierqa għall-utenti tan-network biex jibbilanċjaw il-l-għoti u t-tehid tagħhom. Is-servizzi ta' bilanċjar għandhom ikunu pprovvuti b'mod ġust u mhux diskriminatorju u jkunu bbażati fuq kriterji oġġettivi; u

- (c) l-aċċess għal infrastrutturi transkonfinali, inklużi l-proċeduri għall-allokazzjoni tal-ġestjoni tal-kapaċità u tal-kongestjoni.
7. Il-metodoloġiji jew it-pattijiet u l-kundizzjonijiet imsemmijin fil-paragraafu 6 għandhom ikunu ppubblikati.
 8. Meta jkunu qed jistipulaw jew japprovaw it-tariffi jew il-metodoloġiji u s-servizzi tal-ibbilanċjar, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jiżguraw li l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u ta' distribuzzjoni jingħataw inċentiva adatta, kemm fil-perijodu qasir kif ukoll għal fit-tul, biex iżidu l-effiċjenzi, irawmu l-integrazzjoni tas-suq u s-sigurtà tal-provvista u jappoġġjaw l-attivitajiet ta' riċerka relatati.
 9. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jissorveljaw il-ġestjoni tal-kongestjoni tan-networks nazzjonali tat-trasmissjoni tal-gass inklużi l-interkonnnetturi, kif ukoll l-implimentazzjoni tar-regoli dwar il-ġestjoni tal-kongestjoni. Għal dak il-għan, l-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni jew l-operaturi tas-suq għandhom iressqu r-regoli tagħhom dwar il-ġestjoni tal-kongestjoni, inkluża l-allokazzjoni tal-kapaċità, quddiem l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jistgħu jitolbu emendi għal dawn ir-regoli.
 10. L-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom l-awtorità li jesigu li l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u ta' distribuzzjoni, tal-ħżin, tal-LNG, jekk hekk ikun meħtieġ, jimmodifikaw it-termini u l-kondizzjonijiet, inklużi t-tariffi u l-metodoloġiji msemmija f'dan l-Artikolu, biex jiżguraw li jkunu proporzjonati u applikati b'mod mhux diskriminatorju. F'każ li r-regim ta' aċċess għall-ħażna jiġi definit taħt l-Artikolu 33(3), dan il-kompitu għandu jinkludi l-modifika tat-tariffi. Fil-każ ta' dewmien fl-iffissar ta' tariffi ta' trasmissjoni u distribuzzjoni, l-awtoritajiet regolatorji għandu jkollhom is-setgħa li jiffissaw jew japprovaw tariffi jew metodoloġiji proviżorji ta' trasmissjoni u distribuzzjoni u jiddeċiedu dwar il-miżuri ta' kumpens xieraq jekk it-tariffi jew metodoloġiji finali jiddevjaw minn dawn it-tariffi jew metodoloġiji provviżorji.

11. Kwalunkwe parti li jkollha lment kontra operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, ħzin, LNG jew distribuzzjoni fir-rigward tal-obbligi tal-operatur taħt din id-Direttiva imsemmija tista' tirrifera l-ilment lill-awtoritajiet regolatorji li, waqt li jaġixxu bhala l-awtoritajiet għar-riżoluzzjoni tad-disputi, għandhom jaġtu deċiżjoni fi żmien xahrejn wara li jkunu rċevew l-ilment. Dan il-perijodu jista' jiġi estiż b'xahrejn fejn tintalab aktar informazzjoni mill-awtoritajiet regolatorji. Dan il-perijodu jista' jiġi estiż bil-ftehim tal-persuna li tkun għamlet l-ilment. Id-deċiżjoni tal-awtorita' regolatorja għandha jkollha effett obligatorju kemm-il darba u sakemm tiġi rrevokata b'appell.
12. Kwalunkwe parti li tintlaqat u li jkollha d-dritt li tressaq ilment dwar deċiżjoni fuq metodoloġiji mehuda konformement ma' dan l-Artikolu jew, fejn l-awtoritajiet regolatorji jkollhom l-obbligu li jikkonsultaw dwar it-tariffi jew il-metodoloġiji proposti, tista', minn għall-anqas fi żmien xahrejn, jew f'perijodu iqsar kif deċiż mill-Istati Membri, wara l-pubblikazzjoni tad-deċiżjoni jew il-proposta għad-deċiżjoni, tressaq ilment għar-reviżjoni. Tali lment m'għandux ikollu effett sospensiv.
13. L-Istati Membri għandhom joħolqu mekkaniżmi xieraq u effiċjenti għar-regolament, kontroll u trasparenza sabiex jiġi evitat abbuż ta' pożizzjoni dominanti, b'mod partikolari bi żvantagġ għall-konsumaturi, u kwalunkwe aġir predatorju. Dawn il-mekkanizmi għandhom jieħdu kont tad-dispożizzjonijiet tat-Trattat, u b'mod partikolari l-Artikolu 82 tiegħu.
14. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw li jittieħdu l-passi adegwati, inklużi azzjoni amministrativa jew proċeduri kriminali b'mod konformi mal-liġi nazzjonali tagħhom, kontra l-persuni naturali jew legali responsabbli fejn ir-regoli tal-kunfidenzjalità imposti minn din id-Direttiva ma jkunux ġew rispettati.

15. L-ilmenti msemmija fil-paragrafi 11 u 12 għandhom ikunu bla ħsara għall-eżerċitu tad-drittijiet tal-appell taħt il-liġi Komunitarja u/jew il-liġi nazzjonali.
16. Id-Deciżjonijiet ta' l-awtoritajiet regolatorji għandhom ikunu motivati b'mod sħiħ u ġustifikati sabiex jippermettu reviżjoni ġudizzjarja. Id-deciżjonijiet għandhom ikunu disponibbli għall-pubbliku filwaqt li jippreservaw il-kunfidenzjalità tal-informazzjoni kummerċjalment sensittiva.
17. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jeżistu mekkaniżmi adegwati fuq livell nazzjonali li bihom parti affettwata minn deciżjoni ta' awtorità regolatorja jkollha d-dritt għall-appell lil entità indipendenti mill-partijiet involuti u ta' kwalunkwe gvern.

Artikolu 42

Regim regolatorju għal kwistjonijiet transkonfinali

1. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jikkoperaw mill-qrib u jikkonsultaw ma' xulxin, u għandhom jipprovdu lil xulxin u lill-Aġenzija bi kwalunkwe informazzjoni meħtieġa għat-tweqqi tal-kompiti tagħhom taħt id-Direttiva. Fir-rigward tal-informazzjoni skambjata, l-awtorità li tirċievi għandha tiżgura l-istess livell ta' kunfidenzjalità bħal dak rikjest mill-awtorità li tibgħat l-informazzjoni.

2. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jikkoperaw mill-inqas fuq livell reġjonali biex :
 - (a) irawmu l-ħolqien ta' arrangamenti operattivi sabiex tkun possibbli l-aħjar ġestjoni tan-netwerk, jiġu promossi skambji tal-gass kongunti u l-allokkazzjoni ta' kapaċità transkonfini, u sabiex ikun possibbli livell xieraq ta' kapaċità ta' interkonnnessjoni, inkluż permezz ta' interkonnnessjonijiet godda, fir-regjun u bejn ir-regjuni sabiex jithalla lok għall-iżvilupp ta' kompetizzjoni effettiva u titjib tas-sigurtà tal-provvista bla ma ssir diskriminazzjoni bejn l-imprizi tal-forniment fl-Istati Membri differenti;
 - (b) jikkoordinaw l-iżvilupp tal-kodiċijiet kollha tan-netwerk għall-operaturi rilevanti tas-sistema ta' trażmissjoni u atturi oħra fis-suq; u
 - (c) jikkoordinaw l-iżvilupp tar-regoli li jirregolaw l-immaniġġjar tal-kongestjoni;
3. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandu jkollhom id-dritt jidhlu f'arrangamenti koperattivi ma' xulxin biex jipromwovu l-koperazzjoni regolatorja.
4. L-awtoritajiet imsemmija fil-paragrafu 2 għandhom jitwettqu, fejn ikun il-każ, f'konsultazzjoni mill-qrib ma' awtoritajiet nazzjonali rilevanti oħra u mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi speċifiċi tagħhom.
5. Il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida dwar il-limitu tal-kompiti tal-awtoritajiet regolatorji biex jikkoperaw flimkien u mal-Aġenzija. Dawk il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 51(3).

Artikolu 43

Konformità mal-Linji gwida

1. Kwalunkwe awtorità regolatorja u l-Kummissjoni jistgħu jitolbu l-opinjoni tal-Aġenzija dwar il-konformità ta' deċiżjoni meħuda minn awtorità regolatorja mal-Linji gwida msemmija f'din id-Direttiva jew fir-Regolament (KE) Nru.../2009+.
2. L-Aġenzija għandha tagħti l-opinjoni tagħha lill-awtorità regolatorja li tkun talbitha jew lill-Kummissjoni, rispettivament, u lill-awtorità regolatorja li tkun ħadet id-deċiżjoni konċernata fi żmien tliet xhur mid-data tar-riċezzjoni tat-talba.
3. Meta l-awtorità regolatorja li tkun ħadet deċiżjoni ma tikkonformax mal-opinjoni tal-Aġenzija fi żmien erba' xhur mid-data tal-irċevuta ta' dik l-opinjoni, l-Aġenzija għandha tgħarraf lill-Kummissjoni b' dan.
4. Kwalunkwe awtorità regolatorja tista' tinforma lill-Kummissjoni fejn tqis li deċiżjoni rilevanti għall-kummerċ transkonfini meħuda minn awtorità regolatorja ma tikkonformax mal-Linji gwida msemmija f'din id-Direttiva jew fir-Regolament (KE) Nru.../2009 + fi żmien xahrejn mid-data ta' dik id-deċiżjoni.

⁺ ĠU: Daħhal in-numru *tar-Regolament li jinsab f'id-dok. 3652/09.*

5. Meta l-Kummissjoni, fi żmien xahrejn minn meta tkun ġiet infurmata mill-Agenzija taħt il-paragrafu 3 jew minn awtorità regolatorja taħt il-paragrafu 4, u fuq l-inzjattiva tagħha stess fi żmien tliet xhur mid-data tad-deċiżjoni, issib li d-deċiżjoni ta' awtorità regolatorja tqajjem dubji serji dwar il-kompatibbiltà tagħha mal-Linji gwida msemmija f'din id-Direttiva jew fir-Regolament (KE) Nru.../2009+, il-Kummissjoni tista' tiddeċiedi li teżamina l-każ aktar. F'każ bħal dan, hija għandha tistieden lill-awtorità regolatorja u lill-partijiet għall-proċedimenti quddiem l-awtorità regolatorja biex jagħmlu osservazzjonijiet.
6. Meta l-Kummissjoni tkun iddeċidiet li teżamina l-każ aktar, hija għandha, fi żmien mhux aktar minn erba' xhur mid-data ta' tali deċiżjoni, tagħti deċiżjoni finali:
 - (a) li ma tqajjimx oġġezzjonijiet kontra d-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja; jew
 - (b) li tesigi li l-awtorità regolatorja konċernata tirtira d-deċiżjoni tagħha jekk tqis li ma kienx hemm konformità mal-Linji gwida.
7. Meta l-Kummissjoni ma tkunx ħadet deċiżjoni biex teżamina l-każ aktar jew deċiżjoni finali fil-limiti ta' żmien stabbiliti fil-paragrafi 5 u 6 rispettivament, għandu jitqies li ma qajmitx oġġezzjonijiet kontra d-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja.
8. L-awtorità regolatorja għandha tikkonforma mad-deċiżjoni tal-Kummissjoni biex tirtira d-deċiżjoni tagħha fi żmien perijodu ta' xahrejn u għandha tinforma lill-Kummissjoni b'dan.

9. Il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida li jistipulaw id-dettalji tal-proċedura li għandha tiġi segwita mill-awtoritajiet regolatorji, l-Aġenzija u l-Kummissjoni fir-rigward tal-konformità ta' deċiżjonijiet meħudin mill-awtoritajiet regolatorji mal-Linji gwida msemmijin f'dan l-Artikolu. Dawk il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 51(3).

Artikolu 44

Żamma ta' rekords

1. L-Istati Membri għandhom jesigū li l-impriżi tal-forniment iżommu għad-dispożizzjoni tal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali, inkluża l-awtorità regolatorja, l-awtoritajiet nazzjonali tal-kompetizzjoni u l-Kummissjoni, għat-twettiq tal-kompiti tagħhom, għal għall-anqas ħames snin, id-data rilevanti relatata mat-transazzjonijiet kollha fil-forniment tal-gass u d-derivattivi tal-gass ma' klijenti bl-ingrossa u operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni kif ukoll l-operaturi tal-ħżin u tal-LNG.
2. Id-data għandha tinkludi d-dettalji dwar karatteristiċi tat-transazzjonijiet rilevanti, bħad-dewmien, it-twassil u r-regoli ta ħlas, il-kwantità, id-dati u l-ħinijiet ta' eżekuzzjoni u l-prezzijiet tat-transazzjoni, u l-mezzi għall-identifikazzjoni tal-klijent bl-ingrossa konċernat, kif ukoll dettalji speċifiċi dwar il-kuntratti kollha miftuħin fil-kuntratti tal-forniment tal-gass u tad-derivattivi tal-gass.
3. L-awtoritajiet regolatorji jistgħu jiddeċiedu li jagħmlu disponibbli lill-parteciċipanti fis-suq l-elementi ta' din l-informazzjoni, sakemm ma tiġix rilaxxata xi informazzjoni li tkun kummerċjalment sensittiva dwar atturi individwali fis-suq jew dwar transazzjonijiet individwali. Dan il-paragrafu m'għandux japplika għal informazzjoni dwar strumenti finanzjarji li jaqgħu fl-ambitu tad-Direttiva 2004/39/KE.

4. Sabiex tiġi żgurata l-applikazzjoni uniformi ta' dan l-Artikolu, il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida li jiddefinixxu l-metodu u l-arranġamenti għaż-żamma tar-registri kif ukoll il-forma u l-kontenut tad-data li għandha tinzamm. Dawk il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 51(3).
5. Fir-rigward tat-transazzjonijiet fid-derivattivi tal-gass ta' imprezi ta' forniment ma' klijenti bl-ingrossa u ma' operaturi ta' sistemi tat-trasmissjoni kif ukoll operaturi tal-ħżin u tal-LNG, dan l-Artikolu japplika biss biss ladarba l-Kummissjoni tkun adottat il-Linji gwida msemmija fil-paragrafu 4.
6. Id-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu m'għandhomx johlqu obbligi addizzjonali lejn l-awtoritajiet imsemmija fil-paragrafu 1 għall-entitajiet li jaqgħu fl-ambitu tad-Direttiva 2004/39/KE.
7. Fil-każ li l-awtoritajiet imsemmija fil-paragrafu 1 jeħtieġu aċċess għad-data miżmuma mill-entitajiet li jaqgħu fl-ambitu tad-Direttiva 2004/39/KE, l-awtoritajiet responsabbli taħt dik id-Direttiva għandhom jipprovdu dawk l-awtoritajiet bid-data meħtieġa.

KAPITOLU IX

Swieq ta' bejgh bl-imnut

Artikolu 45

Swieq ta' bejgh bl-imnut

Sabiex tiġi ffaċilitata l-emergenza ta' swieq ta' bejgh bl-imnut li jkunu trasparenti u li jaħdmu tajjeb fil-Komunità, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li r-rwoli u r-responsabbiltajiet tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni, l-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni, l-imprizi ta' forniment u l-klijenti u jekk meħtieġ parteċipanti oħra tas-suq ikunu definiti fir-rigward ta' arranġamenti kuntrattwali, impenji bejn il-konsumatur, skambju ta' data u regoli ta' riżoluzzjoni, pussess ta' data u responsabbiltà għall-metraġġ.

Dawn ir-regoli għandhom ikunu disponibbli għall-pubbliku, għandhom jitfasslu bl-għan li jiffaċilitaw l-aċċess tal-konsumaturi u l-fornituri għan-networks u għandhom ikunu suġġetti għal reviżjoni mill-awtoritajiet regolatorji jew awtoritajiet nazzjonali rilevanti oħrajn.

KAPITOLU X

Dispożizzjonijiet finali

Artikolu 46

Miżuri ta' salvagwardja

1. Fil-każ ta' krizi f'daqqa fis-suq tal-enerġija jew fejn is-sigurtà fizika jew is-sigurtà tal-persuni, tal-apparat jew tal-istallazzjonijiet jew tal-integrità tas-sistema jiġu mhedda, l-Istat Membru jista' temporanjament jiehu s-salvagwadji meħtieġa.

2. Dawn il-miżuri għandhom jikkawżaw l-inqas disturb possibbli għall-funzjonament tas-suq intern u m'għandux ikollhom skop usa' milli strettament meħtieġ biex id-diffikultajiet imprevisti li jkunu qamu jiġu rimedjati.
3. L-Istat Membru in kwistjoni għandu mingħajr dewmien jinnotifika dawn il-miżuri lill-Istati Membri l-oħrajn u lill-Kummissjoni, li tista' tiddeċiedi li l-Istat Membru in kwistjoni għandu jemenda jew iħassar dawn il-miżuri, sa fejn għandhom effett ta' distorsjoni tal-kompetizzjoni u jaffettwaw b'mod avvers il-Kummerċ f'tali mod li ma jaqbilx mal-interess komuni.

Artikolu 47

Kundizzjonijiet indaqs

1. Il-miżuri li l-Istati Membri għandhom il-possibbiltà li jieħdu taħt din id-Direttiva sabiex jiżguraw kondizzjonijiet ugwali għandhom ikunu kompatibbli mat-Trattat KE, speċjalment mal-Artikolu 30 tiegħu, u mal-liġi Komunitarja.
2. Il-miżuri msemmija fil-paragrafu 1 għandhom ikunu proporzjonati, non-diskriminatorji u trasparenti. Dawn il-miżuri jistgħu jiġu implimentati biss wara n-notifika u l-approvazzjoni tal-Kummissjoni.
3. Il-Kummissjoni għandha taġixxi fuq in-notifika msemmija fil-paragrafu 2 fi zmien xahrejn mir-riċevuta ta' din in-notifika. Dak il-perijodu għandu jibda l-għada tar-riċevuta tal-informazzjoni shiha. Jekk il-Kummissjoni ma tkunx aġixxiet f'dan il-perijodu ta' zmien, il-Kummissjoni għandha titqies li mhijiex toġġezzjona għall-miżuri notifikati.

Artikolu 48

Derogi rigward rabtiet "take-or-pay"

1. Jekk impriża tal-gass naturali tiltaqa' ma', jew tikkunsidra li ser tiltaqa' ma', diffikultajiet serji ekonomiċi u finanzjarji minħabba r-rabtiet "take-or-pay" aċċettata f'kuntratt tax-xiri tal-gass wieħed jew aktar, tista' tintbagħat applikazzjoni għal deroga temporanja mill-*Artikolu 32* lill-Istat Membru in kwistjoni jew lill-awtorità kompetenti nominata. L-applikazzjonijiet għandhom, abbażi tal-għażla tal-Istati Membri, jiġu ppreżentati fuq każ individwali jew qabel jew wara ċ-ċaħda tal-aċċess għas-sistema. L-Istati Membri jistgħu wkoll jagħtu lill-impriża tal-gass naturali l-għażla li tippreżenta applikazzjoni jew qabel jew wara ċ-ċaħda tal-aċċess għas-sistema. Fejn impriża tal-gass naturali tkun irrifjutat l-aċċess, l-applikazzjoni għandha tiġi ppreżentata mingħajr dewmien. L-applikazzjonijiet għandhom jiġu akkumpanjati bl-informazzjoni kollha rilevanti dwar in-natura u l-estent tal-problema u dwar l-isforzi magħmula mill-impriża tal-gass naturali biex issolvi l-problemi.

Jekk mhumiex disponibbli soluzzjonijiet alternattivi, filwaqt li jiġu meqjusa d-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 3, l-Istat Membru jew l-awtorità kompetenti nnominata jistgħu jiddeċiedu li jagħtu deroga.

2. L-Istat Membru, jew l-awtorità kompetenti nominanta, għandhom javżaw lill-Kummissjoni mingħajr dewmien dwar id-deċiżjoni li jagħtu deroga, flimkien mal-informazzjoni kollha rilevanti rigward id-deroga. Din l-inforazzjoni tista' tingħata lill-Kummissjoni fil-forma aggregata, li tippermetti lill-Kummissjoni li tilhaq deċiżjoni fuq bażi tajba. Fi żmien tmien ġimgħat minn meta tirċievi din in-notifika, il-Kummissjoni tista' titlob li l-Istat Membru jew l-awtorità kompetenti nnominata in kwistjoni temenda jew tirtira d-deċiżjoni li tagħti deroga.

Jekk l-Istat Membru jew l-awtorità kompetenti nnominata in kwistjoni ma tikkonformax ma' din it-talba fi żmien erba' ġimgħat, għandha tittiehed deċiżjoni finali malajr konformement mal-proċedura konsultattiva msemmija fl-*Artikolu 51(2)*.

Il-Kummissjoni għandha tippreżerva l-kunfidenzjalità ta' informazzjoni sensitiva kummerċjalment.

3. Meta tittiehed deċiżjoni fuq id-derogi msemmija fil-paragrafu 1, l-Istat Membru jew l-awtorità kompetenti nominata in kwistjoni, u l-Kummissjoni għandhom iqisu, b'mod partikolari, il-kriterji li ġejjin:
- (a) l-għan li jinkiseb suq tal-gass kompetittiv;
 - (b) il-htieġa li jintlaħqu obligazzjonijiet tas-servizz pubbliku u li tiġi aċċertata s-sigurtà tal-fornitura;
 - (c) il-pożizzjoni ta' imprizi tal-gass naturali fis-suq tal-gass u l-istat attwali tal-kompetizzjoni f'dan is-suq;
 - (d) is-serjetà tad-diffikultajiet ekonomiċi u finanzjarji li jiffaċċjaw l-imprizi tal-gass naturali u l-imprizi tat-trasmissjoni jew il-klijenti eligibbli;
 - (e) id-dati tal-firma u t-termini tal-appalt jew appalti in kwistjoni, inkluż l-estent sa fejn jippermettu għal tibdil fis-suq;
 - (f) l-isforzi li saru biex tinsab soluzzjoni għall-problema;
 - (g) l-estent sa fejn, meta jiġu aċċettati r-rabtiet "take-or-pay" in kwistjoni, l-impriża setgħet raġonevolment ipprevediet, filwaqt li qieset id-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva, li x'aktarx iqumu diffikultajiet serji;
 - (h) il-livell tal-konnessjoni tas-sistema ma' sistemi oħrajn u l-grad ta' interoperabilità ta' dawn is-sistemi; u

- (i) l-effetti li jkollha l-ghotja ta' deroga fuq l-applikazzjoni korretta tad-Direttiva rigward il-funzjonament bla xkiel tas-suq intern tal-gass naturali.

Deciżjoni fuq talba għal deroga li tirrigwarda kuntratti tat-tip hu jew hallas konklużi qabel...^{*} m'għandhiex twassal għal sitwazzjoni li fiha huwa impossibbli li jinstabu sorsi alternattivi ekonomikament vijabbli. Diffikultajiet serji għandhom f'kull każ jitqiesu bħala li ma jeżistux meta l-bejgħ ta' gass naturali ma jaqax taħt il-livell ta' garanziji minimi kontenuti f'kuntratti hu jew hallas ta' xiri ta' gass jew sa fejn il-kuntratt hu jew hallas relevanti ta' xiri ta' gass jista' jiġi adattat jew kemm l-impriza ta' gass naturali għandha hila li ssib sorsi alternattivi.

4. L-imprizi tal-gass naturali li ma nghatawx deroga msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu m'għandhomx jirrifjutaw, jew għandhom jieqfu milli jirrifjutaw, aċċess għas-sistema minhabba rabtiet "take-or-pay" aċċettati f'appalti tax-xiri tal-gass. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw konformità mad-dispożizzjonijiet tal-*Artikoli 32 sa 44*.
5. Kwalunkwe deroga mogħtija taħt id-dispożizzjonijiet hawn fuq għandha tkun debitament sostanzjata. Il-Kummissjoni għandha tippubblika d-deciżjoni fil-*Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.
6. Il-Kummissjoni għandha, fi żmien...^{**}, jissottomettu rapport ta' reviżjoni dwar l-esperjenza akkwistata mill-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu, sabiex il-Parlament Ewropew u l-Kunsill ikunu jistgħu jikkunsidraw il-htieġa li jaġġustawh maż-żmien.

* ĠU: Daħhal id-data tad-dhul fis-seħh tad-Direttiva 2003/55/KE.

** ĠU: *Daħhal id-data*: hames snin mid-dhul fis-seħh tad-Direttiva 2003/55/KE.

Artikolu 49

Swieq emergenti u izolati

1. L-Istati Membri mhux direttament imqabnda mas-sistema interkonnessa ta' ebda Stat Membru ieħor u li għandhom biss provditur ewlieni barrani wieħed biss jistgħu jidderogaw mill-*Artikoli 4, 9, 37 u/jew 38* ta' din id-Direttiva. Impriża tal-fornitura li għandha sehem tas-suq ta' aktar minn 75% għandha titqies li tkun provditur ewlieni. Kull deroga bħal din għandha tiskadi awtomatikament mill-mument meta għall-inqas wieħed mill-kondizzjonijiet msemmij ma tibqax tapplika. Kwalunkwe deroga bħal din għandha tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni.

Ċipru jista' jidderoga mill- *Artikoli 4, 9, 37 u/jew 38*. Din id-deroga għandha tiskadi mill-mument li Ċipru ma jikkwalifikax bħala suq izolati.

L-*Artikoli 4, 9, 37 u/jew 38* m'għandhomx japplikaw għall-Estonja, il-Latvja, u/jew il-Finlandja sakemm kwalunkwe wieħed minn dawn l-Istati Membri huwa konness direttament mas-sistema interkonnessa ta' kwalunkwe Stat Membru ieħor minbarra l-Estonja, il-Latvja, il-Litwanja u l-Finlandja. Dan is-subparagrafu huwa mingħajr preġudizzju għal kull derogazzjoni taħt l-ewwel sub-paragrafu ta' dan il-paragrafu.

2. Stat Membru li jikkwalifika bħala suq emergenti, li minhabba l-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva jesperjenza problemi sostanzjali jista' jidderoga mill-*Artikoli 4 u 9, mill-Artikolu 13 (1) u (3), mill-Artikoli 14 u 24, mill-Artikolu 25(5), mill-Artikoli 26, 31 u 32, mill-Artikolu 37(1) u/jew mill-Artikolu 38*. Din id-deroga għandha tiskadi awtomatikament mill-mument meta l-Istat Membru ma jibqax jikkwalifika bħala suq emergenti. Kwalunkwe deroga bħal din għandha tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni.

Ċipru jista' jidderoga mill-*Artikoli 4 u 9, mill-Artikolu 13(1) u (3), mill-Artikoli 14 u 24, mill-Artikolu 25(5), mill-Artikoli 26, 31 u 32, mill-Artikolu 37(1) u/jew mill-Artikolu 38*. Din id-deroga għandha tiskadi mill-mument li Ċipru ma jikkwalifikax bħala suq emergenti.

3. Fid-data meta tiskadi d-deroga msemija fl-ewwel subparagrafu tal-paragrafu 2, id-definizzjoni ta' klijenti eligibbli għandha tirriżulta fi ftuħ tas-suq ugwali għall-inqas għal 33% tat-total tal-konsum tal-gass annwali fis-suq nazzjonali tal-gass. Sentejn wara dan, għandu japplika l-*Artikolu 37(1)(b)*, u tliet snin wara, l-*Artikolu 37(1)(c)*. Sa meta jsir applikabbli l-*Artikolu 37(1)(b)*, l-Istat Membru msemmi fil-paragrafu 2 ta' dan l-*Artikolu* jista' jiddeċiedi li ma japplikax l-*Artikolu 32* sa fejn għandhom x'jaqsmu s-servizzi anċillari u hażna temporanja għall-proċess tal-gassifikazzjoni mill-ġdid u l-konsenja sussegwenti tiegħu lis-sistema tat-trasmissjoni.
4. Fejn l-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva x'aktarx tikkawża problemi sostanzjali f'żona geografika limitata ta' Stat Membru, b'mod partikolari rigward l-iżvilupp ta' infrastrutturi tat-trasmissjoni u tad-distribuzzjoni maġġuri, u bl-iskop tal-inkoraġġiment tal-investimenti, l-Istat Membru jista' japplika lill-Kummissjoni għal deroga temporanja mill-*Artikoli 4 u 9*, mill-*Artikolu 13(1) u (3)*, mill-*Artikolu 14*, mill-*Artikolu 24*, mill-*Artikolu 25(5)*, mill-*Artikoli 26, 31 u 32*, mill-*Artikolu 37(1)* u/jew mill-*Artikolu 38* għall-iżviluppi f'din iż-żona.
5. Il-Kummissjoni tista' tagħti d-deroga msemija fil-paragrafu 4, filwaqt li tqis, b'mod partikolari, il-kriterji li ġejjin:
 - il-bżonn għall-investimenti fl-infrastruttura, li ma jkunux ekonomiċi sabiex wieħed jaħdem f'ambjent ta' suq kommpettiv,
 - il-livell u l-prospetti ta' hlas lura meħtieġa ta' investimenti,
 - id-daqs u l-maturità tas-sistema ta' gass fiz-żona konċernata,
 - il-prospetti għas-suq tal-gass in kwistjoni,
 - id-daqs geografiku u l-karatteristiċi taż-żona jew reġjun in kwistjoni, u l-fatturi soċjo-ekonomiċi u demografiċi.

Għall-infrastruttura tal-gass għajr infrastruttura tad-distribuzzjoni, tista' tingħata deroga biss jekk ma tkun giet stabbilita ebda infrastruttura tal-gass f'din iż-żona, jew ilha stabbilita hemm għal inqas minn 10 snin. Id-deroga temporanja ma tistax teċċedi 10 snin miż-żmien meta l-gass l-ewwel gie provdut f'dik iż-żona.

Għall-infrastruttura tad-distribuzzjoni tista' tingħata deroga għal perijodu ta' żmien li ma jistax jeċċedi 20 sena għall-infrastruttura tad-distribuzzjoni miż-żmien meta l-gass l-ewwel gie provdut mill-imsemmijainfrastruttura fiż-żona.

6. L-Artikolu 9 m'għandux japplika għal Ċipru, il-Lussemburgu u/jew Malta.
7. Il-Kummissjoni għandha tinforma lill-Istati Membri dwar applikazzjonijiet li jkunu saru taħt il-paragrafu 4 qabel ma tiehu deċiżjoni taħt il-paragrafu 5, filwaqt li tqis ir-rispett għall-kunfidenzjalità. Din id-deċiżjoni, kif ukoll id-deroga msemmija fil-paragrafi 1 u 2, għandha tiġi ppubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.
8. Il-Greċja tista' tidderoga mill-Artikoli 4, 24, 25, 26, 32, 37 u/jew 38 ta' din id-Direttiva għaż-żoni ġeografiċi u għaż-żmien imsemmi fil-liċenzji maħruġa minnha, qabel il-15 ta' Marzu 2002 u taħt id-Direttiva 98/30/KE, għall-iżvilupp u l-esplojtazzjoni esklussiva ta' networks tad-distribuzzjoni f'xi żoni ġeografiċi.

Artikolu 50

Proċedura ta' Reviżjoni

Fil-każ li r-rapport imsemmi fl-*Artikolu 52(6)* jasal għall-konkluzjoni fejn, minhabba l-mod effettiv li bih l-aċċess għan-network ikun sar fi Stat Membru - li jwassal għal aċċess kompletament effettiv, non-diskriminatorju u mingħajr xkiel għan-network, il-Kummissjoni tikkonkludi li ċerti obbligi imposti minn din id-Direttiva fuq l-imprizi (inklużi dawk rigward is-separazzjoni legali għall-operaturi tas-sistemi ta' distribuzzjoni) mhumiex proporzjonati mal-objettiv mixtieq, l-Istat Membru in kwistjoni jista' jippreżenta talba lill-Kummissjoni għal eżenzjoni mill-ħtieġa in kwistjoni.

It-talba għandha tiġi nnotifikata, mingħajr dewmien, mill-Istat Membru lill-Kummissjoni, flimkien mal-informazzjoni rilevanti kollha meħtieġa biex jintwera li l-konkluzjoni milhuqa fir-rapport dwar l-aċċess effettiv għan-networks milhuq ser jinżamm.

Fi żmien tliet xhur minn meta tirċievi notifika, il-Kummissjoni għandha tadotta opinjoni rigward it-talba mill-Istat Membru in kwistjoni, u fejn xieraq, tagħmel proposti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill biex jemendaw id-dispożizzjonijiet rilevanti tad-Direttiva. Il-Kummissjoni tista' tipproponi, fil-proposti biex tiġi emendata d-Direttiva, li l-Istat Membru in kwistjoni jiġi eżentat minn rekwiżiti speċifiċi, b'kondizzjoni li dak l-Istat Membru jimplementa miżuri ugwalment effettivi kif xieraq.

Artikolu 51

Kumitat

1. Il-Kummissjoni għandha tkun assistita minn Kumitat.
2. Kull fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandhom japplikaw l-Artikoli 3 u 7 tad-Deċiżjoni 1999/468/KE, b'kont meħud tad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 8 tagħha.
3. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandhom japplikaw l-Artikolu 5a(1) sa (4) u l-Artikolu 7 tad-Deċiżjoni 1999/468/KE, b'kont meħud tad-diżpożizzjonijiet tal-Artikolu 8 tagħha.

Artikolu 52

Rapportar

1. Il-Kummissjoni għandha tissorvelja u tirrivedi l-applikazzjoni ta' din id-Direttiva u tissottometti rapport ta' progress ġenerali lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill għall-ewwel darba sa...*, u wara dan, fuq bażi annwali. Ir-rapport għandu jkopri għall-inqas:
 - (a) l-esperjenza miksuba u l-progress li jkun sar fil-ħolqien ta' suq intern sħiħ u għal kollox operattiv fil-gass naturali u l-ostakoli li jibqgħu f'dan ir-rigward inklużi aspetti ta' dominanza tas-suq, konċentrazzjoni fis-suq, aġir predatorju jew anti-kompetittiv;
 - (b) id-derogi mogħtija taħt din id-Direttiva, li jinkludu l-implimentazzjoni tad-deroga prevista fl-Artikolu 26(4) bi skop ta' reviżjoni possibbli tal-limitu;

* ĠU: Jekk jogħġbok dahhal id-data: 31 ta' Diċembru tas-sena wara d-dħul fis-seħħ tad-Direttiva 2003/55/KE.

- (c) l-estent sa fejn ir-rekwiżiti ta' separazzjoni u tariffazzjoni li jinsabu f'din id- Direttiva jkunu rnextew fl-aċċertazzjoni ta' aċċess imparzjali u mhux diskriminatorju għas-sistema tal-Komunità tal-gass u livelli ekwivalenti ta' kompetizzjoni, kif ukoll il-konsegwenzi ekonomiċi, ambjentali u soċjali tal-ftuħ tas-suq tal-gass għall-klijenti;
- (d) eżami tal-kwistjonijiet li jirrelataw għall-livelli tal-kapaċità tas-sistema u s-sigurtà tal-fornitura tal-gass naturali fil-Komunità, u b'mod partikolari l-bilanċ eżistenti u proġettat bejn it-talbiet u l-fornitura, filwaqt li titqies il-kapaċità finanzjarja għal skambji bejn żoni u l-iżvilupp tal-ħażniet (inkluża l-kwistjoni tal-proporzjonalità tar-regolament tas-suq f'dan il-qasam);
- (e) tingħata attenzjoni speċjali għall-miżuri meħuda fl-Istati Membri biex ikopru numri kbar ta' talbiet u biex jегħlbu n-nuqqasijiet ta' provditur wiehed jew aktar;
- (f) stima ġenerali tal-progress miksub rigward relazzjonijiet bilaterali ma' pajjiżi terzi li jipproduċu u jesportaw jew jittrasportaw il-gass naturali, li jinkludi l-progress fl-integrazzjoni fis-suq, kummerċ u aċċess għan-networks ta' dawn il-pajjiżi terzi;
- (g) il-ħtieġa għal possibbli rekwiżiti għall-armonizzazzjoni li mhumiex konnessi mad-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva.

Fejn xieraq, dan ir-rapport ta' progress jista' jinkludi rakkomandazzjonijiet u miżuri biex jingħelbu l-effetti negattivi tad-dominanza fis-suq u tal-konċentrazzjoni fis-suq.

Fir-rapport, il-Kummissjoni, b'konsultazzjoni mal-ENTSO għall-Gass, tista' tqis ukoll il-fattibilità tal-ħolqien, permezz tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni, ta' operatur Ewropew wiehed tas-sistemi ta' trasmissjoni.

2. Kull sentejn, ir-rapport ta' progress imsemmi fil-paragrafu 1 għandu wkoll ikopri analizi tal-miżuri relevanti meħuda fl-Istati Membri biex jintlaħqu obbligazzjoni dwar is-servizz pubbliku, flimkien ma' eżaminazzjoni tal-effettività ta' dawn il-miżuri, u b'mod partikolari l-effetti tagħhom fuq il-kompetizzjoni fis-suq tal-gass. Fejn xieraq, ir-rapport jista' jinkludi rakkomandazzjonijiet dwar il-miżuri li għandhom jittieħdu fuq livell nazzjonali biex jinkisbu standards għoljin fis-servizz pubbliku jew miżuri maħsuba li jipprevjenu għeluq tas-suq.
3. Il-Kummissjoni għandha, mhux aktar tard minn...*, tippreżenta bħala parti mir-reviżjoni ġenerali, lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, rapport speċifiku dettaljat li jiddelinea kemm ir-rekwiżiti ta' separazzjoni taħt il-Kapitolu IV kienu ta' suċċess bl-iżgurar tal-indipendenza sħiħa u effettiva tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni, bl-użu ta' separazzjoni effettiva u effiċjenti bħala referenza.
4. Għall-fini tal-valutazzjoni tagħha taħt il-paragrafu 3, il-Kummissjoni għandha tqis partikolarment il-kriterji li ġejjin: aċċess ġust u non-diskriminatorju għan-network, regolamentazzjoni effettiva, l-iżvilupp tan-network biex jiġu sodisfatti r-rekwiżiti tas-suq, inċentivi mhux imxekkla għall-investment, l-iżvilupp ta' infrastruttura għall-interkonnessjoni, kompetizzjoni effettiva fis-swieq tal-enerġija tal-Komunità u s-sigurtà tas-sitwazzjoni ta' provvista fil-Komunità.
5. Fejn opportun, u partikolarment f'każ li r-rapport dettaljat imsemmi fil-paragrafu 3 jiddetermina li l-kondizzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 4 ma kienux iggarantiti fil-prattika, il-Kummissjoni għandha tippreżenta proposti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill biex tkun żgurata l-indipendenza totalment effettiva tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni ...*.

* ĠU: Daħħal id-data: || 42 xahar wara d-data tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva.

* ĠU: Daħħal id-data tliet snin wara d-data msemmija fl-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 53(1), jiġifieri 54 xahar wara d-data tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva

6. Il-Kummissjoni għandha, mhux aktar tard mill-1 ta' 1 Jannar 2006, tibgħat lill-Parlament Ewropew u l-Kunsill, rapport dettaljat li juri l-progress fil-ħolqien tas-suq intern tal-gass. B'mod partikolari dan ir-rapport għandu jkisi:
- l-eżistenza ta' aċċess non-diskriminatorju għan-network;
 - regolamentazzjoni effettiva;
 - l-iżvilupp tal-infrastruttura tal-interkonnnessjoni, il-kondizzjonijiet tat-transitu, u s-sitwazzjoni tas-sigurtà tal-fornitura fil-Komunità;
 - l-estent sa fejn il-benefiċċji sħaħ tal-ftuħ tas-suq huma ta' benefiċċju għall-imprizi żgħar ul-klijenti domestiċi, notevolment rigward standards tas-servizz pubbliku;
 - il-punt sa liema s-swieq huma fil-prattika miftuħa għal kompetizzjoni effettiva, inklużi aspetti ta' dominanza tas-suq, ta' konċentrazzjoni fis-suq u aġir predatorju jew li jmur kontra l-kompetizzjoni;
 - il-punt sa liema l-klijenti attwalment ibiddu minn fornitur għall-ieħor u jinnegozjaw mill-ġdid it-tariffi;
 - żviluppi fil-prezzijiet, inklużi prezzijiet tal-provvista, fir-rigward tal-livell tal-ftuħ tas-swieq;
 - jekk jeżistix aċċess effettiv u mhux diskriminatorju għal terzi għall-ħażniet tal-gass fejn meħtieġa teknikament u/jew ekonomikament għall-provvediment ta' aċċess effiċjenti għas-sistema;

- l-esperjenza miksuba fl-applikazzjoni tad-Direttiva sa fejn hija koncernata l-indipendenza effettiva ta' operaturi tas-sistema f'imprizi integrati vertikament u jekk gewx żviluppati miżuri oħra minbarra l-indipendenza funzjonali u s-separazzjoni tal-kontijiet li għandhom effetti ekwivalenti għal separazzjoni legali.

Fejn xieraq, il-Kummissjoni għandha tagħmel proposti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, b'mod partikolari biex jiġu ggarantiti standards għoljin fis-servizz pubbliku.

Fejn xieraq, il-Kummissjoni għandha tagħmel proposti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, b'mod partikolari biex tiġi aċċertata l-indipendenza sħiħa u effettiva tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni qabel l-1 ta' Lulju 2007. Fejn meħtieġ, dawn il-proposti għandhom, konformement mal-liġi tal-kompetizzjoni, jikkoncernaw ukoll miżuri li jindirizzaw kwistjonijiet ta' dominanza fis-suq, konċentrazzjoni fis-suq u aġir predatorju jew anti-kompetittiv.

Artikolu 53

Tħassir

Id-Direttiva 2003/55/KE għandha tithassarminn... * mingħajr preġudizzju għall-obblazzjonijiet tal-Istati Membri rigward it-termini perentorji għat-traspożizzjoni u l-applikazzjoni ta' dik id-Direttiva. Ir-riferenzi għad-Direttivi mhassra għandhom jinftiemu li qed isiru għal din id-Direttiva u għandhom jinqraw konformement mat-tabella tal-korrelazzjoni fl-*Anness II*.

* ĠU: Daħhal id-data 18-il xahar wara d-data tad-dhul fis-seħħ ta' din id-Direttiva.

Artikolu 54
Traspożizzjoni

1. L-Istati Membri għandhom idahhlu fis-seħh il-ligijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi meħtieġa sabiex jiġu konformi ma' din id-Direttiva sa mhux aktar tard minn...^{*}. Huma għandhom jinformat lill-Kummissjoni dwarhom.

Għandhom japplikaw dawk il-miżuri minn...^{*} bl-eċċezzjoni tal-Artikolu 11 li għandhom japplikaw minn ...^{**}

Meta l-Istati Membri jadottaw dawk il-miżuri, dawn għandhom jinkludu referenza għal din id-Direttiva, jew ikunu akkumpanjati minn tali referenza, fl-okkażjoni tal-pubblikazzjoni uffiċjali tagħhom. Il-metodi kif issir tali referenza għandhom jiġu stabbiliti mill-Istati Membri.

2. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni t-test tad-*dispożizzjonijiet* prinċipali tal-liġi nazzjonali li huma jadottaw fil-qasam kopert minn din id-Direttiva.

Artikolu 55
Dhul fis-seħh

Din id-Direttiva għandha tidhol fis-seħh fl-ghoxrin jum wara l-pubblikazzjoni tagħha fil-*Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

^{*} ĠU: Daħhal id-data 18-il xahar wara d-data tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva

^{**} ĠU: Daħhal id-data 42 xahar wara d-data tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva.

Artikolu 56

Indirizzati

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.

Magħmul fi,

Għall-Parlament Ewropew

Il-President

Għall-Kunsill

Il-President

ANNEX I

MIZURI DWAR IL-PROTEZZJONI TAL-KONSUMATUR

1. Mingħajr preġudizzju għar-regoli Komunitarji dwar il-protezzjoni tal-konsumatur, b'mod partikolari d-Direttivi 97/7/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Mejju 1997 dwar il-protezzjoni tal-konsumaturi fir-rigward ta' kuntratti li jsiru mill-bogħod¹ u d-Direttiva tal-Kunsill 93/13/KEE tal-5 ta' April 1993 dwar klawżoli ingusti f'kuntratti mal-konsumatur², il-miżuri msemmija fl-Artikolu 3 għandhom jiżguraw li l-klijenti:
 - (a) għandhom dritt għal appalt mal-provditur tas-servizz tal-gass tagħhom li jispeċifika:
 - l-identità u l-indirizz tal-provditur;
 - is-servizzi provduti, il-livell tal-kwalità tas-servizzi offruti kif ukoll iż-żmien għall-ewwel konnessjoni;
 - it-tipi ta' servizz ta' manutenzjoni offruti;
 - il-mezzi kif tista' tinkiseb informazzjoni aġġornata dwar it-tariffi u l-ħlasijiet għall-manutenzjoni applikabbli kollha;
 - it-tul tal-kuntratt, il-kondizzjonijiet għat-tigdid u t-tmiem tas-servizzi u tal-kuntratt, u jekk huwiex permess l-irtirar mill-kuntratt mingħajr ħlas;
 - kwalunkwe kumpens u l-arranġamenti għar-rifużjoni li japplikaw jekk il-livelli tal-kwalità tas-servizzi appaltati ma jintlaħqux, inklużi n-nuqqas ta' eżattezza u d-dewmien fil-kontijiet;

¹ ĠU L 144, 4.6.1997, p. 19.

² ĠU L 95, 21.4.1993, p. 29.

- – il-metodu biex jinbdew proċeduri għar-riżoluzzjoni ta' dispuți taht il-punt (f); u
- – tagħrif dwar id-drittijiet tal-konsumatur, anke dwar il-ġestjoni tal-ilmenti u l-informazzjoni kollha msemmija f' dan il-punt, ikkomunikati b' mod ċar permezz tal-kontijiet jew tas-siti elettronici tal-impriżi tal-gass naturali.

Il-kondizzjonijiet għandhom ikunu imparzjali u magħrufa sew minn qabel. Fi kwalunkwe każ, din l-informazzjoni għandha tingħata qabel il-konklużjoni jew il-konferma tal-kuntratt. Meta xi kuntratti jkunu konklużi permezz ta' intermedjarji, l-informazzjoni relatata mal-kwistjonijiet *imsemmija* f' dan il-punt għandha wkoll tkun provduta qabel il-konklużjoni tal-kuntratt;

- (b) jingħataw avviż adegwat dwar kwalunkwe intenzjoni li l-kondizzjonijiet kuntrattwali jiġu modifikati u jiġu informati dwar id-dritt tagħhom ta' rtirar meta jingħata l-avviż. Il-provdituri tas-servizzi għandhom javżaw lis-sottoskritti tagħhom direttament dwar kwalunkwe żieda fil-piżijiet, fi żmien xieraq mhux aktar tard minn perijodu wieħed fejn isir il-kont, wara li ż-żieda tkun dahlet fis-seħħ b' mod trasparenti u li jiftiehem. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw li l-klijenti huma liberi li jirtiraw mill-kuntratti jekk ma jaċċettawx il-kondizzjonijiet ġodda, notifikati lilhom mill-provditur tagħhom tas-servizzi tal-gass;
- (c) jirċievu informazzjoni trasparenti dwar il-prezzijiet u t-tariffi applikabbli u dwar it-termini u l-kondizzjonijiet standard, fir-rigward tal-aċċess għal u l-użu tas-servizzi tal-gass;

- (d) jiġu offruti għażla wiesgħa ta' metodi tal-ħlas, li ma tiddiskriminax b'mod mhux xieraq bejn il-klijenti. Is-sistemi ta' ħlas minn qabel għandhom ikunu ġusti u jirriflettu kif xieraq il-konsum probabbli. Kwalunkwe differenza fit-termini u l-kondizzjonijiet għandha tirrefletti l-ispejjeż lill-provditur tas-sistemi differenti tal-ħlas. It-termini u l-kondizzjonijiet ġenerali għandhom ikunu ġusti u trasparenti. Għandhom jingħataw f'lingwaġġ ċara u li tinftiehem u m'għandhomx jinkludu ostakoli mhux kuntrattwali għall-eżerċizzju tad-drittijiet tal-klijenti, pereżempju dokumentazzjoni kuntrattwali eċċessiva. Il-klijenti għandhom jiġu mħarsa kontra l-metodi tal-bejgħ mhux imparzjali u qarriqin;
- (e) m'għandhomx iħallsu talli jibdlu l-fornitur;
- (f) jibbenefikaw minn proċeduri trasparenti, sempliċi u effettivi biex jiġu ttrattati l-ilmenti tagħhom. B'mod partikolari, il-konsumaturi kollha għandu jkollhom id-dritt għal livell għoli ta' servizz u ta' ġestjoni tal-ilmenti mill-fornitur tas-servizz tal-gass tagħhom. Dawn il-proċeduri ta' riżoluzzjoni ta' tilwim barra mill-qorti għandhom jippermettu li kwalunkwe disputa tiġi solvuta b'mod ġust u minnufih, kemm jista' jkun fi żmien tliet xhur, bi provvediment, fejn ikun meħtieġ, għal sistema ta' rifużjoni u/jew kumpens. Għandhom ikunu konformi, kull fejn possibbli, mal-prinċipji stabbiliti fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 98/257/KE tat-30 ta' Marzu 1998 dwar il-prinċipji applikabbli għall-korpi responsabbli għar-riżoluzzjoni extra-ġudizzjarja ta' disputi konsumeristiċi¹;
- (g) imqabnda mas-sistema tal-gass jiġu informati dwar id-drittijiet tagħhom li jiġu furniti, taħt il-liġi nazzjonali li tapplika, bil-gass naturali ta' kwalità speċifikata bi prezzijiet raġonevoli;

¹ ĠU L 115, 17.4.1998, p. 31.

- (h) ikollhom għad-dispożizzjoni tagħhom id-data dwar il-konsum tagħhom, u għandhom ikunu jistgħu, bi ftehim esplicitu u mingħajr hlas, jagħtu lil kwalunkwe impriza ta' provvista reġistrata aċċess għad-data tagħha dwar il-kejl. Il-parti responsabbli għall-ġestjoni tad-data għandu jkollha l-obbligu li tgħaddi din id-data lill-impriza. L-Istati Membri għandhom jiddefinixxu format għad-data kif ukoll proċedura għall-fornituri u għall-konsumaturi biex ikollhom aċċess għad-data. L-ebda spiza addizzjonali ma tista' tiġi imposta fuq il-konsumatur għal dan is-servizz;
- (i) għandhom ikunu infurmati tajjeb dwar l-konsum u l-ispejjeż attwali tal-gass ta' spiss biżżejjed biex ikunu jistgħu jirregolaw il-konsum tal-gass tagħhom. Dik l-informazzjoni għandha tingħata bl-użu ta' qafas ta' żmien suffiċjenti, b' kont meħud tal-kapaċità tat-tagħmir tal-metraġġ tal-klijent. Għandu jittiehed debitament kont tal-effiċjenza ta' tali miżuri fir-rigward tal-ispiza tagħhom. L-ebda spiza addizzjonali ma tista' tiġi imposta fuq il-konsumatur għal dan is-servizz;
- (j) jirċievu kont tal-għeluq aħhari wara kull bidla tal-fornitur tal-gass naturali mhux aktar tard minn sitt ġimgħat wara li tkun saret il-bidla tal-fornitur.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw l-implimentazzjoni ta' sistemi ta' metraġġ intelligenti li għandhom jgħinu l-partecipazzjoni attiva tal-konsumaturi fis-suq tal-provvista tal-gass. L-implimentazzjoni ta' dawn is-sistemi ta' metraġġ tista' tkun sugġetta għal evalwazzjoni ekonomika tal-ispejjeż u l-benefiċċji kollha fuq żmien twil għas-suq u għall-konsumatur individwali jew liema forma ta' metraġġ intelligenti hija raġonevoli ekonomikament u effettiva meta mqabbla mal-infiq u liema perjodu ta' żmien ikun fattibbli għad-distribuzzjoni tagħhom.

Evalwazzjoni ta' dan it-tip għandha ssehh sa...*.

Skont din l-evalwazzjoni, l-Istati Membri jew kull awtorità kompetenti li jaħtru, għandhom ihejju kalendarju għall-implimentazzjoni ta' sistemi ta' metraġġ intelligenti.

L-Istati Membri jew kull awtorità kompetenti li jaħtru, għandhom jiżguraw l-interoperabilità ta' dawk is-sistemi ta' metraġġ li għandhom jigu implimentati fit-territorji tagħhom u għandhom iqisu kif xieraq l-użu tal-istandards xierqa u l-aħjar prattikja kif ukoll l-importanza tal-iżvilupp tas-suq intern tal-gass naturali.

* ĠU: Jekk jogħġbok dahhal id-data ta' tlett snin wara d-dhul fis-sehh ta' din id-Direttiva.

ANNEX II

TABELLA TA' KORRELAZZJONI

Id-Direttiva 2003/55/KE	Din id-Direttiva
Artikolu 1	Artikolu 1
Artikolu 2	Artikolu 2
Artikolu 3	Artikolu 3
Artikolu 4	Artikolu 4
Artikolu 5	Artikolu 5
–	Artikolu 6
–	Artikolu 7
Artikolu 6	Artikolu 8
Artikolu 9	Artikolu 9
Artikolu 7	Artikolu 10
–	Artikolu 11
Artikolu 7	Artikolu 12
Artikolu 8	Artikolu 13
–	Artikolu 14

–	Artikolu 15
Artikolu 10	Artikolu 16
–	Artikolu 17
–	Artikolu 18
–	Artikolu 19
–	Artikolu 20
–	Artikolu 21
–	Artikolu 22
–	Artikolu 23
Artikolu 11	Artikolu 24
Artikolu 12	Artikolu 25
Artikolu 13	Artikolu 26
Artikolu 14	Artikolu 27
Artikolu 15	<i>Artikolu 29</i>
Artikolu 16	<i>Artikolu 30</i>
Artikolu 17	<i>Artikolu 31</i>
Artikolu 18	<i>Artikolu 32</i>

Artikolu 19	<i>Artikolu 33</i>
Artikolu 20	<i>Artikolu 34</i>
Artikolu 21	<i>Artikolu 35</i>
Artikolu 22	<i>Artikolu 36</i>
Artikolu 23	<i>Artikolu 37</i>
Artikolu 24	<i>Artikolu 38</i>
Artikolu 25(1) (l-ewwel sentenza u t-tieni sentenza)	<i>Artikolu 39</i>
–	<i>Artikolu 40</i>
Artikolu 25 (il-bqija)	<i>Artikolu 41</i>
–	<i>Artikolu 42</i>
–	<i>Artikolu 43</i>
–	<i>Artikolu 44</i>
–	<i>Artikolu 45</i>
Artikolu 26	<i>Artikolu 46</i>
–	<i>Artikolu 47</i>
Artikolu 27	<i>Artikolu 48</i>
Artikolu 28	<i>Artikolu 49</i>
Artikolu 29	<i>Artikolu 50</i>

Artikolu 30	<i>Artikolu 51</i>
Artikolu 31	<i>Artikolu 52</i>
Artikolu 32	<i>Artikolu 53</i>
Artikolu 33	<i>Artikolu 54</i>
Artikolu 34	<i>Artikolu 55</i>
Artikolu 35	<i>Artikolu 56</i>
Anness A	<i>Anness I</i>